

Katolički list

Zvonik

GOD. XX. BR. 12 (230) Subotica, prosinac (decembar) 2013. 150,00 din

Čestit Božići blagoslovljena 2014.!

Tema:

Božićno otajstvo u liturgiji i praksi

Reportaža:

Misije u župi sv. Jurja u Subotici

Aktualno:

Odvažnost kršćanskog življenja obitelji

zvjh.org.rs

40. obljetnica zbora „Albe Vidaković“

Misije u župi sv. Jurja u Subotici

Voditelji misija u Sv. Jurju

Jesenja krizma u Sv. Roku u Subotici

Vič. Dušan Milekić na Tribini mladih

Sprovod o. Ante Stantića u Remetama

Šokantna ispovijest Isusa iz Nazareta

Zovem se Isus. Možda ste čuli za mene. Pišem svoju ispovijest na stranici jednog marginalnog časopisa (bez uvrede!), jer mi je kolega Djed Mraz već bezecirao prostor u društveno relevantnijim medijima. Ah, čujte, ne opterećujem se time. Margine su moj stil života. Tako me je barem život navikao. Ako mi je bila dobra štalica, i *Zvonik* će mi biti više nego sjajan! Htio bih koju riječ s vama o mom djetinjstvu. Urednik mi je dao na raspolaganje ovo malo prostora pa ću nastojati biti sažet.

Hm, odakle početi? Pa evo, najprije vam čestitam Božić! Zaista, od srca! Mada, moram priznati, ja ga ne slavim. Ili, barem ne slavim ono što većina slavi tijekom Božića. Ne znam, Božić mi je postao suviše šećerasti, kičasti i infantilni blagdan. Ma nek' ljudi slave, što ja tu mogu, ali ja ga radije zaobilazim u širokom luku. Znate, i ja sam čovjek pa me zanese euforija što se ljudi spremaju slaviti moj rođendan, ali nekako mi bed kad rođendan proslave bez mene, slavljenika... Nadam se da niste tako što doživjeli, ali grozan je osjećaj kada ste na vašem rođendanskom partyju nevidljiva, nebitna osoba. Svi su veseli, svi čestitaju jedni drugima moj rođendan, kucaju se čašama, tulumari se, a ja ko siroče stojim u kutu i promatram grotesku. Jedini koji me zamjećuju su uglavnom djeca, te jednostavni i dobrotornjarni ljudi. Oni me silno obraduju. Nekako, uliju mi nadu da ima smisla organizirati božićno slavlje.

A ovako je sve počelo: moja majka, tada dvanaestogodišnja djevojčica (!) začela me je u čudnim okolnostima. Po-

kušajte sebe zamisliti u tim godinama, da neočekivano zatrudnite a jedino obrazloženje je glas nepoznatog bića koje veli da je po Duhu Svetom! O da, velike mi božićne idile! Silno se radovala moja majka jer je bila vrhunski teolog i poznavala je dogmu o božanstvu Duha Svetog, definiranu 381 godinu kasnije na saboru u Carigradu, gdje Treća božanska osoba proizlazi nadisanjem od Oca i Sina u vječnom perihoretičnom intratrinitarnom odnosu! Ok, malo sam ironičan, ali pokušavam dočarati situaciju. Srećom, imam genijalnu majku koja me je vjerom prihvatila iako nije imala pojma o čemu se radi. Koja kraljica!

E sad... nije tu priči kraj. Kako će to objasniti mom poočimu Josipu? Žena, koja izvanbračno začne, ima biti kamenovana! Tako stoji u Zakonu! K tome, Nazaret je grad u kojem su veliki garnizoni rimske okupacijske vojske, a sami znate, gdje je puno strane vojske, tu je svega i svačega. Hoće li Josip progutati priču da je ta trudnoća od nekog tzv. Duha Svetog? Često predstavljaju moju obitelj kao svetu, kao uzor obiteljima. Sve pet, ali pogledajte u kakvoj su oni krizi zajedništva! I evo čuda, evo tog uzora svim drugim obiteljima: vjeruj Bogu iako ne razumiješ i krize će proći! Tako je i bilo.

Nakon ove krizne situacije morao sam ići na magarcu iz Nazareta u Betlehem na popis. U međuvremenu rođen sam u štali, među životinjama. Prijetili su mi smrću jer sam kao beba bio opasnost za državnu sigurnost (!) pa sam morao sa svojima bježati u Egipat. Jedva sam izvukao živu glavu. Nakon toga smo se vratili te sam radio 30 godina kao tesar u radionici svoga oca.

Dragi čitatelji, moj Božić nije nimalo idiličan. Nimalo sličan razglednicama, okićenim izlozima, povorkama djedamravezova. Moj Božić je dolazak u tvoje srce. Rođen sam radi tebe i tvoga spasenja. Ne dajem ti neki jeftin dar nego sama sebe. Više od toga ne možeš ni dobiti! Pokušaj prihvatiti moj Božić! Neka ti je blagoslovljen!

Isus

Iz sadržaja

Božićna poruka
mons. dr. Ivana Pénezesa...5

Tema broja:
Božićno otajstvo u
liturgiji i praksi.....6

Pobudnica pape Franje.....9

Kršćanski stav:
Glasno darivanje.....10

Izložba božićnjaka.....11

Materice u Subotici.....12

Blagoslov nove
vjeronaučne dvorane
u Žedniku14

Aktualno:
Ukorijenjenost u Bogu
jamac je opstanka
obitelji24

Reportaža:
Duhovna obnova i
obnova crkve sv. Jurja
u Subotici27

In memoriam:
O. Ante Stantić31

Crkva i porez.....35

Šaputanje Riječi i sjaj Svjetla

Piše: *Ana Ivković*

Približavajući se koncu još jedne godine, sve nas potihlo želi pitati što smo to u njoj ostvarili, što nam je dobro donijela. Skupljali smo poznanstva, sabirali dojmove ostale nakon velikih i onih naizgled malih događaja, zgrtali iskustva iz iza-zova što su se pred nama našli. I pored promašaja, iznevjerenog povjerenja, neuspjelih pothvata i najobičnijih gluposti, nešto vrijedno pamćenja uvijek se može pronaći kad gledamo unatrag, kada nas je vrijeme već učinilo malo „mudrijima“. Postoji još jedno pitanje koje nas svijet neće pitati iako je ono važnije od svega drugog: *Odzvanjaju li još uvijek glasovi Riječi što je padala na tlo naših duša? Svijetli li Svjetlo, koje je toliko puta osvijetlilo naše živote i pokazalo nam jedini Put, Istinu i Život? Svijetli li istim onim sjajem pred kojim nestaje svaka tama?*

Bili smo obasipani milostima, darivani nadom, jačani vjerom i pozdanjem, hranjeni utjehom i milovani ljubavlju, neprestano i neumorno, na vidljive i skrivene načine. Kroz sve godine kojima smo skupljali blago već smo mogli zgrnuti neprocjenjivo bogatstvo. No, ponekad smo skupljeno blago prosipali kroz probušene džepove ili nam je srce bilo premaleno da odmah primi sve što mu je namijenjeno. Znali smo i prolaziti pored raširene ruke nezainteresirano ili primiti darove čiju vrijednost nismo mogli prepoznati. Ipak znamo da nikad nije vrijeme za očajavanje, već jedino vrijeme za krpjenje džepova i proširivanje stisnutog srca. Vri-

jeme je za otvaranje očiju za sve ono čime nas velikodušno dariva Otac. Baš u ovo vrijeme darovao nas je najvećim mogućim darom. U Njemu nam je darovao sve. U Njemu nas je učinio novima, jakim i neprocjenjivog dostojanstva. U Njemu smo postali djeca Božja. Milost kojom nas ispunja nadilazi sve naše želje i naš razum, a ono što naslućujemo tek je mrvica njegove slave.

Tako nas to maleno Dijete ostavlja bez riječi. Pred njime stojimo zadivljeni i nijemi. Imamo osjećaj da mu nešto želimo darovati, a onda shvaćamo da su naše ruke prazne pored njegovog bogatstva i moći. No, jednostavnost njegovog pogleda ohrabruje nas i poziva da se ne bojimo svoje praznine. Nemamo ništa svoje čime bismo ga mogli zadiviti, ali to niti ne očekuje od nas. Njegove su raširene ruke tople iako je štalica hladna. One mogu raširiti naše ozeblo srce i ugrijati ga. U njemu će, možda tiho, ali sigurno, opet početi odzvanjati Riječ. Glasovi koje smo zaboravili i koje je ugušila vrema svakodnevice opet će početi dobivati značenje. Iz nejasnih glasova opet ćemo prepoznati Riječ koja daje smisao svemu i otkriva nam šire vidike. Prisjećat ćemo se kako nas je budila iz uspavanosti i pozivala u tišinu da nam objavljuje istinu koju ne možemo razabrati u buci.

Dok pred Djetetom, najvećim darom čiju vrijednost sami ne prepoznavamo, stojimo prazni, bez riječi i ispunjeni samo divljenjem, zamolit ćemo ga da nam opet razbukta Svjetlo. Svjetlo koje nas je toliko puta obasjavalo, vodilo i tjeralo mrak oko nas, a mi smo ga malo, po malo gasili i zakriljivali rukama kad god bismo radije boravili u tami gdje se ne vide ona djela kojima se ne ponosimo. Opet ćemo poželjeti na Svjetlo, iako znamo da se moramo suočiti s mrljama koje smo radije prikrivali tamom. Pred Djetetom ćemo stajati prazni, a Ono će nas iznova osvijetliti, razgoniti tamu što nas želi okružiti, a u srcu će nam šaputati Riječ da nas podsjeća na milost koju smo primili u Njemu.

Božićna poruka dr. Ivana Pénzesa, subotičkog biskupa

Dobro raspoloženje za osobni susret

Kršćanska braćo i sestre!

Isus se rodio u malom nepoznatom mjestu Betlehemu, a odrastao je u drugome mjestu, u Nazaretu. Do tridesete godine živio je jednostavnim svagdanjim životom. Nije napisao niti jednu knjigu. Nije bio direktor, ministar, kralj niti što slično. Nije imao velike posjede, čak ni vlastitu kuću. Nije završio visoke škole. Nije dobio nagrade i priznanja, ni povlastice koje uz to idu. Nije daleko putovao. Kad su ga napali bez razloga, napustili su ga i najbliži prijatelji. Neki su ga i izdali. Nepravedno su ga osudili i javno razapeli. Jednostavnu odjeću, jedino njegovo vlasništvo, među sobom su podijelili njegovi krvnici. Pokopali su ga u tuđi grob. Poslije tri dana on je uskrsnuo. Od tada je prošlo dvije tisuće godina, a on je promijenio mnoštvo ljudi. Njegov utjecaj u svijetu veći je utjecaja svih vojska, vojskovođa, kraljeva, vlada, filozofa i znanstvenika svijeta zajedno.

Božja i ljudska logika suprotstavljaju se na svakom koraku. Čitamo u božićnim izvještajima kako za Isusa nije bilo mjesta u gradu. Njegovo rođenje se dogodilo u velikoj jednostavnosti i siromaštvu. To je najava njegova puta i njegova životnog programa. Iz tog siromaštva izbija svjetlost koja zahvaća i rasvjetljuje Betlehem i cijeli svijet.

Slavimo Isusovo rođenje. Lijepo je slaviti. A naša slavlja kao da su bez pokrića. Kao da slavimo po navici,

kao da u njima nema dubine. U crkvi se govori o otajstvu spasenja, a kao da ga svijet ne doživljava. Svijet je pun nemira. Vapimo za mirom, za boljim životom, za pravednim odnosima. Nekada nam se čini da nam ni molitve ne pomažu. Možda su naše molitve površne.

Anđeli su zaželjeli mir ljudima dobre volje. Mir je zajedničko dobro koje se ne postiže nasiljem. Vjera se rađa u čovjekovom raspoloženju, dobroj volji i otvorenosti Božjem pozivu koji preobražava, daje novi polet i novu snagu u svakodnevnom životu.

Čitamo da se Riječ nastanila među nama. Odatle naš običaj da se o Božiću blagoslivljaju kuće i stanovi. Bog želi i danas s nama podijeliti sve ono što čovjek jest, ono što on živi i ono što ga muči. Bog želi ući u naš život, u naše prostore.

Nemojmo se umoriti u istinskom slavljenju Božića. Božić je izvor novih nadahnuća i istinske radosti. Ovo je blagdan koji nam obnavlja zanos i vodi nas jedinstvenoj Božjoj ljubavi.

Pun svijet je boja lažljivih, molimo u jutarnjem himnu, osvjetli nam pravi lik. Ti pravo svjetlo blaženih, sjaji nama licem prejasnim.

Ovim mislima želim svima čestit Božić i blagoslovljenu Novu Godinu!

† **Ivan**
biskup

Božićno otajstvo u liturgiji i praksi

Piše: mr. sc. Marko Babić, ofm

Božić je najljudskija vjerska svetkovina po sadržaju i po raskošnom folkloru kojim vjernička stvaralačka mašta zaodijeva otajstvo očitovanja dobrostivosti i čovjekoljublja Spasitelja našega Boga (Tit 3, 4). To odjekuje u božićnim pjesmama, odsijeva u idiličnim prizorima štalice, vola i magarca. Ukrašena je okićenim božićnim drvцем, zapaljenom svijećom na obiteljskom stolu i mnoštvom zasjajajućih svjetala po ulicama i izlozima. Oni koji božićno vrijeme koriste samo za lakšu zaradu i agresivnu komercijalizaciju, stvaraju izvanjski božićni ugođaj već od početka prosinca vođeni promidžbeno-potrošačkom logikom da se najbolje i najbrže prodaje voće koje prisprije na tržnicu prije nastupa prave sezone. A Crkva u uzvišenom i ozbiljnom bogoslužju došašća i božićnog vremena pruža mogućnost susreta s najdubljim otajstvima. Može li se, i treba li se, spajati jedno s drugim a da se ne izda vjerodostojnost i punina vjerovanja u spasonosno otajstvo utjelovljenja i tjelesnog rođenja vječnog Logosa?

Pristupiti silazno ili uzlazno

I površni folklor i ozbiljni liturgijski obrasci nastoje, svako sa svoga polazišta, dočarati i približiti *neizrecivo otajstvo da je Bog htio biti 'Emanuel' – Bog s nama od kojega nas ne dijeli nikakva zapreka uzvišenosti i udaljenosti* (Benedikt XVI.). Taj dvojaki pristup božićnom otajstvu u suvremenoj civilizaciji prisutan je već u spisima Novoga zavjeta. Lukino evanđelje djetinjstva stavlja naglasak na ono što je dohvatljivo čovjekovim osjetilima i neposrednom iskustvu: majka i dijete, betlehemska štala, pastiri i njihove ovce, čarolija svitanja novoga dana, nebeska pjesma koja naviješta mir ljudima. Luka upravo time ocrta otajstvo očitovanja dobrostivosti i čovjekoljublja Spasitelja našega.

U Ivanovu Proslavu ta prisnost i idiličnost Isusova rođenja ustupa mjesto nedohvatljivom otajstvu utjelovljenja Riječi zaodjenutu svjetlom koje prosvjetljuje svakoga čovjeka i ponuđeno je da se prihvati. Neki vide slavu njegovu i prihvaćaju je, a neki nikada neće upoznati ni Njega ni slave njegove. Niti će je prihvatiti.

Sveto pismo ne promatra Kristovo utjelovljenje, i njegovo tjelesno rođenje

kao nužan slijed utjelovljenja, kao čin sâm za sebe, nego uvijek u odnosu prema našem otkupljenju. U tome je najrječitiji sv. Pavao koji često naglašava da se Krist utjelovio radi nas i radi našega otkupljenja. Kad dođe punina vremena, odasla Bog Sina svoga, od žene bi rođen, Zakonu podložan da podložnike Zakona otkupi, te primimo posinstvo (Gal 4,4-5). Krist postade ljudima sličan, obličjem čovjeku nalik, ponizi sam sebe, poslušan do smrti, do smrti na križu (Fil 2,7-8). Pavlovu misao prihvaća i razrađuje Poslanica Hebrejima: Zato On (Krist) ulazeći u svijet veli: Žrtva i prinos ne mile ti se nego si mi tijelo pripravio; paljenice i okajnice ne sviđaju ti se. Tada rekoh: 'Evo dolazim!' U svitku knjige piše za mene: 'Vršiti, Bože, volju tvoju!' (Heb 10,5-7).

Mudrost starih

Dobar i siguran putokaz istinskog shvaćanja božićnog otajstva nalazimo i u spisima drevnih crkvenih otaca koji taj događaj i znak svrstavaju u cjelinu Kristova otajstva kojim je ostvareno naše otkupljenje i omogućen vječni

život s Bogom. A to se otajstvo trajno obnavlja i uprisutnjuje u liturgijskim slavljinama. U tome prednjači sv. Leon Veliki, papa od 440. do 461. godine. Za njega je Isusovo rođenje i liturgijska proslava toga rođenja pravi „sakrament“ koji čini dionicima božanske naravi one koji slave ta otajstva. Zbog toga preporučuje svojim vjernicima: *Naučimo se gledati Rođenje Gospodinovo, to otajstvo Riječi što je postala tijelom, ne samo kao spomen jednoga prošlog događaja, nego kao čin što se odvija pred našim očima.* A u propovijedi na Božić 444. g. veli: *Gospodin Isus je postao čovjek našega plemena da mi možemo biti sudionici božanske naravi* (2 Pt 1,4). *Početak što ga je uzeo u Djevičinu krilu, Krist je položio u krsno vrelo. Vodi je dao što je bilo poklonjeno Majci. 'Sila Svevišnjega' i 'sjena' Duha Svetoga što učini da Marija rodi Spasitelja omogućuje da voda preporodi vjernika.*

Na Božić 453. zanosno govori svojim vjernicima o otajstvu Kristova rođenja i posadašnjenju toga otajstva u liturgiji: *Da nas ne uznemire naše slabosti, pomažu nam evanđeoske i proročke riječi. One nas tako razaraju i poučavaju*

te nam se čini da Gospodnje rođenje kojim je 'Riječ postala tijelo' ne dozivaju toliko u pamet kao prošlo koliko ga kao nazočno motrimo. Ono što je anđeo javio pastirima koji su bdjeli čuvajući svoja stada, ispunilo je i naše uho. I na današnjoj se svetkovini govori: 'Javljam vam veliku radost koja će biti za sav narod. Danas vam se u Davidovu gradu rodio Spasitelj koji je Krist Gospodin'. Visu se toga oglašnja pridružuje kliktanje bezbrojnih anđela. Svjedočanstvo kojemu pjeva mnoštvo nebeske vojske postaje odličnije... Utječemo li se toj neizrecivoj susretljivosti Božjega milosrđa, što je Stvoritelja ljudi navela na to da postane čovjekom, ona će nas uzdići do naravi Onoga kome se klanjamo u našoj naravi.

Otkupiteljski vid utjelovljenja Logosa, i tjelesnog rođenja od Djevice, za Leona je uzrok istinske radosti. Tako u homiliji (br. 71) na vazmenom bdijenju 443. naglašava: *Moramo se nadasve radovati promjeni koja nas iz zemaljske niskosti prenosi u nebesko dostojanstvo. To čini neizrecivo milosrđe onoga koji je sišao u naše da nas uzdigne u svoje. A kao logičan slijed vjerničkog doživljavanja božićnog otajstva potrebno je životom potvrditi ono što kao vjernici izražavamo u liturgijskim slavljenjima. Tim mislima zaokupljen Leon Veliki potiče svoje vjernike: Probudi se, čovječe! Spoznaj dostojanstvo svoje naravi. Sjeti se da si načinjen na Božju sliku koja je u Adamu iskvarena, ali je u Kristu ispravljena. Služi se kako se treba služiti vidljivim stvorenjima kao što se služiš zemljom, morem, nebom, zrakom, izvorima i rijekama.*

Slično se izražava i Ćiril Aleksandrijski: *Onaj koji je odvijeka, rođen je u tijelu, uzevši sve što je naše, zato da bi plod tijela – tj. mi – koji bijasmo podvrgnuti raspadljivosti, i koji bijasmo na putu propasti, ostali u njemu, koji je postao ono što smo mi da bi nas učinio dionicima onoga što je on.*

Krkveni su oci isticali povezanost Kristova utjelovljenja i rođenja s učinkovitošću kršćanskih sakramenata. Tako Leon u propovijedi na Božić 444. naviješta svojim vjernicima i ovo: *Početak što ga je uzeo u Djevičinu krilu, Krist je položio u krsno vrelo. Vodi je dao što je bilo poklonjeno Majci. 'Sila Svevišnjega' i 'sjena' Duha Svetoga što učini da Marija rodi Spasitelja omogućuje da voda preporodi vjernika.*

A glasoviti palestinski monah iz VII. stoljeća sv. Maksim Priznavalac, čiji je tekst predložen za službu čitanja 4. siječnja, povezuje Isusovo rođenje sa životom svakoga vjernika. *Božja Riječ, koja se po svojoj dobroti i čovjekoljublju*

jednom u tijelu rodila, za one koji to hoće uvijek se iznova u duhu rađa te postaje djetetom što u njima krepostima raste.

Božićno otajstvo u liturgijskim tekstovima

Kršćanska otajstva se izražavaju u bogoslužju, osobito u liturgijskim misnim obrascima, prema načelu *lex orandi – lex credendi*. Slobodno prevedeno to bi značilo da se u molitvi odražava i izražava vjera. Ali vrijedi i obrnut proces: vjera se u svome očitovanju koristi konkretnim molitvenim oblicima. Zbog toga su liturgijski molitveni obrasci dragocjen izvor teolozima kod proučavanja sadržaja vjere u određenom vremenu i prostoru. I božićno se otajstvo najispravnije odražava i u današnjim službenim molitvenim obrascima za slavljenje mise i bogoslužja časova. Zbog toga ćemo ukratko istaknuti neke naglaske

u tim obrascima koji nam pokazuju da je Isusovo rođenje najtješnje povezano s otkupljenjem čovjeka. Otajstvo Isusova tjelesnog rođenja već sadrži klicu našega spasenja.

Općenito možemo spomenuti da liturgijski tekstovi božićnog vremena uklapaju slavljenje Božića u cjelokupno Kristovo otajstvo očitovano Isusovim životom i riječima. U njima se Isusovo tjelesno rođenje povezuje s njegovom proslavom i spasenjem čovjeka. Ta je ideja već istaknuta u ulaznoj pjesmi Mise bdijenja što se slavi 24. prosinca navečer: *Danas ćete znati da doista dolazi Gospodin da vas spasi, a sutra ćete vidjeti njegovu slavu.* Tekst je preuzet iz Mojsijeva govora Izraelcima za vrijeme izlaska iz Egipatskog ropstva. U njemu je naviješten izvanredni Božji zahvat po kome će Narod Božji upoznati da je Bog stvarno s njima. Tim riječima ulazne pjesme na božićnoj misi bdijenja Isusovo rođenje

Tema

već poprima eshatološko obilježje jer je Kristov dolazak tijesno povezan sa spasenjem.

Predložena *svetopisamska čitanja* na spomenutoj Misi bdijenja ciljaju prema istoj svrsi. Odlomak iz Poslanice Rimljanima (1,1-6) prikazuje novorođeno dijete kao potomka Davidova po tijelu koji će po uskrsnuću od mrtvih biti očitovan kao Sin Božji kojemu je zadatak da sve narode privede poslušnosti vjere. Odlomak iz evanđelja (Mt 1,18-21) još izrazitije razvija spomenutu ideju po nebeskoj objavi Josipu: *Rodit će (Marija) sina, a ti ćeš mu nadjenuti ime Isus, jer će on spasiti narod svoj od grijeha njegovih.*

Zborna molitva povezuje Kristov dolazak na zemlju po rođenju u Betlehemu s njegovim slavnim dolaskom na koncu vremena kad će se očitovati kao sudac: *Bože, ti nas svake godine veseliš dočekom rođendana tvoga Sina, daj da ga mi koji ga sada s radošću primamo kao Otkupitelja ugledamo kao Suca koji će suditi žive i mrtve.*

Časoslov božićnog vremena predstavlja Isusovo rođenje kao ostvarenje našega spasenja. Tom porukom su, više-manje, prožeti svi časovi. Već antifona u pozivniku na Badnji dan najavljuje: *Danas ćete znati da dolazi Gospodin, a sutra ćete vidjeti njegovu slavu.* Druga i treća antifona na jutarnjoj istoga dana još su izričitije: *Podignite glave: evo približuje se vaše otkupljenje... Sutra će vam sinuti spasenje, govori Gospodin nad vojskama.* I responzoriji na srednjem času sadrže molitvu da Isusov dolazak na zemlju donese spasenje i otkupljenje. Tako o šestom času zazivamo: *Sjeti nas se, Gospodine, po dobroći prema puku svome! Pohodi nas spasenjem svojim!* Za deveti čas je predložena molitva: *Dođi, Gospodine, i ne kasni! Otpusti zloće puka svoga!*

U čitanju iz Leonova Prvog govora o Rođenju Gospodnjem predloženom za službu čitanja na Božić, između ostaloga, čitamo: *Predragi, radujmo se, jer nam se danas rodio naš Spasitelj ... I neka se nitko ne odvaja od te radosti. Svi imamo jedan jedini razlog općeg veselja: naš je Gospodin uništio grijeh i smrt i kao što nikoga nije našao bez grijeha, tako je došao da nas sve spasi.* Odgovor nakon toga čitanja sadrži zanosan usklik: *Danas nam zasinu dan otkupljenja novoga, što nam ga Bog odavna pripravi, dan vječne sreće.*

I himan na Prvoj večernjoj božićnog vremena sadrži istu poruku: *Svjedoči to nam ovaj dan, što sviće svake godine. Od Oca da si došao Otkupitelj nam jedini.*

Druga antifona na jutarnjoj svetkovine Bogorodice Marije, što je ujedno i osmina Božića, već u ozračju Isusova rođenja vidi ostvarivanje spasenja najavljeno preko Ivana Krstitelja: *Evo, Marija nam rodi Spasitelja; Ivan vidjevši ga povika: Evo Jaganjca Božjeg, evo onoga koji oduzima grijeh svijeta!*

A sve antifone i responzoriji na srednjem času kroz božićno vrijeme učestalo povezuju božićno otajstvo i spasenje. Tako responzorij na šestom času glasi: *Svi krajevi svijeta vidješe – spasenje Boga našega.* Antifona za deveti čas preuzima riječi Starca Šimuna što ih je izrekao prigodom susreta s Isusom u Hramu: *Vidješe oči moje spasenje tvoje koje si pripravio pred licem sviju naroda.* Antifona za Blagoslovljen 5. siječnja je izravna: *Gospodin pohodi i otkupe narod svoj.*

Uz vjeru da utjelovljenje i rođenje Kristovo uništava grijeh koji je sprječavao čovjekov pristup k Bogu, liturgijski tekstovi božićnog vremena predstavljaju Isusovo rođenje kao početak obnove svega stvorenja. Ostvarenje onoga što Pavao najavljuje u Poslanici Efežanima (1,10) kao cilj otkupiteljskog djela: *Obuhvatiti pod jednu glavu sve što je na nebesima i na zemlji.* Kršćanska liturgija gleda otajstvo Isusova rođenja kao ostvarenje Izaijina proroštva o ponovnoj uspostavi sklada među stvorenjima Božjim. *Vuk će prebivati s janjetom, ris ležati s kozličem, tele i lavić zajedno će ležati, lav će jesti slamu ko govodo. Nad rupom gujinom igrat će se dojenče, si-sanče će ruku zavlaci u leglo zmijinje* (Iz 11,6-8). A taj Izaijin odlomak predložen je za službu čitanja na Božić. Iz istoga je proroka preuzet tekst za pričesnu pjesmu na Misi bdijenja: *Otkrit će se Slava Gospodnja, i svako će tijelo vidjeti spasenje Boga našega.*

U božićnoj liturgiji i pobožnosti Isusovo je rođenje predstavljeno i kao povratak u raj iz kojega je čovjek istjeran zbog neposlušnosti Bogu. Tako jedna antifona za božićno bdijenje u istočnoj liturgiji o tome govori: *Raduj se, Jeruzaleme, i svi vi što ljubite Sion, pridružite se našem slavlju. U ovaj se dan lome vjekovne verige Adamove osude, za nas se otvara raj, zgnječena je zmiya te vidi kako ona što ju je nekada varala postaje Majkom Stvoritelja.*

Asocijaciju na izgubljeni raj i ponovni povratak u to blaženstvo kršćanska pobožnost predstavlja božićnim drvцем uz jaslice. Benedikt XVI. u božićnom drvću vidi *pristup središtu samoga božićnog otajstva ... jer to je stablo sada tu kao ponovno nađeno stablo ži-*

vota iz raja kojemu kerubini više ne brane pristup ... Isus je tu kao dijete, nejak, privlačan, Emanuel, Bog koji je dohvatljiv i kojega možemo osloviti s ti ... U djetetu Isusu prepoznajemo i primamo plod života. Božić nas, uz to, želi usmjeriti prema istini djeteta i istini ploda stabla života. Stablo djeteta Isusa koje nam to govori istodobno je i pokaznica: pojavak onoga koji je kruh života, očitovanje spasa. Ono je i križ te je stoga moglo postati oltarom. Dijete u rukama drži križ i trnovu krunu, znakove ljubavi koji potom drvo pretvaraju u križ, a križ u stol vječnoga života.

Umjesto zaključka

Kršćani su kroz vjekove uz svetkovinu Isusova rođenja stvorili veoma bogat vjernički ugođaj na mnogim područjima života. Time su pokušali izraziti vjernički doživljaj neizreciva otajstva utjelovljenja i rođenja Isusa Krista Sina Božjega. Zajedničko i pojedinačno vjerničko proživljavanje uspomene na tako veleban događaj i učvršćivanje osobne vjere u obiteljskim druženjima, sudjelovanjem u bogoslužju i pristupanjem svetim sakramentima.

Uz ozbiljnu i otajstvenu ponudu u službenoj liturgiji razvila su se i druga slavlja koja manje ili više pomažu intenzivnijem proživljavanju neizrecive tajne Isusova utjelovljenja i rođenja. Tu su, prije svih, međusobna darivanja, božićne jaslice, bogata trpeza, vesele božićne pjesme i popijevke, svečano ukrašeni trgovini i trajno rasvijetljeni izlozi trgovina... Agresivna komercijalizacija tu često nalazi veoma pogodno područje za brzu zaradu, a toj potrošačkoj groznici nerijetko podlegnu i sami kršćani.

Da se ne bi podleglo toj jeftinoj promidžbi koja vanjskim blještavilom više skriva nego otkriva božićno otajstvo, potrebno je vjernički sudjelovati u zajedničkom bogoslužju i više ponirati u dubinu tako velika otajstva i proživljavati širinu njegova dometa. U tome su dragocjeno pomagalo službeni liturgijski tekstovi i asketska razmišljanja o božićnom otajstvu glasovitih crkvenih otaca. Ovi redci su napisani jedino s tim ciljem.

Neka nam Gospodin udijeli milost da se i nama ostvari ono što molimo u popričesnoj molitvi na božićnoj misi Zornici: *Molimo te, Gospodine, daj nam živom vjerom spoznavati dubine toga otajstva i ljubiti ga još većim žarom srca!* (S. B. 3/4, 12.).

Pobudnica pape Franje

Radost Evanđelja

Papa Franjo objavio je 26. studenog svoju prvu apostolsku pobudnicu koju je naslovio „Radost Evanđelja“ (Evangelii Gaudium). U pobudnici Papa razmišlja o naviještanju Evanđelja u današnjem svijetu. Pritom je, među ostalim, obuhvatio i prinos Sinode održane u Vatikanu od 7. do 28. listopada prošle godine, o temi „Nova evangelizacija za prijenos vjere“.

Pobudnica ima pet točaka u kojima opisuje nekoliko putova za hod Crkve sljedećih godina.

1. Novo evangelizacijsko razdoblje

Novo evangelizacijsko razdoblje treba biti obilježeno radošću. Snažan je to poziv svima krštenima da obnovljenim žarom i dinamizmom drugima donose Isusovu ljubav koju osjećaju u svojem životu, kao i radost i ljepotu njegova prijateljstva, i to u stalnom poslanju. Kršćani su pozvani biti „evangelizatori s Duhom“, koji mole i rade; na njihovim usnama ima odjekivati prvi navještaj ili 'kerygma': Isus Krist te voli, dao je svoj život kako bi te spasio, i sada je živ, kraj tebe, svakoga dana, da te prosvijetli, ojača, da te oslobodi.

2. Obnova u kreativnosti i odvažnosti

U toj obnovi valja početi od nove prvotne svježine Evanđelja. Potrebno je pastoralno i misionarsko obraćenje, koje ne može ostaviti stvari onakvim a kakve jesu, te reforma crkvenih struktura kako bi sve postale više misionarske. Sveti Otac misli i na „preobrazbu papinstva“, na putu veće kolegijalnosti i zdrave decentralizacije. Valja pronaći nove putove i kreativne metode, i ne bojati se ponovno razmotriti običaje i pravila Crkve koji nisu izravno povezani s jezgrom Evanđelja, a od kojih su se neki u prošlosti čvrsto ukorijenili. Papa, osim toga, ističe da je potrebno povećati odgovornost laikâ, koje pretjerani klerikalizam drži na rubu odlukâ, te da valja proširiti prostor za veću nazočnost ženâ u Crkvi, i posebno na mjestima na kojima se donose važne odluke.

3. Otvorena, gostoljubiva i milosrdna Crkva

U ovoj točki Papa potiče Crkvu da njezina vrata budu uvijek otvorena.

Crkva je mjesto milosrđa, a ne osude, jer Bog se u praštanju nikada ne umara. Ni vrata sakramenata ne bi se trebala zatvarati iz bilo kojega razloga. Euharistija nije nagrada za savršene, nego velikodušni lijek i hrana za slabe. Takva uvjerenja imaju i pastoralne posljedice, koje smo pozvani razmatrati mudro i odvažno.

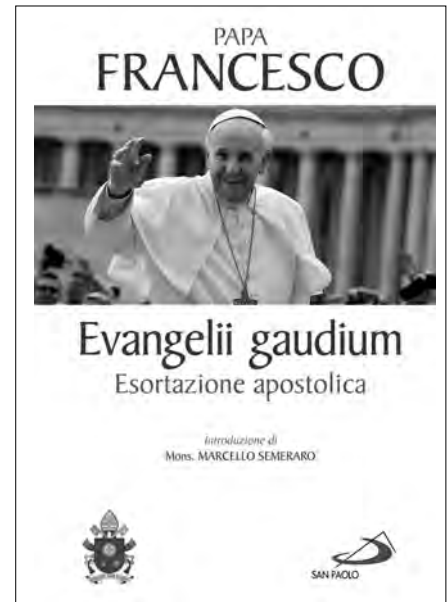
Često se ponašamo kao nadzornici milosti, a ne kao oni koji ju podupiru. Međutim, Crkva nije carina; ona je očevo dom u kojemu ima mjesta za svakog čovjeka, zajedno s njegovim teškim životom – stoji u pobudnici. Papa Franjo ponovno ističe da mu je draža Crkva koja je ranjena i prljava zbog toga što je izišla na ulice, nego Crkva koja je zatvorena u spletu obuzetosti i procedurâ. Ako nešto ima pobuditi u nama sveti nemir ... to je činjenica da brojna naša braća žive bez Isusova prijateljstva.

Navještaj Evanđelja treba imati pozitivna obilježja: blizinu, poštovanje, sućut, strpljenje za napor na putu dozrijevanja. I svećenici u propovijedima imaju izbjegavati čisto moralističko ili indoktrinirano propovijedanje; a propovijedi imaju biti pozitivne kako ljude ne bi ostavile „zarobljene negativnošću“, nego im uvijek imaju pružati nadu, rabeći riječi koje pale žar u srcima.

4. Dijalog i susret s drugim kršćanima

Papa ističe da je ekumenizam neizostavni put evangelizacije i stoga je nužan razgovor s pripadnicima drugih kršćanskih Crkava kao i dijalog s drugim religijama, bez kojega nema mira u svijetu. No, potreban je i dijalog s nevjernicima. Taj dijalog valja voditi u jasnomu i radosnomu identitetu koji ne potamnjuje evangelizaciju. Pritom Papa posebno primjećuje da u ovo vrijeme veliku važnost zadobiva odnos s muslimanima.

U ovoj točki svoje pobudnice Papa ponizno moli zemlje islamske tradicije da kršćanima jamče vjersku slobodu, vodeći također računa o slobodi koju islamski vjernici uživaju u zapadnim zemljama! Protiveći se pokušaju da se religije stave u područje privatnosti, Papa ističe da dužno poštovanje prema manjinama agnostika i

nevjernika ne smije prigušiti uvjerenja vjernika koji su u većini.

5. Proročki glas Crkve i protiv sadašnjeg gospodarskog sustava

U ovom poglavlju Papa naglašava da Crkva treba biti proročki glas, sposoban odvažno govoriti... i protiv struje. Sveti Otac tu ponovno ističe opredjeljenje Crkve za siromašne, i traži siromašnu Crkvu za siromašne. Upozorava na sadašnji gospodarski sustav koji je – kako je istaknuo – u temelju nepravedan. Takvo gospodarstvo ubija jer prevladava zakon jačega. Današnja kultura odbacivanja potaknula je nešto novo: isključeni, naime, nisu izrabljeni, nego su otpad, 'višak'.

Molim Gospodina da nam podari više političara koji uistinu imaju na srcu društvo, narod, život siromašnih! – ističe Sveti Otac u pobudnici. Kršćanske zajednice koje zaboravljaju siromašne osuđene su na rasulo. Među tim slabima za koje se Crkva želi brinuti nalaze se i djeca koja se imaju roditi, a koja su najnezaštićenija i najnevinnija od svih... Težnja da se problemi riješe uklanjanjem ljudskoga života, nije znak napretka – ističe Sveti Otac te napominje da obitelj prolazi kroz duboku kulturnu krizu koja podupire način života koji izobličava obiteljske veze. Osim toga, Papa upozorava i na nove progone kršćana.

Pobudnica završava molitvom Mariji, 'Majci evangelizacije'. Gledajući Majku Božju, povjerujemo ponovno u revolucionarnu snagu nježnosti i ljubavi.

(Priredio: **Andrija Anišić** - prema internetskoj stranici Radio Vatikana na hrvatskom jeziku)

Glasno darivanje

Piše: Željka Zelić

Kaže Isus u Matejevu evanđelju: *Pazite, da pravednost svoju ne činite pred ljudima, da vas oni vide; inače nemate plaće kod Oca svojega na nebesima. Kad dakle daješ milostinju, ne trubi pred sobom, kao što čine licemjeri u sinagogama i na ulicama, da ih slave ljudi. Zaista, kažem vam: Oni već imaju plaću svoju. Kad ti daješ milostinju, neka ti ne zna ljevica tvoja, što čini desnica tvoja, da ostane milostinja tvoja u tajnosti. Otac tvoj, koji vidi u tajnosti, platit će ti (Mt 6,1-4).*

Božić je milosno vrijeme, vrijeme darivanja, vrijeme međuljudske solidarnosti i suosjećanja s onima koji na bilo koji način trpe ili oskudijevaju, vrijeme kada se o ljudskoj dobroti govori možda više nego u bilo koje drugo vrijeme tijekom godine. I lijepo je i hvale vrijedno da još ima ljudi koji suosjećaju s drugima. Međutim, u svjetlu Isusovih riječi, smijemo li ono što činimo činiti glasno? Iako je dobro da ljudi vide dobrotu drugih ljudi jer će potaknuti istom možda krenuti istim tim putem i odvojiti nešto „od svojih usta“ za druge, zagrebemo li malo više ispod površine onda dolazimo do zaključka da danas, u državi u kojoj je socijalnih slučajeva sve više a o gladnima da ne govorimo (koji obično završavaju u novinskim akcijama za pomoć siromašnim obiteljima), „glasni u darivanju“ zapravo mogu biti i najčešće to i jesu oni koji imaju, a ne oni koji nemaju (takvi čak i ako nešto daruju, iznimno su tihi). A kako znamo, od onih kojima je Bog dao puno, puno će se i tražiti. U tom smislu, posve je jasno da najviše može dati čovjek koji ima, a onda je „lako“ hvaliti se drugima svojom dobrotom i dobročinstvima jer se ne odvađa od onoga što se nema ili od onog malo što se ima, nego na neki način od svojega suviška, što složiti ćete se, ne predstavlja velik teret za kućni proračun, ali dakako nije obvezujuće za onoga koji ima (jer i među takvima je, nažalost, puno sebičnih!). Kada čovjek ima, trebao bi svaki dan zahvaliti Bogu na darovima koje mu je dao i na milosti da može pomagati drugima,

ali tiho i ne na sva zvona, jer uvjereni sam da onima kojima je pomoć potrebna nije lako to priznati glasno i tražiti pomoć. Tko smo mi da im njihovu muku otežamo isticanjem kako su upravo zahvaljujući nama siti ili sjede u toplom?

Da Isusa možemo čuti, zasigurno bi nam šapnuo na uho da se takvih ljudi klonimo u širokom luku, onih koji na sva zvona pokušavaju drugima govoriti o svojoj dobroti kako bi kao svojevršni nadomjestak o sebi stvorili ljepšu sliku, kako bi dobili društvenu potvrdu da su dobri i milosrdni, što se često kosi s licemjerjem. Ako si nekome pomogao, to ne moraju znati svi iz tvoje okoline! Učinili bi vjerujem mnogi danas, ali nemaju iz čega i od čega, i zato nikada ne smijemo pasti u napast procjenjivati tuđi novčanik, reći ovaj može, a ne pomaže. Na koncu, sve je u čovjekovoj savjesti i osjećaju za drugoga, a po tome ćemo i biti suđeni. Ako netko u sebi nema iskrenog osjećaja, uzaludne su sve akcije, sva pozivanja s ambona da se pomogne.... U nekoliko razgovora s drugim ljudima, zaključila sam da neki od njih imaju osjećaj grižnje savjesti jer ne pomažu materijalno one u potrebi dok se s druge strane neki drugi hvale kako će pomoći ovome ili onome. Ipak, onaj tko ne može pomoći materijalno, može duhovno, i za

uskraćivanje takve vrste pomoći, jer ona ništa ne košta, nema opravdanja. Stoga ne znači da onaj koji novaca ima dariva s više srca nego netko tko u tajnosti od ono malo što ima daje možda i više od bogataša, kako nas uostalom uči i Biblija. Još jednom se dokazuje da je u darivanju, kao i mnogim drugim stvarima u životu, važnije srce od samoga djela.

Zato se ovoga Božića okružite samozatajnim, tihim ljudima, dobročiniteljima, i ako niste u mogućnosti darivati nekoga materijalno, neka vas to ne spriječi da nekoga darujete na neki drugi način. Neke to bude sukladno vašim mogućnostima duhovni dar (a to svi možemo dati), jer sve je više među nama gladnih riječi, potpore, lijepe riječi, nježnosti, razumijevanja, iskrenosti (makar ona ponekad zna boljeti, ali još uvijek bolja od izgovorene laži i podilaženja) i molitve. Pokušajmo ovoga Božića doista zaboraviti na sebe, na vlastitu sliku o nama samima, na potrebu da se kroz darivanje drugima dokazujemo u svojoj dobroti. Neke se radije utrukujemo i vježbamo u samozatajnosti, u strpljivoj ljubavi jednih prema drugima.

U tom svjetlu želim Vam u prvom redu mirom i radošću ispunjen Božić, u zajedništvu s dobrim i iskrenim ljudima!

Izložba božićnjaka u Subotici

Tradicionalna, 17. po redu izložba božićnjaka otvorena je 9. prosinca u predvorju subotičke Gradske kuće u organizaciji Etnološkog odjela „Blaško Rajić“ Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“.

Izložbu je otvorio **Grgo Kujundžić**, dugogodišnji pročelnik Etnološkog odjela podsjetivši na prvih jedanaest godina tijekom kojih su se priređivale izložbe božićnih kolača. Ovom prigodom on je i službeno predstavio i predao svoje mjesto novoj pročelnici **Jeleni Piuković** koja od ove godine vodi odjel. O značaju božićnjaka govorio je potom predsjednik Društva „Ivan Antunović“ **mons. Stjepan Beretić** evocirajući uspomene iz djetinjstva ali s porukom djeci i mladima da ne dopuste da ikada Božić prođe bez božićnjaka koji je pravi mali Betlehem.

Na izložbi su izloženi božićnjaci iz Subotice, Tavankuta, Male Bosne, Sombora, Đurđina i Bácsálmása. U Subotici su i ove godine pri-

ređene radionice na kojima su se pravile figurice za božićnjak: u vrtićima, župama, kućama ali i u Gradskom muzeju. Za otvorenje izložbe priređen je prigodni katalog u kojem je pojašnjeno značenje božićnjaka za Hrvate Bunjevice.

Program otvorenja uljepšao je dječji zbor sv. Josipa Radnika iz Đurđina koje je pripremila Verica Dulić uz pratnju njihova tamburaškog orkestra pod ravnanjem **prof. Vojslava Temunovića**.

Kako je to bivalo i prijašnjih godina, izložbu božićnih kolača pratila je prodajna izložba slamarskog odjela Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva „Matija Gubec“ iz Tavankuta. Izloženi radovi mogli su se pogledati do 16. prosinca. /Zv/

Božićna izložba u Lemešu

Božićnjak je kvasni kruh urešen kao „betlehem“, te je želja kućanica bila da ovako dočaraju u svojoj kući rođenje Spasitelja. Stoga je u Lemešu i ove godine održana izložba božićnjaka s do sada najvećim brojem izloženih božićnjaka, kao i prigodni koncert.

Prvi puta na izložbi smo imali i jedan božićnjak iz Stanišića, Somborci tradicionalno dolaze na našu izložbu, a čak deset Lemešanki se potrudilo svoje božićnjake pokazati svojim sugrađanima. Ovako velik broj božićnjaka izmamio je mnoge osmijehe i pozitivne komentare.

Osim toga, u adventsko vrijeme održan je i koncert, a kulturno-umjetnički program vodila je **Tamara Brkić**. Svaka

je najava bila popraćena stihovima iz pjesmarice Blaška Rajića izdane 1908. godine. Svake godine organizatori se trude imati temu večeri. Prethodnih godina su to bili blagdani u adventu, znaci i običaji, a ove godine su to bile adventske pjesme. Program su otvorila djeca bunjevačkim dječjim „sigrama“. Članovi ME „Németh László“ su prikazali skeč „Susret pred Božić“, njihova članica **Marija Farkaš Odri** je otpjevala božićnu pjesmu uz pratnju citri, a njihov folklorni odjel je publiku obradovao plesom „Dunantuliugroš“. Pjevačka skupina „Šokice i Šokci“ iz Bačkog Brega izvela je četiri božićne pjesme. Njihov nastup je popratila svjetlost baklji i svijeća što je dalo mistični ugođaj. Dječji ansambl Muzičkog društva Musica viva je izveo tri skladbe na njemačkom jeziku, a mali župni dječji zbor „Mali nemeši“ potpomognuti članovima velikog crkvenog zbora pjevali su na hrvatskom i mađarskom jeziku. Ovaj zbor sudjeluje na svetim misama o blagdanima i imaju skroman repertoar na dva jezika. Razlog dvojezičnosti jest taj što se u lemeškoj crkvi misno slavljе služi na dva jezika (pola mise na hrvatskom, pola na mađarskom jeziku). Domaćini su izveli koreografiju „Srdim se dušo“. Na samom kraju programa svi sudionici su zajedno otpjevali „U to vrijeme godišta“. Na kraju programa djeca su uoči Materica darivana jabukama, a dijelio ih je predsjednik udruge **Marko Vilić**.

Lucia Knezi

Priredba za Materice i Oce

Priredba za Materice i Oce održana je u subotu navečer uoči Materica, 14. prosinca, u dvorani Hrvatskog kulturnog centra „Bunjevačko kolo“. Djeca iz vrtića „Marija Petković“, školska djeca i mladi iz više župa sudjelovali su u programu koji su nazvali „Sve što činiš, čini s ljubavlju“.

Djeca iz vrtića su čestitala su Materice našom *lipom* bunjevačkom čestitkom „Faljen Isus, gazdarice“, a zatim pjesmom „Mama“. Najdinamičnija i uvijek zanimljiva je bila pjesma „Al sam rđav“, u kojoj uživaju i djeca i odrasli. Djeca je vole jer se njihovi nestašluci – i mali i veliki – opisuju na šaljiv način, a odrasli jer ih *pisma* podsjeti na *ditinjstvo* na salašu, a ta *sićanja* uvijek griju dušu i srce. Ove točke su s djecom pripremile **Mirjana Vukmanov Šimokov, Anica Čipak, Iva Prčić i Biljana Mrđanov** i nastavnica **Mira Temunović** sa svojim tamburašima. Nakon njih nastupio je **Dejan Kovač**, obučen u nošnju, i veoma nadahnuto *ispripovido* kako su se slavile Materice nekad prekrasnim stihovima pjesme „Na Materice“ našeg pjesnika **Alekse Kokića**. Nakon njega, voditelji **Martina Čeliković i Petar Huska** su pozdravili publiku i nasmijali nas s par šala o mamama. Školarci su recitirali stihove o mamama, bakama, tatama i djedovima. Za pjesme su bile zadužene dvije skupine: tamburaši sa solistom **Emilom Cvijin** u pjesmi „Majka“ i zbor s pjesmama „Najljepša mama na svijetu“ i „Čuvam mamu, čuvam tatu“. U prvoj pjesmi nas je svojim toplim glasom raznježila solistica **Magdalena Temunović**, a u veseloj pjesmici o „cendravoj“ dječici i (ne) strpljivim mamama i tatama djeca su i gestama pokazala što i kako osjećaju za svoje roditelje. Njih je, kao i već nekoliko godina unatrag, izvrsno pripremila **Marina Piuković** a posebnu svježinu cijelom programu udahnule su **s. Silvana Milan** i katehistica **Vesna Huska**. Nakon ovog dijela, scena se pretvorila u kafić, u kojem se priča o životu svetaca – o svetim roditeljima Azeliji i Ljudevitu Martin svete Male Terezije. Voditeljica ih je najavila ovako: „Mala Terezija od Djeteta Isusa i Božjeg Lica ne prestaje osvajati simpatije ni 140 godina nakon svoga rođenja, ni 90 godina nakon proglašenja blaženom. Tako je svojim životom, mislima i pjesmama očarala dvadesetak mladih ljudi s raznih župa iz Subotice i okolice. Oni će vam prikazati dio njezina života, i to ono najljepše – djetinjstvo“. Uloge u predstavi tumačili su vlč. **Ivica Ivanković Radak, Dušan Balazević, Marina Gabrić, Marija Vidaković, Barbara Sekereš, Patricija Merковиć, Davorin Horvacki, David Dujak, Ivana Gabrić, Josipa Ivković i Terezija Sekereš**. Za glazbu se pobrinula **Martina Ivković**, za scenografiju **Elizabeta Ivanković**, a za režiju **Nevena Mlinko**. Publiku su daroviti i uvježbani glumci opet oduševili za sretnije i svetije življenje obiteljskog života.

Kao i uvijek, na kraju priredbe par riječi ima župnik, a ova puta, pošto su u programu sudjelovali i djeca i mladi iz

župe Marija Majka Crkve, govorili su i **mons. Slavko Večerin** i **mons. dr. Andrija Anišić**. Glavni urednik *Subotičke Danice* **mons. Stjepan Beretić** predstavio ovaj popularni kalendar za 2014. godinu i preporučio ga svima jer je u njemu obilje sadržaja za sve generacije. Još jedno lijepo iznenađenje za kraj bili su unikatni crteži svete Obitelji, koje je darovala književnica i slikarica Božica Zoko iz Gradišta (Hrvatska) a koje su djeca podi-

jelila prisutnim majkama i bakama. U programu svečane priredbe nisu zaboravljeni ni očevi kojima su djeca zahvalila za njihovu očinsku ljubav.

Dio ovog programa izveden je na Materice, u nedjelju u crkvi sv. Roka.

V. H., K.Č.

Materice u župi Uzvišenja sv. Križa u Somboru

Na treću nedjelju Došašća, 15. prosinca, na svetoj misi u crkvi Uzvišenja sv. Križa u Somboru obilježen je običaj Materica te svečana priredba „Faljen Isus gazdarice“ koju su upriličili mladi kao dar svojim mamama, majkama i svim župljankama.

Djeca koja pohađaju katoličke kreativne radionice, a koje vode **Marija Šeremešić** i **Silvija Sekereš**, pripremila su prigodni igrokaz i kroz stihove i pjesmu izrazila zahvalnost i poštovanje svojim mamama za sve brige, radosti, bolesti i životne tuge. Nakon izvedenog programa služena je sveta misa, a potom su sudionici programa nagrađeni knjigama **Nedeljke Šarčević** koja ih je darovala ovoj župi. U ime zahvale, mame i majke su počastile mandarinama, jabukama i bombonima svu prisutnu djecu i odrasle. /ŠM/

Proslava 40. obljetnice postojanja i djelovanja zbora „Albe Vidaković“

U nedjelju, 8. prosinca, u katedrali-bazilici sv. Te-rezije Avilske u Subotici svečano je proslavljen jubilej četrdesetgodišnjeg djelovanja katedralnog mješovitog zbora „Albe Vidaković“.

Prigodnim polusatnim koncertom na kojem je zbor izveo skladbe Milana Asića: Omnia omnibus, Psalam 136 i O Marijo zvijezdo mora, koje je skladatelj posvetio katedralnom zboru, i skladbu Albe Vidakovića: Magnificat. Na orguljama su izvedene dvije koralne predigre J. S. Bacha: Nun komm der Heiden Heiland i Dir ist Freude. U cjelokupnom programu sudjelovali su: **mr. Kornelije Vizin**, orgulje, **Monika Csapo**, mezzosopran i mješoviti katedralni zbor „Albe Vidaković“, a sve pod ravnanjem katedralnog zborovođe **Miroslava Stantića**.

Na koncu programa subotički biskup **mons. dr. Ivan Péntzes** podijelio je diplome-zahvalnice članovima zbora koji

imaju najviše pjevačkog staža u katedralnom zboru. Tako su zahvalnice primili: **Marga Buljovčić** (za 40 godina sudjelovanja u radu zbora), **Ivica Krečak** (31 godina pjevanja), **Zlatko Matković** i **Nevena Gabrić** (24 godine) te **Irena Faćol** (za 18 godina pjevanja u zboru). Burnim pljeskom publika je nagradila članove zbora za njihov doprinos na polju liturgijske glazbe u katedrali. Poslije koncerta uslijedila je sveta misa zahvalnica koju je predslavio subotički biskup uz koncelebraciju desetak svećenika. Svetom misom članovi katedralnog zbora zahvalili su za proteklih četrdeset godina djelovanja, za sve pokojne članove i dobročinitelje. Pod svetom misom zbor je pjevao Misu u čast Bl. Djevice Marije **Lászlóa Halmosa** te skladbe Leščana, Asića i adventske pjesme. Slavlje je završeno u svečarskoj atmosferi prigodnim domjenkom u zgradi pastoralnog centra „Augustinianum“.

Katedralni zbor „Albe Vidaković“ osnovala je 1973. godine **s. Mirjam Pandžić** koja je njim ravnila do kolovoza 2012. kada je umirovljena, a zbor je nastavio rad s novim orguljašem i zborovođom katedrale **Miroslavom Stantićem**. U svojoj povijesti zbor je nastupao u mnogim gradovima poput: Zagreba, Beograda, Novog Sada, Niša, Đakova, Osijeka, a sa zborom su surađivali mnogi glazbenici: Milan Asić, s. Imakulata Malinka, s. Cecilija Pleša, Alen Kopunović Legetin, Kornelije Vizin, Libor Dudaš, Alenka Pobjavić, učenici Muzičke škole iz Subotice te Subotički tamburaški orkestar. Današnji katedralni zbor broji oko 30 članova a na repertoaru su, uz liturgijske skladbe, i djela hrvatskih i svjetskih skladatelja, a s posebnom pažnjom zbor pristupa skladbama svoga naslovnika Albe Vidakovića.

Miroslav Stantić

Sveti Nikola u Plavni

Uoči spomendana sv. Nikole, 5. prosinca, ovaj omiljeni dječji svetac i zaštitnik putnika i pomoraca pohodio je učenike koji izučavaju hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture u mjesnoj osnovnoj školi te najmlađe članove hrvatske kulturne udruge „Matoš“ u Plavni.

Tom je prigodom u Matoševoj prostoriji podijelio 20 paketića koje je HNV darivalo učenicima I.-IV. razreda koji izučavaju hrvatski, a još 15 paketića osigurala je ova udruga svojim najmlađim članovima. Zajedno sa sv. Nikolom ovoga je puta došao i Krampus te su njih dvojica prosuđivala koja su se djeca kako vladala i kako će ih darivati: koga slatkišima, a koga šibom. U tome su im pomagale nastavnica hrvatskog **Nermina Košutić** i predsjednica HKUPD-a „Matoš“ **Kata Pelajić**. Vrijedni mališani zauzvrat su im priredili prigodni program te svojim recitacijama i pjevanjem pridonijeli obilježavanju ovog radosnog blagdana.

Osim radosti, druženja i zajedništva razgovaralo se o sv. Nikoli i ostalim svetkovinama koje prethode Božiću i onima koje slijede iza njega. Uz lijep broj djece predstavi je nazočila i koreografkinja folklornog odjela **Evica Bartulov** te znatan broj roditelja, prijatelja i rođaka mališana. Time je u potpunosti obnovljen ovaj stari tradicijski običaj koji se nekada odvijao samo u obiteljima, a sada je prilagođen suvremenom dobu i obogaćen novim sadržajima.

Z. P.

Predstavljanje krizmanika i prvopričesnika u župi Marija Majka Crkve

U župi Marija Majka Crkve u Subotici na prvu nedjelju Došašća, 1. prosinca, pod svetom misom u 9.30 sati predstavljeni su ovogodišnji krizmanici, njih osamnaestero.

Nakon homilije, krizmanike je župniku **Slavku Večerinu** i župljanima predstavio njihov vjeroučitelj **Vjekoslav Šarčević** i u njihovo ime zatražio potvrdu župnika za pristup svetoj krizmi koja će biti na Duhove 2014. godine. Nakon što su predstavljeni svojoj župnoj zajednici, krizmanici su obnovili svoju vjeru, te su u molitvi vjernika zatražili od Boga blagoslov. U svečanoj procesiji, ovogodišnji krizmanici su primili darove na oltar. Na kraju svete mise, župnik je zamolio vjernike da uključe u svoje molitve i ovogodišnje krizmanike, a nakon svete mise je održan sastanak za roditelje i kumove krizmanika.

Na drugu nedjelju Došašća, 8. prosinca, također pod jutarnjom svetom misom, predstavljeni su ovogodišnji prvopričesnici, njih dvadeset i četvero. Prvopričesnike je župniku Slavku i župljanima predstavila vjeroučiteljica **s. Eleonora Merković** koja ih ujedno i priprema za ovaj svečani trenutak. Kada su obnovili svoju vjeru, prvopričesnici su izmolili molitvu vjernika u kojoj su zavapili Bogu da ih blagoslovi i uvijek prati na životnom putu. Nakon svete mise, u župnoj dvorani je održan roditeljski sastanak kao vid pripreme za Prvu pričest koja će biti u svibnju iduće godine. /*Marina Gabrić*/

Blagoslov nove vjeronaučne dvorane u Žedniku

Prve nedjelje Došašća, 1. prosinca, u Žedniku je blagoslovljena nova vjeronaučna dvorana koja nosi ime „Fra Nediljko Šabić“.

Naime, u lijepom i prostranom dvorištu naše župe, nalazi se prilično velika kuća u kojoj su prostorije župnikova stana, ured i prostorije u kojima se okupljaju djeca i mladi na svojim radionicama, probama VIS-a, tamburaška sekcija i mnoge druge aktivnosti, a iste su postale pretijesne da bi primile više sudionika odjednom. Nadomak iste kuće, prostire se još jedna stara zgrada u kojoj su boravile redovnice Družbe Naše Gospe, koje su u Žedniku bile na službi od rujna 1952. do listopada 1981. godine. Odlaskom sestara sa župe, gotovo tri desetljeća ta zgrada je bila prazna i polako ali sigurno propadala. Naš župnik, **preč. Željko Šipek**, dugi niz godina je maštao o velikoj vjeronaučnoj dvorani baš u toj staroj kući, pravio planove, a onda je uslijedilo pitanje kako i odakle? Novaca nije bilo. U jesen 2008. godine u posjet našoj župi dolazi skupina vjernika iz Tučepa (Republika Hrvatska), predvođena svojim pastirom **fra Nediljkom Šabićem**. Ovaj susret i druženje, kao i uzvratni posjet Žedničana se pamti i prepričava i dan danas. Preko prijateljstva župnika i fra Nediljka nekako su postavljeni temelji novoj vjeronaučnoj dvorani. Upravo je fra Nediljko ohrabrio župnika Željka da se upusti u avanturu preuređenja kuće u veliku dvoranu te mu obećao založiti se i svojim imenom zajamčiti naš projekt u udruzi „Kindermissionwerk“ sa sjedištem u Aachenu (Republika Njemačka) da se osiguraju sredstva u tu svrhu. Obećano je i učinjeno. Uz veliko hvala dragom Bogu, hvala ide i našem fratru Nediljku. U znak te zahvalnosti, dvorana nosi ime „Fra Nediljko Šabić“.

S preuređenjem stare kuće u novu dvoranu započelo se u jesen 2012. godine. Tek kad se krenulo s radovima, vidjelo se da se radi o vrlo trošnoj i oronuloj zgradi i odmah je bilo jasno da će troškovi renoviranja premašiti postojeća sredstva za te namjene. Velikim zalaganjem izvođača građevinskih radova, **Josipa Prčića**, te velikim odricanjima radnika koji rade za njega, kao i tvrtki koje su mnogobrojnim popustima

kao i materijalom doprinijeli da se troškovi znatno smanje, („Canel“ iz Starog Žednika, „Karika Promet“ iz Subotice, „Latin d.o.o“ iz Subotice, „Hidro MD“ iz Sombora, „AlpePlast d.o.o“ iz Subotice), radovi na dvorani su privedeni kraju. Uz pomoć donacija i dobročinitelja, na mjestu stare i oronule zgrade danas stoji lijepa i prostrana nova vjeronaučna dvorana. Osim udruge Kindermissionwerk projekt je financijski podržala i Autonomna Pokrajina Vojvodina kao i sama župa od svojih prihoda.

Nakon svečane svete mise, u procesiji uz pjesmu i molitvu pošli smo iz crkve ka novoj dvorani na blagoslov. **Nada Poljakovic** i **Zoltan Vincer**, animatori u radu s djecom, za ovu su priliku odjenuli bunjevačku narodnu nošnju te su držali vrpču na ulazim vratima, koju je prerezao župnik Željko. Zatim je vjeroučiteljica **Nataša Perčić** otkrila ploču s nazivom dvorane, a izvođač radova Josip Prčić je otvorio dvoranu te ključ predao župniku Željku. Zatim je uslijedio blagoslov same dvorane te smo svi skupa zapjevali „Tebe Boga hvalimo“.

Članovi Pastoralnoga vijeća priredili su posluženje za sve nazočne, a u druženju uz čašicu i slasne kolačiće imali smo priliku vidjeti na video zidu kako su tekli radovi tijekom nove dvorane te kušati novo mlado vino iz grozdova župnikova vinograda o kojem se počeo od ove godine brinuti naš mladi župljanin **Ante Čipak**. Dvorana je, Bogu hvala, stavljena u funkciju, ali još uvijek traži donatore za podmirenje duga i opremanje, no vjerujemo da će Božjom providnošću i ovaj problem biti riješen. /**Ljubica Vukov**/

Zlatni jubilej

Ove godine zlatni jubilej svoje bračne ljubavi i vjernosti proslavili su župljani župe sv. Roka Dančo Sivić Kimetin i Jelena rođena Bašić Palković.

Oboje su kršteni u crkvi sv. Roka u Subotici a u toj crkvi su se i vjenčali prije pedeset godina – 21. srpnja 1963. Bog je njihovu bračnu ljubav okrunio sinom **Zdravkom** koji im je sa suprugom **Jasminom** podario unučad **Tihomira** i **Miu**, te kćerkom **Jasminom** koja im je s mužem **Draganom** darovala unuke **Neru** i **Lunu**. Jubilarcima od srca čestitamo i želimo im puno Božjeg blagoslova u dijamantnom razdoblju njihova braka, a njihovoj djeci, snahi, zetu i unucima želimo još puno radosnih trenutaka slavlja i zajedništva u ljubavi. /**Andrija Anišić**/

Oproštaj od vlč. Josipa Kujundžića

Na nedjelju Krista Kralja, 24. studenog, na svršetku liturgijske godine, od svojih župljana u Vajskoj i Bođanima oprostio se njihov dosadašnji župnik vlč. Josip Kujundžić, koji je u tim župama služio 22 godine. Ujedno, vjernici obje župe izrazili su dobrodošlicu novom pastiru vlč. Vinku Cvijinu.

Na misama u Bođanima i Vajskoj, koje su s razlogom bile dirljive za sve nazočne, vlč. Josip izrekao je ove riječi: „Nikada svoje pozdrave niti propovijedi nisam čitao, no ovoga puta ću pročitati, jer emocije koje su trenutno u meni ne dopuštaju mi da budem opušten. Za mene, a vjerujem i za mnoge od vas, mučno je i teško vraćati se u prošlost devedesetih. Kao mladi svećenik započeo sam svoj pastoralni rad kao kapelan u Bačkoj Palanci. Doživljavao sam i proživljavao mnoge trenutke s onima koji su vapili za Isusom. Zajedno smo čeznuli za bolje sutra. Nije dugo prošlo, dobio sam premještaj u Bođane i Vajsku, gdje sam isto doživio 'plač i škrgut zubi' zbog ratnog vihora koji je tada harao ovim prostorima i vremenima u kojima smo živjeli. Kao mladom, neiskusnom svećeniku, povjerene su mi dvije župe, koje sam prihvatio podijeljenih emocija. S jedne strane, čeznuo sam svu svoju duhovnu snagu i ljubav podijeliti s onima koji su trebali svećenika, dok, s druge strane, u meni je bila prisutna bojazan, kako nastaviti nakon uspješnog, plemenitog i vrijednog svećenika vlč. **Andrije Đakovića**. Moram priznati, bilo mi je vrlo teško nastupiti i krenuti istim koracima koje je hrabro činio moj predšasnik. Dobro se sjećam da sam više puta kao kapelan zamjenjivao vlč. Đakovića. Jednog prilikom rekao sam mu: 'Andrija, blago tebi kakve imaš vjernike!' Ti vjernici o kojima sam tada sanjao bili ste vi, s kojima se danas opraštam. Nakon nepunih 22 godine pastoralnoga rada na njivi Gospodnjoj u Bođanima i Vajskoj preostaje mi samo da budem posve osoban, iskren i priznam da sam sigurno mnoge vjernike povrijedio. Nikada, ali baš nikada nisam to činio namjerno s ciljem da izrazim svoju volju, nego sam uvijek htio u vama i po vama vršiti Očevu volju. A katkada vršiti volju Oca Nebeskoga zahtijeva žrtvu. Samo preko žrtve možemo doći do ploda. Trudio sam se cijelim svojim bićem doći do ploda, jer Isus kaže: 'Po plodovima ću vas prepoznati da ste moji učenici'. No, Isus je rekao i sljedeće: 'sjeme mora umrijeti da donese obilat plod'.

Kao svećenik i sada već vaš bivši župnik želim biti sjeme koje će rađati obilnim plodovima. Od sada će moja njiva na kojoj ću sijati Riječ Božju biti župa sv. Lovre u Sonti, ali vi ćete mi i dalje biti u molitvama i u srcu.

Ovih dana neki mi pomalo prijateljski predbacuju – pa kako sada odlazite kada ste gotovo sve priveli kraju?! Dragi Vajštanci i Bođanci, ako me išta raduje u ovome premještanju, onda sam neizmjerljivo Bogu zahvalan da sam s vama zajedno imao prilike raditi i graditi, a sve ostaje vama i vašim mlađim generacijama. Uvijek sam i sebi i vama govorio da svećenik premještanjem na drugu župu ništa ne nosi sa sobom. Jedino što ću ponijeti, a to je ono najdragocjenije, ponijet ću vas u svome srcu. Želja mi je da i dalje budemo povezani u molitvi i djelotvornoj ljubavi. Zahvalio bih i mome dekanu, **mons. Marijanu Deju**, koji me je uvijek rado zamjenjivao i s nama surađivao. Hvala našem **Željku Šipeku**, koji je bio i moj bogoslov i danas kao moj mlađi subrat, puno mi pomaže. **Dragane**, tebe sam pratio od malih nogu i u tebi sam prepoznao plodove od kojih se nesumnjivo mnogi duhovno krijepe, kako preko lista **Zvonik**, tako i preko tvoga osmijeha kojega ne štetiš te ga u izobilju darivaš.

Znam i osjećam da bi danas mnogi od vas htjeli puno toga mi pokloniti. Najvrjedniji dar bit će mi da našega ovogodišnjeg mladomisnika, vašega novoga župnika, moga subrata i prijatelja vlč. Vinka Cvijina prihvatite kao što ste prihvatili i mene. Trebat će mu puno vaše podrške, razumijevanja i ljubavi. Ne sumnjam u vašu nesebičnu ljubav. Dragi Vajštanci i Bođanci, svima od srca hvala za tolike darove koje sam blagovao iz vaših srdaca 22 godine. Bog vas blagoslovio!“ /Zv/

Stogodišnje orgulje na Paliću

Na proslavi 100. obljetnice orgulja, koje se nalaze u župi Marije Kraljice svijeta na Paliću, u povodu dana sv. Cecilije, zaštitnice glazbenika, s. Mirjam Pandžić nastupila je sa svojim pjevačima iz zbora sv. Cecilije, koji djeluje u franjevačkoj crkvi u Subotici, uz pratnju stogodišnjih orgulja. Latinskom misom „Simplex“ A. Vidakovića i drugim skladbama oduševila je Palićane, koji joj zahvaljuju na prelijepom nastupu.

Orgulje su izgrađene 1913. godine u radionici „Jozefa Angstera i sina“ za crkvu sv. Josipa u Deronjama. Kada su protjerani Nijemci sa svojih ognjišta, orgulje su utihnule. Stajale su u mraku i vlazi mnogo godina. Naš župnik **preč. Josip Leist**, u dogovoru s biskupom **Ivanom**, preselio je ove orgulje u svoju župu 1999. godine. Generalno su obnovljene i pos-

tavljene su nedostajuće svirale. Zastvirale su na Božić u znaku Jubilejske 2000. godine. Imaju predivan zvuk. Dvomanualne su s 20 registara i pedalom. Održava ih orguljar **Đorđe Mandić**. Zahvalni smo i našem župniku preč. Josipu Leistu jer je zaslužan što župa Palić ima orgulje. /G. M./

Kako usrećiti mačku za blagdane?

Ovih dana naišao sam na internetu u pripremi za blagdane i sljedeći naslov: *Kako da svojoj maci pokazete ljubav?* (Izvor: *zivotinje.rs*).

Savjeti koje NE TREBA poslušati

1. Pretvorite svakodnevne predmete u fantastične igračke

Iako su u kući, mace se vrlo raduju potragama, jurenju ili hvatanju „plijena“. Zato ih počastite igračkom koju ćete napraviti od nepotrebnih predmeta. Plastična flaša može biti nevjerojatno zanimljiva ako pustite mašti na volju. Ima tu u vašem domu, sigurni smo, dosta predmeta koje možete lako oživjeti: štapić sa konopcem na vrhu, aluminijska folija, plastična vreća, papirni avion...

2. Nabavite savršenu grebalicu

Grebalica je predmet koji bi svaka maca morala imati i imat će ga, budite sigurni. Ako joj vi ne nabavite odgovarajući, nokte će oštriti na vašoj omiljenoj fotelji. Dakle, kupite je i vaša mezmica će vam biti zahvalna jer je to jedan od načina na koji ćete joj jasno pokazati da je volite i brinete o njoj.

3. Zasadite saksiju zelene trave samo za nju

Mačke izuzetno vole grickati travu. Ova navika iznimno je važna za njihov probavni trakt, pa s obzirom na to da je zima i da vaša maca ne izlazi mnogo donesite joj jednu saksiju trave namijenjenu samo njoj. Također, možete posaditi na primjer žito, staviti ga na radijator i za svega nekoliko dana vaša maza će dobiti fenomenalnu grickalicu.

4. Umijesite zdrave slastice

Ljubav se može pokazati i preko stomaka. Dajemo vam recept za slasticu kojoj nijedna mačka neće odoljeti. Potrebno vam je pola šalice integralnog brašna i isto toliko tunjevine u ulju. Umjesto ribe možete staviti i piletinu. Zatim, pripremite četvrtinu šalice vode i pola šalice mlijeka u prahu. Sve ovo pomiješajte i ispecite u rerni na 350 stupnjeva 25 minuta.

Savjeti koje TREBA poslušati

Moram priznati da su prijedlozi domišljati i zanimljivi. Ipak umjesto toga savjetujem:

1. Ne puštajte mačku u kuću. Prebivalište u kojem se ona najbolje snalazi jest vani, u prirodi.

2. Ako je mačka u prirodi, pronaći će puno više predmeta za igru i zabavu, a vi ćete bez imalo truda samo moći uživati u njezinim vragolijama i vratolomijama.

3. U prirodi mačke vrlo lako nađu sebi grebalice. Tako vam neće oštetiti namještaj, a nećete morati ni potrošiti novac.

4. Najveći specijalitet za mačku je miš. Nećete je morati hraniti skupim „specijalitetima“, a kad je mačka vani i kad se sama ne može snaći, lako ćete je nahraniti s malo mlijeka ili ostacima od hrane koju ste vi jeli.

Više volite ljude nego mačke!

Mačke i druge životinje su Božja stvorenja koja treba poštovati i pomoći im ukoliko se same ne mogu snaći u svom prirodnom okruženju. Ne treba ih mučiti niti zatvarati. Mačke će biti zadovoljnije i sretnije kad si budu same organizirale život u prirodi, nego da im vi sami organizirate život u zatvorenom prostoru. Uštedjet ćete na vremenu, trudu, brizi i novcu. I moći ćete posvetiti više vremena ljudima. Moći ćete razveseliti svojim vremenom, razgovorom i darovima nekog siromaha. I svi će biti zadovoljni. Poslušajte savjet sa web stranice „zivotinje.rs“, usrećit ćete samo svoju macu. Procijenite što je pametnije i korisnije.

Andrija Anišić

Irig: Kroz Došašće do Božića

Na trideset i treću nedjelju, 17. studenoga, u Šatrinčima je služena sveta misa za pokojnu **Julijanu Sabo** uz razmišljanje u svjetlu svršetka uz *smisao osobnog življenja i cijele ljudske povijesti, koju određuje samo ono što pred Bogom vrijedi. Život je prolazan ali mu je vrijednost neprolazna*, poručio je župnik **Blaž Zmaić**. Uz slavlje Arandelova, 21. studenoga, župnik je nazočio slavlju kod pravoslavnih obitelji **Pavlović** i **Ristić**. Nedjelja Krista Kralja slavljena je u Irigu i Vrdniku, za pokojne **Stanka** i **Mariju Pančičko**, s pozivom da ne mislimo toliko na kraj ovozemne ljudske povijesti, koliko na ispunjenje njezina smisla. U subotu, 1. prosinca uz mnoge uzvanike župnik je nazočio godišnjem koncertu KUD-a „S. Šalajić“ u Vrdniku i zajedničkom druženju s gostima iz Versmolda (BRD), mjesta koje je pomoglo Miši Veselinoviću za tešku operaciju u Rusiji. Prvu nedjelju Došašća, 1. prosinca slavimo na tri mjesta, a u Šatrinčima za pok. **Josipa Takača**. Naša filijala Vrdnik slavila je svoju zaštitnicu rudara sv. Barbaru 4. prosinca. U nazočnosti predstavnika triju vjeroispovijesti te pravoslavnog svećenika **o. Nebojše** i uglednih gostiju misno slavlje predslavio je **vč. Željko Tovilo**, rumski župnik, koji nas je u svjetlu naše zaštitnice pozvao da živimo autentično kršćanstvo. S njime je suslavio domaći župnik **Blaž Zmaić**, časni kanonik. U prostorijama kapelice mogla se pogledati izložba fotografija domara **Zvonka Šarića**. Na poziv i u organizaciji **Ivana Karačića**, predsjednika HKUD „Sveta Barbara“ uživali smo u koncertu vrhunskih izvođača ozbiljne glazbe te pjevačke grupe „Javor“ iz Vukovara, te zajedničkom domjenku, a programu je među ostalim nazočio i novoimenovani veleposlanik i konzul RH u Srbiji. Na drugu nedjelju Došašća, 8. prosinca, slavimo u Vrdniku svetu misu za pokojne iz obitelji **Farkaš** i **Divjak**. Blagdan Bezgrešnog začeca BDM liturgijski smo proslavili misom zornicom 9. prosinca koja je prikazana za **Marka Đevljekaja** i **Ilonku Mulaj** te **Maricu** i **Slavicu Radaković** i **Marka Sekulića**. Na zornici 12. prosinca služena je misa za pokojnog **Stjepana Vizmega**, a 14. prosinca smo se u Vrdniku oprostili od **Aleksandra Nađa** (83). Treću nedjelju Došašća i nedjelju Caritasa, 15. prosinca, slavimo u tri naša mjesta. Sutradan, 16. prosinca, oprostili smo se u Irigu od zaslužne vjernice **Marije Dobrote** (80).

f. f.

Nikolinje u Zrenjaninu

I ove godine spomendan sv. Nikole proslavljen je u zrenjaninskom slovenskom društvu „Planika“.

Najzaslužniji za uspješno druženje, kao i za sudjelovanje mariborskog Caritasa kao sponzora, su predsjednica Društva **Martina Drča**, učiteljica slovenskog jezika **Milena Spremo**, voditeljica pjevačkog zbora **Daniela Avram**, voditelj za veze sa Crkvom i Caritasom te referent za socijalna pitanja **Karči Sarvaič** i njegova žena, dugogodišnja blagajnica **Anđa**, prijašnja učiteljica slovenskog **Vera Popović**, odgovorni za informatiku **Robert Rogelj**, tajnica **Magdalena Žegarac** te predsjednica nadzornoga odbora **Vesna Tucič**. Djeca su ove godine darivana zahvaljujući prilogu mariborskoga nadbiskupskog Caritasa. Prigodni program izvela su djeca različite dobi, koji u prostorijama gimnazije u Zrenjaninu pohađaju nastavu slovenskog jezika. Djeca su postavila nekoliko zagonetki s odgovorima i zapjevali nekoliko pjesama o sv. Nikoli odnosno o Djedu Mrazu.

Janez Jelen

Zemun: Tribina „Uvod u kršćanstvo“

U okviru redovitih predavanja dr. Ivica Čatića kojima župljani Zemuna veoma rado prisustvuju, tema 24. studenoga bila je susret apostola Pavla, tada još Savla, i Isusa.

Osim toga, u predavanju je nazočnima predstavljen lik učenika po imenu Ananija kome se Gospodin obratio riječima: „Ustani i idi u ulicu koja se zove Prava, i potraži u Judinoj kući Taržanina po imenu Savla.“ Svoje izlaganje prof. Čatić završio je zaključkom da je Savao, odnosno apostol Pavao, kao i sama Crkva, strpljivo čekao pravi trenutak kada će zasjati u svom punom sjaju i prenositi ga gdje god bio. Zato je u Bibliji i rečeno, kako ističe prof. Čatić, da je crkva bila u miru i da je napredovala bez obzira na sve poteškoće kroz koje je u tom periodu prolazila. To je ujedno bila i poruka ovog predavanja, a i poziv svima nama da se naučimo strpljivosti na putu ka svom cilju, a prije svega ka jedinju istini, Isusu. U predavanju koje je održano 8. prosinca, profesor je okupljenima približio događaj u mjestu Lidi kada Petar ozdravlja Eneju. U posljednjem dijelu predavanja, prof. Čatić je predočio kako je izgledao nastanak Crkve u sirijskoj Antiohiji. Prof. Ivica završio je

predavanje navodeći nazočne na zaključak da je svima nama tijekom adventa potrebno razmišljati o tome koliko svog bližnjeg smatramo svojim bratom i koliko smo spremni pružiti mu pomoć kada mu je to potrebno. Posljednja tribina u ovoj godini održana je 15. prosinca u prostorijama knjižnice i čitaonice „Ilija Okrugić“ u Zemunu. Svoje izlaganje prof. Ivica je ovoga puta posvetio 13. poglavlju djela apostolskih. Ovaj dio Biblije govori o Pavlovom i Barnabinom prvom misijskom putovanju. U ovom veoma značajnom zadatku koji je bio postavljen pred njih sudjelovali su, osim njih, i proroci i učitelji iz Antiohije Šimun zvan Niger, Lucije Cirenac i Manahen koji je bio zajedno odgojen s Herodom četverovlasnikom. Kako zaključuje prof. Ivica, *ovim je putovanjem Pavlovo djelovanje, koji se više nikada neće spomenuti kao Savao, krenulo nepovratno uzlaznom putanjom te će zauvijek promijeniti sliku svijeta.* Ovo trebamo shvatiti kao snažnu poruku kada je u pitanju sadašnji trenutak, ova treća nedjelja adventa, da bismo shvatili koliko je snažna moć odlučnosti, vjere i nade na putu k vječnom spasenju. Odricanje od sitnih svakodnevnih zadovoljstava u cilju općeg dobra i jest cilj adventa u kojemu se pripremamo da otvorenog i čistog srca dočekamo rođenje malog Isusa, Spasitelja svijeta.

Danijela Lukinović

Sveta Elizabeta u Belom Blatu

Blagdan sv. Elizabete Ugarske svečano je proslavljen - misnim slavljenju u Belom Blatu 19. studenoga, na kojemu su se okupili gosti iz Mađarske i Rumunjske, kao i hodočasnici iz Mužlje.

Tradicionalno su svetoj misi nazočili predsjednici odnosno predstavnici susjednih crkvenih općina Ečka, Lukino selo i Mužlja kao i predstavnici evangeličke zajednice u Belom Blatu sa svojim farerom, kao i predstavnici mjesne zajednice sa svojim predsjednikom i direktorom škole Milanom Nedeljkovim s učiteljima. S domaćim zborom u pjevanju su pod ravnanjem Kristine Majer sudjelovala djeca i mladež, kojima je asistirao vjeroučitelj Milan Nedeljković. Svečanu svetu misu predslavio je generalni vikar zrenjaninske biskupije msgr. József Mellár. S njime su sumisili kapelan Milan Sima, zrenjaninski svećenici msgr. Jenő Tietze i László Gyuris, mužljanski salezijanci Stanko Tratnjek, Zoltán Varga, Feliks Golob, Stojan Kalapiš i Janez Jelen kao i gosti iz Titela Franjo Lulić i Damjan Kalapiš iz Arada. Za vrijeme svete mise djeca su oduševljeno pjevala, sudjelovala u misnim prošnjama, a na kraju i sudjelovala u recitacijama u čast sv. Elizabete Ugarske, u čemu ih je vježbala i vodila učiteljica Éva Pozsár-Halász. Za vrijeme svete mise propovijedali su msgr. Mellar na mađarskom, a otac Milan na hrvatskom koji je istaknuo kako je crkva simbol zajednice ovoga sela i mi vjernici živa smo crkva, svi mi sagrađujemo mistično Tijelo Isusa Krista. *Krist je glava toga Tijela, a mi smo udovi. Svaki od nas ima neko zvanje, neku dužnost, koju treba vršiti, kako bi ovo mistično Tijelo Isusovo, Crkva, mogla biti zdrava,* zaključio je propovjednik. /Janez Jelen/

Blagdan sv. Nikole u Zemunu

U župnoj crkvi Uznesenja BDM u Zemunu, 8. prosinca nakon prijepodnevnog svete mise obilježen je blagdan sv. Nikole.

Župnik Jozo Duspara odlučio je da Nikola posjeti mališane u ovoj župi dva dana nakon blagdana kako bi svi oni mogli sudjelovati u radosnom iščekivanju njegova dolaska. Nakon svete mise djeca su uz pomoć s. Ozane priredila kratki program u vidu recitacija kao uvod u dolazak njihovog dugo iščekivanog zaštitnika. Kada se u crkvi pojavio sv. Nikola, mališani su bili vidno uzbuđeni. Tri djevojčice su stajale uz njega odjevene u anđelčice i svaka od njih mu je uputila poneku riječ u vidu stiha. U tome su ih, što je bilo za očekivati, ometali krampusi koji su uznemirivali sve prisutne. Sveti Nikola je prekoravao krampuse, a dječicu zamolio da svatko od njih glasno izgovori svoje ime kako bi ih što bolje upamtio i savjetovao ih da slušaju svoje roditelje, da se dobro i zdravo hrane i budu pažljivi i marljivi u školi. Jednom riječju, ukazao im je na sve najvažnije životne vrijednosti. Nakon ovog kratkog programa, dječici su podijeljeni prigodni darovi koje su, kao i mnogo pozitivnih dojmova, zadovoljni i sretni ponijeli svojim domovima. /Danijela Lukinović/

Objavljena Papina poruka za Svjetski dan mira 2014.

Bez bratstva nije moguće graditi pravedno društvo i trajni mir, istaknuo je papa Franjo u svojoj prvoj poruci za Svjetski dan mira, koja je objavljena 12. prosinca. Tema poruke je „Bratstvo – temelj i put za mir“. Papa u poruci upućuje usrdni apel da se oni koji siju nasilje i smrt odreknu oružja te denuncira korupciju i organizirani kriminal.

Odrećite se oružja i pođite ususret drugome s dijalogom, oprostjenjem i pomirenjem kako biste gradili pravednost, povjerenje i nadu oko vas, poručuje Papa onima koji „svojim oružjem siju nasilje i smrt“. Papa dodaje: „Ponovno otkrijte u onome kojeg smatrate neprijatelja kojeg treba ubiti svoga brata i zaustavite ruku“. Sveti Otac poziva na „obraćenje srca“ te upućuje snažni apel na „opće razoružanje, počevši od nuklearnog i kemijskog razoružanja“.

Okosnica dokumenta je tema bratstva, „bitna dimenzija čovjeka“, bez koje nije moguće graditi pravedan mir i čvrsti i trajni mir. Bratstvo koje nema pred očima jednog zajedničkog Oca, kao svoj posljednji temelj, neće opstati jer pravo bratstvo pretpostavlja i zahtijeva „transcendentalno oćinstvo“. Korijen bratstva je sadržan u Božjem oćinstvu, oćinstvu koje rađa bratstvo i koje preobražava naš život. Tome „pozivu“ na bratstvo danas se često suprotstavlja „globalizacija ravnodušnosti“ u kojoj se polako navikavamo na trpljenje drugoga i zatvaramo u same sebe. Oružanim se sukobima, piše nadalje Papa, pridodaju manje vidljivi, ali zato ništa manje okrutni ratovi koji se vode na ekonomskom i finansijskom polju s jednako tako razornim sredstvima kojima se uništavaju životi, obitelji i poduzeća.

Papa se osvrće i na trenutaćnu gospodarsko-finansijsku krizu te njezin uzrok vidi u postupnom udaljavanju čovjeka od Boga i blišnjega, u pohlepi za materijalnim dobrima i osiromašenju odnosa među osobama i u zajednici. Papa ističe da nizanje gospodarskih kriza jedne za drugom mora dovesti do toga da se preispitaju modeli gospodarskog razvoja i do promjena u načinu života. Štoviše, sadašnja kriza može biti zgodna prigoda da se ljudi vrate krepostima mudrosti, umjerenosti, pravednosti i jakosti.

Papa snažno denuncira korupciju i organizirani kriminal. Politićka zajednica, upozorava Papa, mora djelovati na transparentan i odgovoran način da bi stvorila mir u društvu. Građani se moraju osjetiti predstavljenima od javnih vlasti u poštovanju njihove slobode. U protivnom se u odnosu između građanina i institucija javljaju jednostrani interesi koji nagrđuju taj odnos, što pogoduje stvaranju trajnog ozraća sukoba. Na kraju poruke Papa poziva na očuvanje prirode te upućuje apel protiv „sablazni“ gladi u svijetu. Neka se prirodna dobra koriste tako da nitko ne gladauje, poručuje Papa u poruci. /IKA/

Objavljena papina poruka za Svjetski dan bolesnika

Crkva u bolesnicima prepoznaje posebnu prisutnost trpećega Krista – istaknuo je papa Franjo u poruci za XXII. Svjetski dan bolesnika, koji se svake godine slavi 11. veljaće, na liturgijski spomen Gospe Lourdeske, a sljedeći će se slaviti pod geslom „Vjera i ljubav: I mi trebamo za braću dati život“.

Papina je poruka puna nade: „jer se i noć boli, u Božjem nacrtu ljubavi, otvara uskrsnome svjetlu“; kao i ohrabrenja: „da se u njegovu društvu, s Njime sjedinjeni suoće sa svakom nevoljom“. Papa podsjeća da je Isus na se uzeo bolest i patnju, pretvarajući ih i preoblićujući u svjetlu „novega života u punini“, koji negativna iskustva mijenja u pozitivna. Upravo idući putem Krista, koji se iz ljubavi darovao, i mi također „možemo ljubiti druge, kao što je Bog ljubio nas, dajući život za braću“.

Vjera u dobrog Boga postaje dobrotu; a vjera u raspetoga Krista, snaga da se ljubi do kraja; također i neprijatelje; sebedarje, naroćito prema blišnjemu, posebno prema onima koji ga ne zaslućuju, a koji trpe i marginalizirani su – stoji u Papinoj poruci.

Priblićujući se s nježnošću „potrebnima njege, u protivnostima svijeta, unosimo nadu i Božji osmjeh. Nesebićno posvećivanje drugima biva, dakle, način našega djelovanja. Marija je kršćanski uzor „za rast u nježnosti, u osjetljivoj i smjernoj ljubavi“. Djevica, Majka bolesnih i trpećih, stoji uz naše križeve i prati nas na putu prema uskrsnuću i punini života – piše Sveti Otac.

Uz Mariju, pokraj Križa, stoji Ivan, koji nas podsjeća da Boga ne možemo ljubiti ako ne ljubimo braću. Križ je sigurnost vjerne Božje ljubavi prema nama; poziva nas da pustimo toj ljubavi da nas zarazi; ući nas da na drugoga, uvijek gledamo s milosrćdem i ljubavlju – naroćito ako pati i ako mu je potrebna pomoć. Zaključujući poruku, Sveti Otac potiče da se Svjetski dan bolesnika proslavi u zajedništvu s Isusom Kristom, podupirući one koji se skrbe za bolesne i trpeće. /kta/rv/

77. rodendan pape Franje

Papa Franjo navršio je 17. prosinca 77 godina. Dan mu je započeo uobićajeno misom u kapeli Doma Svete Marte na kojoj su sudjelovali njegovi najbliži suradnici koji su mu nakon mise čestitali rodendan.

Na Papinu želju na misi su se okupili kuhari, čistaći i ostali djelatnici gostinca, beskućnici, kao i kardinal dekan Angelo Sodano, državni tajnik Pietro Parolin i nadbiskup Konrad Krajewski, izvijestio je Radio Vatikan.

Mrežna stranica Svete Stolice priredila je u povodu Pa-

pina rođendana album – čestitku s fotografijama i citatima pape Franje s poveznicom na izvorne dokumente. Tu „rođendansku čestitku“ na više jezika priredio je vatikanski Ured za Internet, pod vodstvom argentinskoga biskupa Lucia Adriana Ruiza.

Proslava Papina rođendana započela je prošle subote kad su mali bolesnici vatikanske pedijatrijske ambulante, prilikom audijencije u Dvorani Pavla VI. darovali tortu sa 77 svjećica i pjevali „Sretan rođendan“. Devetnaestero djece pomoću slova na majicama napisalo je „Čestitamo, papa Franjo“. Vjernici su Papi uputili i oko 120 cm visoku rođendansku čestitku s likom „Marije koja raspetljiva čvorove“, što je jedan od Marijinih naslova dragih papi Franji.

Papin će rođendan biti obilježen i posjetom igrača i menadžera nogometnog kluba San Lorenzo de Almagro, za koji i Papa navija te je bio njihov kapelan, a Papa će se s njima, kako je naknadno objavljeno, susresti u sklopu audijencije srijedom.

O. Hugo Guillermo Ortiz, isusovac na čelu španjolskog programa Radio Vatikana, koji je živio u istoj kući s tada o. Jorgeom Marijom Bergogliom, kad je on bio zadužen za župu uz isusovačku odgojnu kuću u kojoj je o. Ortiz bio rektor, sjeća se kako je Svetom Ocu najveću radost pričinjalo ako je mogao razveseliti djecu. Brinuo se naravno i za poučavanje i odgoj u vjeri, no „glavni je izazov bio razveseliti ljude, a župa je u tome bila nevjerojatna škola“, izjavio je o. Ortiz. /IKA/

„Vjera i ljubav: I mi trebamo za braću dati život“

Crkva u bolesnicima prepoznaje posebnu prisutnost trpećega Krista, istaknuo je papa Franjo u poruci za XXII. svjetski dan bolesnika, koji se svake godine slavi 11. veljače, na liturgijski spomen Gospe Lurdske, a sljedeći će se slaviti pod geslom „Vjera i ljubav: I mi trebamo za braću dati život“.

Papina je poruka puna nade „jer se i noć boli, u Božjem nacrtu ljubavi, otvara uskrsnome svjetlu“; kao i ohrabrenja „da se u njegovu društvu, s Njime sjedinjeni suoče sa svakom nevoljom“. Papa podsjeća da je Isus na sebe uzeo bolest i patnju, pretvarajući ih i preobličujući u svjetlu „novoga života u punini“, koji negativna iskustva mijenja u pozitivna. Upravo idući putom Krista, koji se iz ljubavi darovao, i mi također „možemo ljubiti druge, kao što je Bog ljubio nas, dajući život za braću“. Vjera u dobrog Boga postaje dobrota; a vjera u raspetoga Krista, snaga da se ljubi do kraja; također i neprijatelje; sebedarje, naročito prema bližnjemu, posebno prema onima koji ga ne zaslužuju, a koji trpe i marginalizirani su, ističe se u Papinoj poruci.

Približujući se s nježnošću „potrebnima njege, u protivnostima svijeta, unosimo nadu i Božji osmeh“. Nesebično posvećivanje drugima, biva dakle način našega djelovanja. Marija je kršćanski uzor „za rast u nježnosti, u osjetljivoj i smjernoj ljubavi“. Djevica, Majka bolesnih i trpećih, stoji uz naše križeve i prati nas na putu prema uskrsnuću i punini života, piše Sveti Otac, prenosi Radio Vatikan. Uz Mariju, pokraj Križa, stoji Ivan, koji nas podsjeća da Boga ne možemo ljubiti ako ne ljubimo braću. Križ je sigurnost vjerne Božje ljubavi prema nama; poziva nas da pustimo toj ljubavi da nas zarazi; uči nas da na drugoga, uvijek gledamo s milosrđem i ljubavlju – osobito ako pati i ako mu je potrebna pomoć. Zaključujući poruku, Sveti Otac potiče da se Svjetski dan bolesnika proslavi u zajedništvu s Isusom Kristom, podupirući one koji se skrbe za bolesne i trpeće. /IKA/

Papa: Glad je „sablazan ovog svijeta“

Papa Franjo dao je „punu potporu“ Kampanji protiv gladi u svijetu. Papa glad naziva „sablazni ovoga svijeta“ te podsjeća kako oko milijarda ljudi još uvijek gladije. Ne možemo okrenuti glavu na drugu stranu i praviti se da to ne postoji. Hrana kojom svijet raspolaže dovoljna je da se svi nahrane, poručio je Papa.

one human family,
food for all

Ako postoji volja, ono što imamo neće se iscrpiti, štoviše bit će i viška hrane i ona se neće bacati, ističe Papa te podsjeća na pravo svijetu, koje im je Bog dao, da imaju adekvatnu prehranu. Dijelimo ono što imamo u duhu kršćanske ljubavi s onim koji je prisiljen suočavati se s brojnim preprekama za zadovoljavanje tako primarne potrebe i istodobno budimo promicatelji istinske suradnje sa siromašnima, da kroz plodove svoga i našeg rada mogu živjeti dostojanstvenim životom, poručuje Papa. /IKA/

Izdanja

„Brak za novo vrijeme“ naslov je knjige Antonija Vazqueza u izdanju Verbuma

U izdanju „Kršćanske sadašnjosti“ objavljena je knjiga Roberta Seregnija „Evangelja u trapericama“, koja je namijenjena ponajprije mladima.

Božićno otajstvo u Katekizmu Katoličke crkve

Priradio: Dragan Muharem

Isus je rođen u skromnosti staje, u siromašnoj obitelji; priprosti pastiri prvi su svjedoči događaja. U tom uboštvu očituje se slava neba. Crkva ne prestaje pjevati slavu te noći:

Djevica danas rađa Vječitoga; a zemlja Nedostupnome dariva špilju.

Anđeli s pastirima slavoslove; a mudraci, predvođeni zvijezdom, dolaze da mu se poklone. Jer kao nejakoj djetete radi nas rodi se vječiti Bog!

(Sv. Roman Slatkopojac,
Božićni kondak)

„Postati kao djeca“ naspram Bogu uvjet je za ulazak u Kraljevstvo; zato se treba poniziti, treba postati malen; štoviše, treba se „nanovo roditi odozgo“ (Iv 1,12), roditi od Boga i tako „postati djecom Božjom“ (Iv 1,12). Božićno Otajstvo se u nama ispunja kada se Krist u nama „oblikuje“. Božić je Otajstvo te „čudesne razmjene“: „O čudesne li razmjene! Stvoritelj roda ljudskoga uzeo je tijelo i udostojao se roditi od Djevice, bez sjemena posta čovjekom i obdari nas svojim božanstvom“.

Otajstvo Isusova djetinjstva

Obrezanje Isusovo, osam dana nakon rođenja, znak je njegova uklapanja u Abrahamovo potomstvo, u narod Saveza, njegova podlaganja Zakonu i osposobljavanja za bogoštovlje Izraelovo na kojem će sudjelovati tijekom cijelog života. Isti je znak pralik „Kristovog obrezanja“, to jest Krštenja.

Bogojavljenje je očitovanje Isusa kao Mesije Izraelova, Sina Božjega i Spasitelja svijeta. Zajedno s Isusovim krštenjem u Jordanu i svadbom u Kani, ono slavi poklon „mudraca“ s Istoka Isusu. U tim „mudracima“, koji predstavljaju okolne poganske religije, Evanđelje vidi prvine naroda koji u Utjelovljenju primaju Blagovijest spasenja. Dolazak mudraca u Jeruzalem da se poklone židovskom kralju pokazuje kako oni, u mesijanskom svjetlu Davidove zvijezde, traže u Izraelu onoga koji će biti kralj narodâ. Njihov dolazak naznačuje da pogani ne mogu upoznati Isusa i klanjati mu se kao Sinu Božjemu i Spasitelju svijeta ako se ne okrenu Ži-

dovima i ne prime od njih mesijansko poslanje sadržano u Starom zavjetu. Bogojavljenje očituje kako „u obitelj praotaca“ ulazi „veliko mnoštvo naroda“, postižući „izraelsko dostojanstvo“.

Prikazanje Isusa u hramu predstavlja ga kao Prvorođenca koji pripada Gospodinu. U Šimunu i Ani svekoliko je Izraelovo iščekivanje koje dolazi u Susret svojem Spasitelju (bizantska predaja tako naziva događaj). Isus je prepoznat kao dugo iščekivani Mesija, „svjetlo naroda“ i „slava Izraela“, ali i kao „znak protivljenja“. Mač boli prorečen Mariji naviješta drugi prinos, savršen i jedincat, onaj na križu, koji će darovati spasenje što ga Bog pripravi „pred licem svih naroda“.

Bijeg u Egipat i pokolj nevine djece očituju suprotstavljanje tame svjetlu: „K svojim dođe i njegovi ga ne primiše“ (Iv 1,11). Cjelokupni Kristov život bit će u znaku progona. Njegovi dijelovi s njim tu sudbinu. Povratak iz Egipta podsjeća na Izlazak i prikazuje Isusa kao konačnog osloboditelja.

Otajstva Isusova skrovitog života

Tijekom većeg dijela života, Isus je dijelio stanje goleme većine ljudi: svakodnevnog život bez prividne veličine,

život ručnog rada, židovski vjerski život podvrgnut Božjem Zakonu, život u zajednici. O svemu tom razdoblju objavljeno nam je da Isus bijaše roditeljima „podložan“ i da „napredovao u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi“ (Lk 2,51-52).

Isusovim pokoravanjem svojoj majci i zakonitom ocu ostvaruje se savršeno obdržavanje četvrte zapovijedi. To podlaganje je slika sinovske poslušnosti nebeskom Ocu. Svakodnevno Isusovo podvrgavanje Josipu i Mariji nagovijestilo je i predoznačilo podvrgavanje Velikog Četvrtka: „ne (...) moja volja“ (Lk 22,42). Kristovom poslušnošću u svakodnevici skrovitog života već je započelo djelo obnove onoga što Adamov neposluš bijaše razorio.

Skroviti nazaretski život dopušta svakom čovjeku da bude u zajedništvu s Isusom na najredovitijim putovima svakodnevnog života: Nazaretska je kuća škola u kojoj počinjemo upoznavati Kristov život. To je škola evanđelja. (...) Ponajprije nas uči šutjeti. O kad bi se u nama obnovila cijena šutnje, toga divnog i tako potrebnog ozračja duše. (...) Osim toga, uči nas živjeti u obitelji. Neka nas Nazaret podsjeti što je obitelj, što je zajedništvo obiteljske ljubavi, što njena ljepota jednostavna i stroga, što njen značaj nepovrediv i svet. Ovdje napokon upoznajemo disciplinu rada. O nazaretski dome, kućo Sina drvodjelčeva, želimo bas ovdje shvatiti i slaviti doduše strogi, ali i otkupiteljski zakon ljudskog napora. (...) Želimo na kraju pozdraviti radnike cijelog svijeta i pokazati im veliki uzor – njihova božanskog Brata.

Našašće Isusa u Hramu jedini je događaj koji razbija šutnju Evanđelja o skrovitim Isusovim godinama. Isus nam daje nazreti tu otajstvo njegova posvemašnjeg posvećenja poslanju koje izvire iz njegova božanskog sinovstva: „Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?“ (Lk 2,49)

Marija i Josip „nisu razumjeli“ tih riječi, nego ih primiše u vjeri, a Marija ih je „čuvala u svom srcu“ (Lk 2,51), sve vrijeme što je Isus ostao skriven u tišini običnog života.

25. 12. 2013.

Rođenje Gospodinovo – Božić

Iz 52,7-10; Ps 98,1-6; Heb 1,1-6; Iv 1,1-18

Ne bojte se! Evo, javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj – Krist, Gospodin. I evo vam znaka: naći ćete novorođenčce povijeno gdje leži u jaslama. Molitveno čitanje ovog teksta daje nam razumjeti dubinu evanđeoske scene i veličinu znaka koji nam je darovan. Jasle, djetesce, Marija promatra Boga, Josip ga spoznaje. Nema parade, slavlja, u selu je sve indiferentno, osim nekolicine pastira. Sve je to Bog tako odredio. On sam je izabrao siromaštvo. Nije držao do ljudskog obzira, onog koji proizlazi iz bogatstva, sjaja, društvenog ugleda. Zašto Bog želi doći u svijet samo ovako skrovito? Ta, on dolazi u svoje, jer prije nego što zemlja pripada ljudima, ona je Božja. No, sam Bog je baš tako odlučio. On se obukao u ovo naše smrtno tijelo, kako bi nas mogao zaodjenuti svojim Duhom i besmrtnošću. Iz ljubavi za nas ponizio je svoju veličinu te nam postao sličan kako bismo ga mogli prihvatiti. Učinimo to u molitvi, vjerujemo i klanjamo se Bogu koji se nastanio među nama.

29. 12. 2013.

Sveta obitelj Isusa, Marije i Josipa

Sir 3,2-6. 12-14; Ps 128,1-5; Kol 3,12-21; Mt 2,13-15. 19-23

Nakon poklona mudraca evanđelist Matej, povezujući događaje Svete obitelji sa starozavjetnim proroštvima, donosi bijeg u Egipat, pokolj nevine dječice i povratak iz Egipta. Bog Spasitelj djeluje na razne načine. U Starom zavjetu čitamo kako je Bog spasio Josipa, sina Jakovljeva, od njegove braće, te je on završio u Egiptu. Kasnije je upravo po njemu Gospodin spasio cijelu Jakovljevu obitelj. Ovaj put Bog spašava Svetu obitelj po pravdniku, svetom Josipu. Na temelju svog povjerenja u Boga i njegovu volju, Josip je poslušan riječima anđela: *On ustane, uzme noću dijete i majku njegovu te krene u Egipat.* Upravo u to vrijeme u Betlehemu i okolici počinjao je odzvanjati plač i širila se tuga zbog ubojstva nevinih dječaka. Poslije Herodove smrti, Josip opet iskazuje poslušnost Božjem promislu, te se iz Egipta vraća u svoju zemlju, vodeći sa sobom Isusa i Mariju. Vjera u Boga i poslušnost njegovoj riječi mogu promijeniti naš životni put, ali – poput Svete obitelji – taj put uvijek vodi u Zemlju Božjeg obećanja.

5. 01. 2014.

2. nedjelja po Božiću

Sir 24,1-4. 12-16; Ps 147,12-13. 14-15. 19-20; Ef 1,3-6. 15-18; Iv 1,1-18

Događaj utjelovljenja Božje vječne Riječi jest savršena i nenadmašiva objava samoga Božjeg otajstva. U Isusovoj povijesti otkriva nam se Božja slava, dariva nam se vječni život već sada dok još živimo u vremenu. Otajstveni Božji nacrt o čovječanstvu u Isusu jest u potpunosti objavljen. Da, onima koji prihvaćaju Riječ, koja je tijelom postala, biva darovana *moć da postanu djeca Božja*. Svojim utjelovljenjem Isus poziva svakoga čovjeka da postane dionikom njegovog Božjeg sinovstva, da u utjelovljenoj Riječi postane sinom Božjim. Otac u Isusu Kristu i po njemu, po njegovoj slavnoj mucu i uskrsnuću, svakog čovjeka po krštenju rađa za vječni život. U Kristu Otac ljubi svaku ljudsku osobu, svako svoje stvorenje u

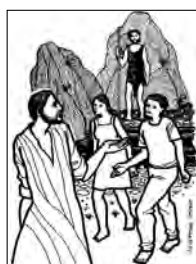
koje je utisnuo otisak svoga lika. To je najuzvišenija objava dostojanstva svake osobe, jedinstvene dragocjenosti svakog čovjeka. Svojim utjelovljenjem Isusu nas poziva da budemo čuvari i promotori tog primljenog dostojanstva.

19. 01. 2014.

2. nedjelja kroz godinu

Iz 49, 3. 5-6; Ps 40,2.4. 7-8a. 8b-9. 10; 1 Kor 1,1-3; Iv 1,29-34

Biblijski Bog koji nam dolazi ususret nije indiferentan na ljudsku patnju u kakvoj svojoj blaženoj daljini. Naprotiv, on je Bog koji poznaje svu našu patnju (usp. Izl 3,7) i uzima je na srce. U Isusu Kristu Bog ulazi u srž našeg života, preuzima na sebe našu bijedu, naša pitanja, dopušta da ga prožmu naša beznađa, sve do toga da može reći: *Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?* Ivan Krstitelj upućuje na Isusa kao *Jaganjca Božjeg koji oduzima grijeha svijeta*. To je taj Bog koji dopušta da ga ljudska zloća rani, da ga gane naša patnja. Toliko nam je prišao, ušavši u središte našeg života sa svim njegovim bolima i proturječnostima, nedostacima i ponorima. U ovome se naša kršćanska vjera razlikuje od bilo koje druge religije: Isus na križu jest Bog usred ljudske patnje. Velika je utjeha biti uvjeren kako je Bog blizak mojoj boli, da me razumije i zna kako se osjećam. To uvjerenje me istodobno potiče da i sam pokažem razumijevanje, da budem blizak onima koji pate, propadaju, utapaju se u anonimnost i postaju stvari. I za njih je Isus Jaganjac Božji, koji im po nama može pružiti utjehu i svjetlost života vječnoga.

12. 01. 2014.

Krštenje Isusovo

Iz 42,1-4. 6-7; Ps 29,1-2. 3-4. 3b. 9b-10; Dj 10,34-38; Mt 3,13-17

Isus traži od Ivana da ga krsti, iako on sam ne treba pokorničkog krštenja, ali to čini da se *ispuni sva pravednost*, te se tako objavi Trojedin Bog. Krstitelj poziva narod da se pripravi na skori Mesijin dolazak. Njemu je dano promatrati ono za čim čezne svaki čovjek koji se u molitvi obraća Bogu: Ivan spoznaje i prihvaća Božje otajstvo u Trojstvu. Ivan vidi Sina, vječnu Riječ Božju, i već pokazuje na njega kao na Spasitelja. On čuje glas Oca, kojeg nitko ne može vidjeti pa potvrditi da je Isus stvarno njegov Sin (usp. Iv 5,36-37). Krstitelj također spoznaje prisutnost Duha koji se spušta na Isusa. To je taj isti Duh koji je nekoć kod stvaranja lebdio nad vodama, koji je sišao na Mariju začinjući u njoj ljudski i božanski život. To je duh koji svaki dan silazi nad apostole da na zemlji siju sjeme Božje riječi kako bi na njoj proklijao vječni život. Naše krštenje je drugačije od Ivanova, ono nije tek pokorničko. Mi smo kršteni *u ime Oca i Sina i Duha Svetoga*, i tako smo postali djecom Božjom. Po krštenju presveto Trojstvo se nastanjuje u nama (usp. Iv 14,23), iako ne nasilno, nego poput gosta koji ne želi smetati, već donijeti radost.

Blaženi István (Stjepan) Sándor

(* 26. listopada 1914. + 8. lipnja 1953.)

- Radnički sin ● kovinostrugar ● lijevač ● radnik ● grafički radnik ● godine u ratu provedene ●
- salezijanac ● odgojitelj mladih ● mučenik ● zaštitnik učenika ● zaštitnik mladih ●
- kovinotokara ● lijevača ● ministranata ● sakristana ● grafičkih radnika ●

Djetinjstvo u Szolnoku – škola u Budimpešti

Stjepan se rodio u Szolnoku 26. listopada ratne 1914. godine u siromašnoj obitelji. Njegov otac István je radio na željeznici. Stjepan je imao još dva mlađa brata. Njegova mati Mária r. Fekete ih je uspjela lijepo odgojiti. Poslije osnovne Stjepan je završio građansku školu. Zatim je završio strukovnu školu za obradu drva i kovine, pa je postao kovinotokar i lijevač. Radio je kao radnik kod utovara robe, a kasnije kao kovinotokar. Godine 1936. je došao u Budimpeštu kako bi se u salezijanskoj tiskari u Rákospaloti obučio za tiskarskog radnika. Kod salezijanaca se uključio u odgoj djece. Posebno se bavio ministrantima. Pola godine kasnije je zatražio da se primi u novicijat. Provincijski savjet je ipak tražio da István dvije godine provede kao aspirant, i da završi tiskarsko naukovanje. Godine 1938. nije primljen u novicijat u mjestu Mezónyárád, jer je kao vezist morao u vojsku. Kao vojnik bio je u Slovačkoj, Erdelju, u Vojvodini i na rijeci Donu. Odlikovan je za hrabrost. Godine 1944. je pao u američko ropstvo.

Zdušni redovnik

Po povratku iz zarobljeništva, od proljeća 1945. godine je radio u samostanskoj tiskari Clarisseum. Majstorski ispit je položio 1948. godine. U kući gdje je radio je djelovala salezijanska tiskara i odgojni dom Don Bosco, koji je osnovan 1882. godine kao sirotište. U okviru ustanove se nalazio park i kuća u kojoj je djelovalo skautsko društvo. Tu je od 1925. do proljeća 1950. djelovao salezijanski dječjački odgojni zavod. Gojenci su bili siročad i djeca iz najsiromašnijih obitelji. U kršćanskom odgoju djece i mladih Stjepan je bio neumoran. Djelovao je u okviru Državne udruge mladih radnika kao predstojnik skupine u Rákospaloti (15. gradska četvrt Budimpešte). Ta je udruga nastojala u praksu provoditi kršćanska socijalna načela. Stjepan nije prestao djelovati u tome duhu ni onda, kad je u ljeto 1946. godine ministarstvo unutarnjih poslova zabranilo Državnu udruhu mladih radnika. Stjepan je 24. srpnja te godine položio

doživotne zavjete u salezijanskom redu. Državne vlasti su 1950. godine zabranile i raspustile redovničke zajednice, pa tako i salezijance. Tada je Stjepan Sándor počeo raditi kao sakristan. Unatoč državnim zabranama, potajno se i dalje bavio mladima. Organizirao im je izlete, susrete u privatnim stanovima, a predavao je i vjeronauk.

Progon

Mađarska komunistička vlast je u razdoblju od 1948. do 1956. organizirala Službu državne obrane koja je dijelom radila u tajnosti. U toj su službi bili mladi ljudi koji su prolazili tromjesečnu pripravu, da bi ih onda svrstali u partijske straže od po stotinu ljudi. U te su straže rado postavljali odrasle mladiće, koji su bili odgojeni u sirotištu. Tako se u partijskoj straži našlo i mladića koje je odgojio Stjepan Sándor. Neki su od njih i dalje bili u vezi sa Stjepanom, što su doznali komunisti, pa su ga počeli promatrati. Znao je da ga prate. Prijetila mu je smrtna opasnost. Zato su mu poglavari omogućili bijeg iz zemlje. No prije nego što je stigao do državne granice, predomislio se. Odlučio je da će se radije vratiti i prihvatiti mučeništvo, nego se odreći mladih ljudi koji su mu bili povjereni. U Budimpešti se nastanio u stanu jednoga redovnika pa se zaposlio pod lažnim prezimenom Kiss. Za svoj od-

gojni rad u tvornici dobio je priznanje kao odgojitelj naroda.

Zatvor i smrtna osuda

Godine 1952. se doznalo da se pod imenom István Kiss krije zapravo István Sándor. A doznalo se i to da se u službi državne zaštite, u jedinici koja osigurava sigurnost najuglednijih članova partije, nalazi jedan član koji je u stalnom kontaktu sa Stjepanom. To što je Stjepan i dalje nastavio svoju ilegalnu djelatnost bio je za partiju težak prekršaj. Zato je 28. srpnja 1952. godine zatvoren. U zatvoru su ga više puta prebijali u namjeri da ga prisile na priznanje. Nakon saslušavanja koja su trajala tjednima, Stjepana i još petnaest osumnjičenih izveli su pred sud. Među njima je bilo deset vojnika službe državne obrane, pet katoličkih svećenika i još dvoje civila. Među njima je bila petnaestogodišnja gimnazijalka. Nakon tajnog pretresa i suđenja, budimpeštanski vojni sud je gimnazijalku osudio na 8 godina tamnice, četvoricu, među kojima je bio i Stjepan, na smrt vješanjem, dok su ostali osuđeni na tamnicu od 5 do 15 godina. (Jednome je smrtna kazna zamijenjena doživotnim zatvorom.) Stjepan Sándor je sa svoja dva druga tražio pomilovanje. To je odbijeno. Sva trojica su obješena 8. lipnja 1953. godine. Stjepanova obitelj je dvije godine kasnije obaviještena da im je sin osuđen na smrt zbog udruživanja protiv demokracije, i da je kazna izvršena.

U glavnoj župnoj crkvi njegovoga rodnog grada postavljena je njemu na spomen simbolična urna budući da se sa sigurnošću još ne može utvrditi gdje je sahranjen. Velika je vjerojatnost da je sahranjen na 301. polju rákoskeresztúrskog groblja. U krakovskoj bazilici Božanskog milosrđa se među svecima mađarskog naroda nalazi i njegovo ime. Katolička crkva smatra Stjepana za mučenika zato što je za svoju vjeru prihvatio smrt. Papa Franjo je 27. ožujka 2013. godine odobrio njegovo proglašenje blaženim. Blaženim je proglašen u Budimpešti 19. listopada 2013. godine kao prvi blaženik mađarskih salezijanaca.

Prema tekstu objavljenom na web stranici Vatikanskog radija

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Otajstvo Božića

Piše: o. Mato Miloš, OCD, vicepostulator

Sveti Ivan od Križa, obnovitelj karmelićanskoga reda, kojega slavimo u pripravi za Božić, 14. prosinca, na čijoj je mistici o. Gerard izgrađivao svoj kontemplativno mistični život, u svojoj knjizi *Kračići spisi* piše: „Vječni Otac izgovara samo jednu Riječ, to jest svoga Sina, i uvijek je izgovara u vječnoj šutnji, pa treba da je duša i sluša u šutnji.“¹ Sa svetim Ivanom od Križa i o. Gerardom uđimo u otajstvo Božića. Riječ je ona po kojoj Bog govori i stvara: *Sve postade po njoj* (Iv 1,3). S utjelovljenom Riječi započinje novo razdoblje čovječanstva i ljudske povijesti. *Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima u prorocima; konačno, u ove dane, progovori nam u Sinu*“ (Heb 1,1-2). U kontemplaciji Utjelovljene Riječi, o. Gerard je sav ushićen, držeći u rukama Malog Isusa poskakuje i govori mu: „Pozdravljam Te ponizni i dobri Isuse u čovječjoj naravi!“² Pokušajmo shvatiti značenje Riječi koja je postala tijelo. Novozavjetna grčka riječ za tijelo „*sarks*“ označava čovjekovo stanje nedovršene, nerazvijene čovjekove svijesti. Ona označava čovjekovu narav podložnu grijehu. Isus nije uzeo samo čovjekovo tijelo i dušu. On je stvarno preuzeo čovjekovo stanje u njegovoj cjelovitosti uključujući i potrebe čovjekove naravi. Dakle, „*sarks*“ se odnosi na čovjekovo stanje zatvoreno u sebe, palo i nezainteresirano za rast. Ivan u Proslavu svoga evanđelja piše: *I Riječ tijelom postade i nastani se među nama* (Iv 1,14), upotrebljava drugu grčku riječ – *soma*. Ona se odnosi na tijelo ukoliko je otvoreno za rast. To znači da je Isus, uzevši ljudsku narav sa svim posljedicama na sebe, upoznao cjelokupnu ljudsku obitelj s onostranošću. U poslanici Rimljanima sv. Pavao govori o Adamu, simbolu tijela *sarks*. Svatko posjeduje Adamov *sarks* i time oblikuje tjelesnu osobnost s njime. Isus, primivši ljudsko stanje onakvo kakvo jest, prodire u to stanje do srži i postaje izvorom nove tjelesne osobnosti za onostranost. Duh oslobađa čovjekovo stanje *sarks* za prijelaz u novu tjelesnu osobnost koju sv. Pavao naziva Kristovim tijelom. Naše sudjelovanje u Kristovu tijelu ima tjelesni i duhovni smisao. Otac Gerard Pavlovu mi-

sao ovako tumači: „Na današnji se dan sve promijenilo. Bog Stvoritelj je postao stvorenje i kao malo dijete na svijet se rodio. Raduj se sine Adama, jer Bog je postao drugim Adamom, da te oživi, on se rodio kao i ti u čovječjoj naravi.“³

Ako odbijemo naše sudjelovanje u Kristovu tijelu, onda činimo grijeh, izabiremo da ostanemo samo *sarks* tijelo. To znači ne odabrati božanski plan za preobražaj ljudske svijesti u Kristovu svijest. Po Isusu Kristu od Boga smo sve dobili: „Sinka smo dobili, koji je Bog, a s Bogom smo dobili sve. Krist je po utjelovljenju postao siromah, ali smo mi po njemu toliko bogati da nam već sada na zemlji ništa ne manjka.“⁴ Pozvani smo ugrađivati se u Isusa Krista. To je proces rasta kojega proglašava evanđelje na koje smo pozvani. *A onima koji ga primiše podade moć da postanu djeca Božja*“ (Iv 1,12), to jest da upoznajemo svoje božansko porijeklo. To je otajstvo Riječi koja je postala tijelo. To je poziv na radost božićevanja: „Radujte se, jer se porodio Kralj sviju kraljeva, porodio se Spasitelj svijeta. Evo, gledajte Boga neizmjernog i svemogućega, kao malo dijete! Budite djeca, jer dijete se najviše zna radovati... Svi se trebamo radovati. Svi trebamo biti djeca! O djetinjstvo, o doba prave radosti!... Ničija radost nije tako slatka kao dječja. Ničije srce neka ne zna za zloću, neka ne bude okaljano nepoštenjem, neurednom radošću. Samo se dijete zna iz sveg srca radovati.“⁵

U Isusu Kristu Riječ Božja biva sve ono što čovjek jest i što čovjek živi. *On je odsjaj Slave i otisak Bića njegova te sve nosi snagom riječi svoje*“ (Heb 1,3). U njemu se Božja mudrost nastani među nama (Iv 1,14). Krist Isus se nastanio među nama da bismo se mi mogli nastaniti kod Boga. Sin je Božji postao čovjekom da mi postanemo sinovi i kćeri Božje. Koje li radosti za sve nas! Kad se otvaramo Kristovoj svijesti, sve u životu postaje važno. Ta svijest preobražava naše poimanje sigurnosti prihvaćanja nepoznate budućnosti iz ljubavi prema Bogu. „Otvori mu vrata, otvori mu svoje srce, primi ga, nemoj gledati kako pred tobom dršće, kako zebe... Isus na današnji dan stoji ne u štali,

nego na ulici pred svakim vratima u siromasima. Gol je i bos, gladan je i hladno mu je. Rijetko ga koja kuća prima“, kaže o. Gerard.⁶ Kao što Riječ Božja nije ostala samo na razini govora, nego se utjelovila, tako nas Božić potiče da naša vjera ne bude samo na razini riječi, nego utjelovljena u naš život na razini svakog pojedinca i cijeloga društva. Isus Krist je svojim životom Božji govor čovjeku i o čovjeku. Naš život treba biti naš odgovor Bogu i govor o Bogu kako bismo bili blagovjesnici radosne vijesti, koja navješćuje mir, sreću i spasenje. Bog dolazi, ali ja ga mogu prihvatiti ili odbaciti. „Isus će nam doći i u našem srcu se roditi, u našem srcu živjeti i radovati se. Svatko tko želi lijepi Božić, odlučit će se na to, da Isusu pripravi put“, kaže otac Gerard.⁷ Taj put je poniznost: „Ponizno srce put je k Isusu. Tim putem ćemo ići k Isusu. Isusa naći.“⁸ Prihvatiti Riječ znači otvoriti se Riječi i dobiti od nje moć novoga rođenja. Nakon rođenja od tijela, moguće je novo rođenje od Boga. Postati djetetom Božjim je dar kojega Bog daruje po krštenju. Stoga nam je jako važna vjera kojom se uspostavlja odnos s Bogom koji dolazi na svijet u tijelu. Prihvatiti Riječ znači vjerovati. Vjera je prihvaćanje Riječi. Vjerovati Riječi znači vjerovati u njegovo ime: „Bogu se dižemo kada Isusa, po primjeru triju kraljeva, tražimo zvijezdu vjere i njihov primjer slijedimo. Nije dovoljno na kućnim vratima zapisati njihova imena, nego treba gledati na vrata kada ulazimo i izlazimo, da li slijedimo tri kralja, to jest, da li tražimo Isusa i da li mu donosimo trostruki dar: čisto srce, siromašno i ponizno srce.“⁹ Samo prihvaćanje Riječi vjerom otvara put upoznavanja Riječi.

¹ Ivan od Križa, *Kračići spisi*, Symposion Split 1997., str. 34, br. 99.

² Otac Gerard, *Put Blaženstva*, 003564.

³ Otac Gerard, *Propovijed na Božić*, 1909.

⁴ Isto.

⁵ O. Gerard, *Propovijed na Božić*, 1909.

⁶ O. Gerard, *Propovijed na Božić*, 1911.

⁷ Isto.

⁸ Isto.

⁹ O. Gerard, *Theologia pastoralis*, 002467.

Ukorijenjenost u Bogu jamac je opstanka obitelji

Priredio: *Mirko Štefković*

Papa Franjo je u homiliji na svetoj misi kojom je 19. ožujka 2013., na blagdan sv. Josipa, započeo svoju papinsku službu i progovorio o potrebi poštovanja stvorenog svijeta pri čemu čovjek ima povlašteno mjesto, te je u tom kontekstu istaknuo važnost obitelji. *Čuvati znači gajiti poštovanje prema svakom Božjem stvorenju i svijetu u kojem živimo. To znači čuvati ljude, brinuti se za sve, za svaku osobu, s ljubavlju, osobito za djecu, starije, one koji su najslabiji, koji su često posljednji na koje mislimo. To znači brinuti jedni za druge u obitelji: braćni drugovi čuvaju jedan drugoga, zatim kao roditelji brinu se za djecu, a vremenom i djeca postaju čuvari roditelja* – istaknuo je Papa. Uvijek iznova on se vraća na temu obitelji, čime ukazuje koliko mu je ona na srcu. Tako je 8. listopada službeno najavio da će u listopadu 2014. u Vatikanu biti održano Treće izvanredno generalno zajedanje biskupske sinode s temom: *Pastoralni izazovi obitelji u kontekstu evangelizacije.*

Nadalje, nepunih mjesec dana nakon toga, 1. prosinca ove godine, u Hrvatskoj je održan referendum o ustavnoj definiciji braka kao životne zajednice žene i muškarca. Kampanja za ovaj referendum otvorila je žučnu raspravu o obitelji i braku, pri čemu je izišlo na vidjelo koliko je ustvari poimanje obitelji, ne samo u Hrvatskoj, u velikoj krizi. Iako se gotovo dvotrećinska većina izašlih birača potvrdno izjasnila o poi-

manju braka kao zajednice žene i muškarca, to nikako ne znači da toliki postotak zastupa kršćansko poimanje braka i obitelji.

Potaknuti na razmišljanje o obitelji, osobito u ozračju Božića, dok pred očima imamo sliku Svete obitelji, želimo ukratko ovdje ukazati na to kako je čovjek obiteljsko biće, takav je po volji Stvoritelja. Otkupljenjem je ženidbena zajednica podignuta na razinu mišlosti, a samim time i obitelj kao takva. Nažalost, svjedoci smo sve većih izazova pred kojima se nalazi tradicionalna obitelj, u čiju obranu papa Franjo hrabro predvodi crkveno Učiteljstvo. Ima zato i primjera odvažnog življenja kršćanskih vrednota obitelji, na koje ovdje također želimo ukazati, što po sebi ohrabruje na ustrajno življenje poklada vjere koji nam je povjeren.

Čovjek kao obiteljsko biće

Sociološki promatrano obitelj je osnovna društvena grupa, institucija i zajednica koja se općenito smatra univerzalnom. Najstariji tragovi ljudske civilizacije svjedoče o čovjeku kao društvenom, odnosno u našem kontekstu, kao obiteljskom biću. Iako je postojanje obitelji kao takve općenita iskonska datost, raznoliki su njezini oblici i strukture. Kroz povijest se najčešće pojavljuje monogamna obitelj, mada pojedine civilizacije poznaju i poligamiju, među-

tim samo kao izvanredni oblik. Teza po kojoj bi promiskuitet bio uvod o organizaciju najprimitivnijeg oblika obitelji zapravo nema pravoga utemeljenja, pa je ovdje ne prihvaćamo. Ljudi su bića obdarena razumom, pa ih i uz poštovanje evolutivnih procesa ne možemo promatrati tek kao životinje u čoporima i krdima. Velike obitelji, ustrojene po načelu rodovskih odnosno plemenskih veza, itekako su poznavale racionalno uređenje međusobnih odnosa, tj. prava i obveze pojedinaca. One su ponajprije imale praktični značaj osiguranja mogućnosti opstanka i razvoja pojedinca.

Ukratko, povijesno-sociološki promatrano kod svih naroda brak i obitelj podređeni su određenim normama, što upućuje na to da oni nisu tek proizvodnja, već normirana veličina. Iako se prihvaćala mogućnost rastave, ideal ipak predstavlja stabilan brak. Želju za potomstvom poznaju obitelji svih civilizacija, a na rađanje djece gleda se kao na posebnu, pa čak svetu stvar. Obitelj predstavlja i vezu s predcima, koja po sebi ne znači samo krvni, već i društveni, gospodarski i religijski identitet. Uz govor o obitelji vezuje se pojam doma, kojemu puno značenje daje upravo obiteljsko ozračje.

Sveto pismo o braku i obitelji

Temeljne odrednice starozavjetnog shvaćanja braka dane su u izvještajima o stvaranju prvoga ljudskoga para, Adama i Eve, u čijem središtu je odnos muškarca i žene. U prvom izvještaju o stvaranju čovjeka (Post 1,26-31), ponajprije se ističe zajedništvo muškarca i žene, koje proizlazi iz čovjekove sličnosti Bogu: *Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih* (Post 1,27). Božji blagoslov očituje se u daru potomstva, po kojemu se taj blagoslov se prenosi na sve naraštaje: *I blagoslovi ih Bog i reče im: Plodite se, i množite, i napunite zemlju, i sebi je podložite!* (Post 1,28).

Drugi izvještaj o stvaranju čovjeka (Post 2,4-25) usredotočuje se na međusobni odnos muškarca i žene, njihove posebnosti i upućenosti jedno na drugo. Ambijent u kojem se opisuje prvi

ljudski par takav je da pred Bogom imamo samo jednog muškarca i samo jednu ženu, čime se ukazuje i na posebnost bračne ljubavi, za koju Stvoritelj veli: *Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uz svoju ženu* (Post 2,24a). Spominjanje oca i majke upućuje na složenost bračnih i obiteljskih odnosa, te im zato želi dati nužne smjernice.

Dok su Adam i Eva predstavljeni u okolnostima potpune upućenosti jedno na drugo, rađanjem djece pojavljuje se briga oca i majke za njihovu budućnost što uključuje i njihov budući brak. Postavlja se pitanje dopuštenih i nedopuštenih brakova s obzirom na krvno srodstvo i pripadnost vjerskoj zajednici. Pojavljuju se problemi neplodnosti i rastave. Nižu se slučajevi nevjere, preljuba, izvanbračnih odnosa i drugog. Ideal bračnoga života koji počiva na monogamnoj vezi stavljen je na kušnju samim postojanjem drugih muškaraca i žena.

Stari zavjet poznaje i poligamiju. Ona se prvi put pojavljuje u Kainovoj lozi tj. kod Lameka (Post 4,23-24), dok su praoci iz Šetove loze iz koje potječe pravednik Noa monogamni (Post 7,7). Praoci poput Abrahama, Mojsija i Jakova imali su više žena. Njihovi poligamni brakovi uvijek su povezani s problemima u obiteljskim odnosima. Poligamija je u Sinajskom zakonu, kao i rastava braka, legalizirana i regulirana (Pnz 21,15-17; 24,1-4), no kroz čitav Stari zavjet uvijek je kao ideal ostao monogamni brak u međusobnoj vjernosti jednoga čovjeka i jedne žene (usp. Mal 2,10-16).

Dok je početak Staroga zavjeta obilježen stvaranjem prvoga ljudskoga bračnoga para, Novi zavjet počinje rođenjem djeteta. Točnije, Novi zavjet počinje evanđeljem po Mateju, a ono Isusovim rodoslovljem (Mt 1,1-17). Rođenje Isusa Krista stavljeno je u kontekst jedne konkretne ljudske obitelji, ali i velike neobičnosti njegovog djevičanskog začeca. Josip, muž Isusove majke Marije, zapravo nije njegov biološki otac (Mt 1,18), a sama majka ostala je djevi-com.

U teološkom smislu činjenica da je Isus začet od djevice, koja *muža ne pozna* (Lk 1,34) znači to da je njegov dolazak u svijet čin izravnog Božjeg zahvata u ljudsku povijest s ciljem darovanja Spasitelja. Potom, veoma važna praktična posljedica Isusova djevičanskog začeca za biblijsko shvaćanje braka i obitelji sastoji se i u činjenici da pojam majčinstva i očinstva nije sveden

na biološko roditeljstvo. Premda je na listi Isusova rodoslovlja odnos roditeljdijete još uvijek određen glagolom „roditi“, što znači da prva i naravna dužnost brige za dijete proizlazi iz tjelesnog očinstva, međusobni odnosi u Svetoj obitelji izražavaju se glagolom „primiti“, kojim će kasnije sam Isus definirati evanđeoski odnos prema djeci: *tko primi jedno ovakvo dijete u moje ime, mene prima* (Mt 18,5).

U kratkom osvrtu biblijskog shvaćanja braka i obitelji, ne može se mimoći činjenica, da sam Isus nije bio oženjen te da nije zasnovao obitelj. No, to nipošto ne znači da je time umanjio vrijednost braka i obitelji. Naprotiv, upravo zdrave obiteljske odnose Isus uzima kao paradigmu zajedništva sa svojim učenicima: *I pruži ruku prema učenicima: 'Evo, reče, majke moje i braće moje! Doista, tko god vrši volju Oca mojega, koji je na nebesima, taj mi je brat i sestra i majka.'* (Mt 12,49-50). Sveti je Pavao u svojim Poslasticama uputio na implikacije koje Isusov nauk ima na čudoredno življen bračni i obiteljski život, čija okosnica jest ljubav.

Skrb Crkve za obitelj pred izazovima današnjice

Suočena s vrtoglaviim civilizacijskim promjenama suvremenog doba duboko prožete individualizmom, Crkva neumorno upozorava na opasnosti koje prijete tradicionalnoj obitelji, tražeći načina kako pastoralno djelovati. Veliku utjecaj na preoblikovanje samog poimanja obitelji i shvaćanje braka oso-

bito imaju mediji. Nisu nepoznate niti ideologije koje se kriju iza zakonskih prijedloga kojima se obezvrjeđuju postojanost i vjernost bračnog saveza. Pod izlikom tolerancije širi se trend istospolnih zajednica, kojima je u pojedinim zemljama čak dopušteno posvajanje djece, pojavljuju se surogat majke, a nije isključen ni pokušaj kloniranja ljudskog bića. Sve ovo zacijelo predstavlja veliki izazov za Crkvu. No, kako je to naglašeno u pripravnim dokumentima za Sinodu o obitelji, veliku zabrinutost predstavlja slabljenje ili napuštanje vjere u sakramentalnost braka i ozdraviteljsku moć sakramentalne pokore.

Urgentni i veliki evangelizaciji izazov stoga predstavlja činjenica da mnoga djeca i mladi, osobito ako su rođeni u neregularnim brakovima, možda neće nikada imati priliku vidjeti svoje roditelje kako pristupaju sakramentima. Ovdje se stoga, imajući pred očima veličinu Božjeg milosrđa osobito prema ranjenim osobama, žele pronaći konkretni modeli pastoralnog djelovanja i odgovora na tolika pitanja koje nove životne situacije donose sa sobom. Pri tome se ne smije izgubiti iz vida kako je ženidba plod Stvoriteljeve volje, te da ju je Gospodin Isus uzdigao na dostojanstvo sakramenta po kojemu u njemu djeluje Božja milost. Bračna ljubav između muškarca i žene i u ovom svijetu uprisutnjuje veliko otajstvo ljubavi Krista i Crkve. Tijekom stoljeća, u oslušivanju Božjoj riječi, Crkva štiti svoj nauk o obitelji i braku, te o njemu svjedoči i u kontekstu velikog izazova individualizma našeg doba.

Odvažnost kršćanskog življenja – obitelj Mandić

Unatoč iznesenim izazovima i poteškoćama pred kojima se danas nalazi identitet braka i obitelji, ima međutim puno kršćanskih obitelji koje odvažno žive obiteljske kreposti i o njima nena-metljivo svjedoče. U ime svih njih, ovdje ćemo iznijeti nekoliko crtica jednog takvog svjedočanstva mlade obitelji Danijela Mandića (1978.) i Marije rođene Matarić (1978.), roditelja Antonije (2009.), Petra (2011.) i Marte (2012.).

Oboje sugovornika su nam posvjedočila kako je njihovo poimanje braka i obitelji usko vezano uz vjersko uvjerenje. *Obitelj me odgojila u vjeri. Ne mogu se zamisliti drugačije. Oni koji nisu primili vjerski odgoj jesu na neki način uskraćeni, no kasnije u životu mogu sami upoznati vjeru. Kad se kasnije u životu spozna Bog, to može biti jaka osobna vjera* – ustvrdio je Danijel, a Marija je naglasila kako je za nju uz vjeru vezano i obiteljsko zajedništvo: *Možeš se osloniti i daješ se za svoje. To sam vidjela od roditelja. Drugačije je to od najboljeg prijateljstva. Mislim da je sam pristup životu drugačiji od onih koji nisu odgojeni u vjeri. Sretniji si jer si naučio prihvatiti, znati da sve ima smisla, da imaš nade. Ne znam kako to rješavaju oni koji ne vjeruju. Mislim da smo mi zbog toga pozitivniji.*

Vjera također umnogome pomaže u odvažnom i predanom stupanju u sakramentalnu ženidbu. U tom smislu Marija se prisjetila: *Čim smo se upoznali, znali smo da je to - to. Nalazili smo se pred poslom, nakon završenog studija. Nismo se ničega plašili. Sve je bilo lijepo, planirano, mirno. Naše poimanje obitelji je sigurno pridonijelo lakom pristupu početku našeg zajedničkog obiteljskog života. Upoznali smo se na hodočašću u Mariju Bistricu.*

Nije to tek lakomislenost, nego hrabri hod životnim putem na koji je netko pozvan. *Sve je vodilo k tomu. Čak ni ne znam kad smo odlučili da ćemo se vjenčati. Bilo je to nekako spontano. Rekli smo si: mogli bismo otići u Tabor na zaručnički tečaj, pa bismo mogli zaručiti, nemamo što više čekati. U tom oduševljenju sve je išlo po svome. Vjerujem da su nas ista poimanja života lako zbližila. Baš smo se našli kad smo mogli odlučiti što sa sobom u životu, nije imalo smisla živjeti sam, trošiti tek tako na sebe* – istaknuo je Danijel, te o svojim zamislima ovako nastavio – *Ne možeš baš*

puno zamišljati. Možeš gledati druge, ali ne vidiš sve. Možda imaš ideja kako bi trebalo biti, a poslije bude svakako. Treba biti ustrajan, pozitivan.

No, mnogi mladi su neodlučni za stupanje u brak. *Mislim da ima uzroka i u njihovoj obitelji što se tako teško odlučuju. Često u jednoj obitelji ima više braće i sestara koji ostaju sami. Možda se u tome trebaju tražiti korijeni. Odlučnost je zarazna, pa kad se jedan odluči, lakše je drugom, bilo da se radi o obitelji, bilo o prijateljima* – navela je Marija.

Da, obitelj predstavlja i žrtvu, jer na neki način stavlja točku na *dosadašnji lagodniji tijek života. Mislim da, oni koji su neodlučni, nemaju hrabrosti, da su sebični. Moraš se prilagođavati drugoj osobi. Onda kad još dođu djeca – kažu neki, nema više grada, bicikla. Ima tko to doživljava kao kaznu* – naglasio je Danijel.

Dolazak djeteta predstavlja nepojmljivu novost, ali donosi i novu odgovornost. *Meni se život nije puno promijenio kad je došlo dijete. Ja sam ga očekivala stupanjem u obitelj. To mi je bilo normalno. Ni Danijelov i moj odnos se nije promijenio. Više mi je bilo pitanje kod rođenja drugog djeteta hoću li jednako moći ljubiti oboje* – istaknula je Marija. Obitelj je prirodno ozračje u kojem djeca trebaju odrastati i mogu se ispravno razvijati. *Smatram da su djeca razdvojenih roditelja zakinuta. Uvijek mi je bilo žao djece koja tako odrastaju. To sigurno ostavlja veliki pečat na njihov život, na njihovo poimanje obitelji. Na roditeljima je da se trude oko stabilnosti* – navela je Marija, te nadodala kako je samohranim roditeljima sigurno puno teže.

U susretu s različitim pojavama u društvu Danijel ističe kako mu se zbog toga nisu nikad poljuljali njegovi životni stavovi, te naglasio – *smatram da je ovaj način ispravan kako živim. Puno toga sam već iskusio i znam kako može biti, ali smatram da ovako treba biti. Ovo je način života za mene.* Marija je potom nadodala – *Crkva nas uči da trebamo širiti ovo naše vjersko uvjerenje i na druge. Ne znam na koga još mogu utjecati osim na svoju djecu. Možda svojim primjerom, da drugima pokažem kako sam posvećena djeci, mužu, kući, da sam zbog toga sretna.*

U kršćanskom smislu obitelj nije tek sociološka već teološka kategorija. O tomu Danijel ovako razmišlja – *Pošto nevjernici nisu imali prilike upoznati teološku dimenziju obitelji, svakako da mogu biti sretni, ali bismo im tu teološku dimenziju upravo trebali pokazati mi. Na to je Marija nadodala – Mi smo oboje, Bogu hvala, iz vjerničkih obitelji. Mislim ipak da i drugi mogu biti i jesu sretni, čak iako su nevjernici. Smatram ipak da su oni zakinuti za ono što smo mi dobili. Oni toga nisu svjesni. Oboje imamo u obitelji primjere onih koji su u braku s osobom koja nije odgojena u vjeri. Mislim da bi im bilo lakše da su oboje ukorijenjeni u vjeri. Opet je tu evangelizacija, vjernik treba ustrajati, utjecati strpljivo. Mislim da je sve više razvoda zato što se obitelj doživljava samo kao sociološka kategorija. Bog je nas dvoje namijenio jedno drugom. Oboje su međutim ustvrdili da to ne znači da su oni savršeni, ali da kao vjernici znaju gdje tražiti i naći mir, izvor snage za prihvaćanje i rast u ljubavi koja se daruje.*

Obnova crkve i obnova vjernika u župi sv. Jurja u Subotici

U znaku križa pobjeđujemo!

Pišu: Zorica Svirčev, Uredništvo

S ljubavlju vas pozivam da se uz obnovu naše divne crkve u ovoj Godini vjere obnovimo duhovno u vjeri – stoji u pozivu župnika župe sv. Jurja u Subotici, vlč. **Istvána Palatinusa**, kojim je pozvao svoje župljane i druge vjernike koji su željeli duhovno se obnoviti na evangelizacijskom vikendu od 22. do 24. studenog 2013.

Krov ove crkve, nastradao u nevremenu prošle godine, upravo se obnavlja, a župnik István potaknuo je i duhovnu obnovu.

Misijska obnova poslije 40 godina

Duhovna obnova ili tzv. pučke misije nisu u ovoj župi održane 40 godina, pa je stoga vjernicima bilo veoma korisno i zanimljivo sudjelovati u misijskom programu koji su predvodili dominikanci iz Splita. Voditelj duhovne obnove bio je pater **Petar Galić**, promicatelj zvanja dominikanske provincije u Splitu, učitelj postulanata i sjemeništaraca. Sa sobom je poveo dva mlada bogoslova svoje družbe, p. **Antuna** i p. **Marka**.

U ovoj Godini vjere župnik je želio potaknuti vjernike i simbolikom jer je na misijski križ dao staviti god. 313. kao godinu Milanskog edikta i tekuću godinu u kojoj su održane misije. Misije su održane pod nazivom „U znaku križa pobjeđujemo“, a tematski su obrađivani sakramenti. Na prvi pogled obične teme, ali veoma duboko i lijepo prenesene prisutnim vjernicima.

Misije su počele 22. studenog u 15 sati molitvom križnog puta, autora **prof. Tomislava Žigmanova**, kojega je upečatljivo pročitao **Stipan Bašić Škaraba**. Nakon pobožnosti križnoga puta, vjernici su slušali razmatranje o sakramentu ispo-

vijedi. Po završetku razmatranja bila je kraća stanka pred svetu misu na kojoj je razmatran sakrament bolesničkog pomazanja. Bila je ovo prigoda za podjelu sakramenta bolesničkog pomazanja. Crkvu su ispunili ljudi koji su htjeli primiti ovaj sakrament, jer su mnogi doveli svoje najmilije. Poseban je bio osjećaj gledati tu ljubav koja se ne sreće svaki dan. Dan je završio tribinom u kojoj su vjernici mogli razgovarati s dominikancima o aktualnim temama.

Program za djecu i mlade

Subota prijedodne bila je predviđena za djecu i mlade. Jutarnji program počeo je u 9 sati razmatranjem sakramenta krizme – potvrde. Okupio se lijepi broj djece i mladih. Glavni predavač, p. Petar, napravio je uvod i približio prisutnima sakrament sv. Krizme, a mladi dominikanski bogoslovi su nas svojim životnim pričama o duhovnom pozivu razveselili i potaknuli na promišljanje. Donijeli su nam darove koje još i sada že-

limo koristiti. Nakon druženja s dominikancima djeca su bila raspoređena u više radionica. Radionice je osmislila i vodila vjeroučiteljica **Zorica Svirčev** kojoj su nesebično pomagali vjeroučitelji **Silvester Bašić** i **Vesna Huska** iz susjedne župe sv. Roka, koji su sa sobom doveli i djecu. U radionicama su djeca i mladi izrađivali 3D sakramente, što je tema duhovne obnove. Bili su to „pravi“ kalež, plitica, hostije, košulja za krštenje, svijeća, štola, misnice, križ, burme, posudica za pomast, golub sa sedam darova Duha Svetoga... U radionicama su pomagali i roditelji djece i odgajateljice. Svima velika hvala na zajedništvu. Nakon radionica bila je ispovijed za djecu a potom i blagoslov djece.

Blagoslov bračnih parova

Poslijepodnevno vrijeme bilo je ispunjeno molitvom časoslova i razmatranjem sakramenta Svetoga reda. U 17 sati su nam se pridružili članovi VIS-a „Proroci“ koji su vodili klanjanje i imali meditaciju o sakramentu Ženidbe.

Nakon klanjanja slavljena je sveta misa na kojoj su bračni parovi obnovili svoje bračne zavjete i primili poseban blagoslov. Sakrament ženidbe je bio razmatran na misi i u punini doživljen. Osmjesi na licima bračnih drugova, poljupci, ispunili su crkvu. U propovijedi je p. Petar rekao: *Ključ za dobar brak su dva dobra praštanja. Praštanje svaki dan, to je znak kako je voliš. Za sve koji su u braku, kako biste se obnovili u braku, pozivam vas na obnovu bračne vjernosti.* Župnik Palatinus je pozvao okupljene: *Uхватите се за руке и обновите своју љубав једно у друго и у Бога. Једно другом у очи реците као када сте склопили брак – Хвала ти на вјерности, љубит ћу те и поштовати у све дане живота својега, тако ми помогao Бог, Blažena Djevica Marija i svi sveci Božji, Amen. Možete se poljubiti!* Brojni su se bračni parovi sa smiješkom na licu držali za ruke, te na kraju poljubili. A nakon mise, p. Petar je podijelio i osobne blagoslove parovima polažući ruke na njih ispred oltara.

Tribina

Cjelodnevni subotnji program završen je tribinom, u dvorani Mjesne zajednice „Bajnat“, na kojoj je govorila **prof. Milica Novković rođ. Vojnović**. Ona o sebi svjedoči da je cijeli život kao čovjek, roditelj i profesor tragala za putovima koji vode do Dobrote i Ljubavi u obitelji, školi, među ljudima, te ističe da su glavne prepreke na putu do

Dobrote i ljubavi pet autoritarnih odgojnih metoda... Treći milenij je milenij duhovnosti, vrijeme stvaralačke obitelji koja zna da Ljubav i Dobrota, čije klice imamo od rođenja, rastu i napreduju u obiteljskim odnosima u kojima nema kazne i nagrade. Ona tvrdi da će unutarnja motivacija i zauzimanje za Ljubav u obitelji pokrenuti svijet na duhovni rast i donijeti toliko željenu

ravnotežu materijalnog i duhovnog u svijetu. Javno je kao kršćanka ustvrdila da će jedan dio čovječanstva nestati zbog nagomilanog zla u svim sferama života, ali će nakon toga nastati sfera Kristove ljubavi, jer čovječanstvo bez te ljubavi neće moći opstati. Milica je i autorica knjige *Porodični bukvar* i programa „Za obitelj trećega milenija“.

Nemoguće je u kratkim crtama predstaviti njezin program odgoja. Oni koji se žele informirati već sada o stvaralačkom odgoju Milice Novković mogu posjetiti njezinu stranicu: www.porodicnibukvar.info/rs/ a valjalo bi u skorije vrijeme organizirati još jednu tribinu kako bi što veći broj roditelja i odgojitelja bio upoznat s tim vrijednim projektom.

Završno euharistijsko slavlje

Svečana sveta misa bila je kruna duhovne obnove, a to se doista vidjelo po licima vjernika. Sakrament euharistije bio je i tema ovoga, zadnjeg dana obnove o kojem je govorio p. Petar.

Na kraju mise župnik Palatinus uputio je riječi zahvale predvoditelju duhovne obnove p. Petru i njegovim pomoćnicima u svoje i u ime vjernika te im darovao ono što je specifično za naš narod i župu: knjigu *Bunjevački put križa* Tomislava Žigmanova, ali i divne čestitke od slame koje će ih sjećati na Bačku, na Suboticu. I Tomislav Žigmanov je u ime hrvatske zajednice uputio riječi zahvale te darovao više publikacija u želji da se nastavi komunikacija i nakon odlaska p. Petra u Hrvatsku.

Misijski križ, koji je tijekom duhovne obnove bio pred oltarom, vraćen je na zid kako bi budućim generacijama svjedočio o duhovnom putu vjernika ove župe. Bilo je veoma dirljivo vidjeti orkestar i zbor koji su srcem i dušom pjevali i tako uz župni zbor animirali liturgijsko pjevanje.

Vjerujemo da sudionici ove misijske – duhovne obnove imaju puno lijepih duhovnih iskustava i da je na korist svima, što je i bio cilj župnika Istvána koji je uz obnovu crkve želio pružiti vjernicima obnovu duha.

Radovi na crkvi sv. Jurja u Subotici

Radovi na subotičkoj crkvi sv. Jurja privode se kraju. Zupnik ove župe vlč. István Palatinus s ponosom se može pohvaliti novim krovom i tornjem na koji je ovih dana postavljen i pozlaćeni križ. Po riječima župnika Palatinusa radovi na krovu su počeli 1. svibnja 2013. godine, a onda su, kako to već kod nas biva, nastali problemi.

Dugo smo morali čekati, jer u uredu za javne nabave nismo dobili potrebnu dozvolu za izvođenje daljnjih radova. Čekali smo 45 dana i tada smo počeli s drugom etapom radova, kaže vlč. István Palatinus i dodaje kako je za vrijeme radova došlo do novih problema jer se pravo stanje vidjelo tek kada je krov otvoren. Krov je bio više nego dotrajaao, a to je značilo pribavljanje novih dozvola, ističe župnik, dodajući da je potpuno obnovljen krov, dakle ne samo crijep, nego i građa, kao i sam toranj crkve, koji je zapravo i bio osnovni cilj ove obnove. Toranj crkve je bio pokretač ovoga posla. Imali smo namjeru postupno obnavljati krov, no prošle godine 26. i 27. srpnja bila je velika oluja. Nevrijeme, točnije jak vjetar okrenuo je toranj i on se počeo naginjati prema samom brodu crkve i tu je nastala dodatna opasnost. Jer, još jedno nevrijeme bi sigurno srušilo cijeli toranj, a samim time i krov bi se urušio. Morali smo izraditi plan za rekonstrukciju tornja, a tek tada smo vidjeli kako ne možemo vratiti stari cijep, niti ostaviti trulu građu, pojašnjava župnik.

obnovljen kompletan krov. Do te obnove krov je bio od Zsolnay crijepa, a onda je stavljen obični crijep koji je sada nanovo obnovljen. Godine 1982. je također bilo radova na krovu, ali nije bilo dovoljno sredstava da se sve obnovi kako je trebalo. Krov je godinama prokišnjavao i sam toranj nije bio najbolje osiguran što je, po riječima vlč. Palatinusa, vjerojatno razlog pokretanja tornja. /prema: HR, Ž. Vukov/

Financijska pomoć

Vlč. Palatinus ističe kako su mnogi izašli u susret i pomogli u ovome velikome poslu. U susret su nam izašli Zavod za zaštitu spomenika i Fond za kapitalna ulaganja, koji su osigurali sredstva. Najprije su nam dali 5 milijuna, a kad smo krenuli s radovima i dodatnim troškovima onda su nam dali još

15 milijuna dinara, no to nije bilo skroz dovoljno pa smo tražili pomoć i od Biskupije, te od raznih donatora. Ova crkva sigurno zaslužuje ovakvu obnovu, jer je stara i doista jako vrijedna. On kaže kako bi trebalo u nekom skorijem vremenu ličiti crkvu iznutra, očistiti klupe, pod, te bi bilo dobro i uvući grijanje. Crkvi je sada vraćen prvotni izgled, te se mogu vidjeti prozorčići na krovu. Križ koji se nalazi na samom vrhu tornja, po riječima župnika Palatinusa, obnovila je obitelj koja je izgubila kćer, te je donirala sredstva koja su čuvali za njenu udaju.

Iz povijesti župe i crkve

Župa je ustanovljena na teritoriju sv. Terezije godine 1841. Prvotna bogomolja je bila u jednostavnom domu, a onda je 1896. godine u neogotskom stilu građena vrlo lijepa crkva. Crkva je dugačka 47,5 m, 17 m je široka, a poprečna lađa je dugačka 26,5 metara. Lađa je visoka iznutra 14,35 metara. Visina tornja je 45 m, ima tri zvona, a matice se vode od 1841. godine.

Kompletan krov crkve mijenjan je 1925. godine kada je u Subotici bilo veliko nevrijeme u kojem je nastradala ova crkva. Naime, toranj se skroz urušio u crkvu i tada je posljednji put

Posjet predsjednika vojvođanskog parlamenta

Posjet predsjednika skupštine Vojvodine, **Istvána Pasztora**, pred božićne blagdane postao je već tradicija u sjemeništu „Paulinum“. Predsjednik parlamenta u svom govoru je istaknuo kako je rado došao u posjet što su već njegovi prethodnici činili prilikom Božića i Nove godine. Po njegovim riječima, ova škola je drugačija od mnogih, ne samo zato što je klasična gimnazija, nego zato što se ovdje odgajaju ljudi koji će nakon završetka školovanja postati crkvene osobe, koje su potrebne za duhovni život ljudi. Po riječima rektora sjemeništa, **mons. Josipa Miocsa**, ovaj susret je veoma značajan za ovu školu, jer je ovoj instituciji prijeko potreb-

na kako moralna tako i materijalna podrška. Za ugledne goste priredili smo prigodni program, a poslije programa mons. Miocs upriličio je prijem u zbornici gimnazije „Paulinum“ gdje su profesori i odgojitelji imali priliku susresti se i razgovarati s predsjednikom skupštine.

Adventske večeri

U Paulinumu postoji duga tradicija paljenja adventskih svijeća. Svake subote navečer okupljamo se u kapeli na Službu riječi. Za adventske večeri po običaju nam dolaze svećenici, koji sudjeluju s nama i drže prigodnu homiliju. Ove godine su to bili: **vlač. Tivadar Fehér, vlač. Szilárd Balcsák, vlač. Dragan Muharem**, a u posljednjoj adventskoj večeri dolazi nam biskup **Ivan Péntzes**. Ono što je posebno u Paulinumu jest da se poslije čitanja, a prije evanđelja, gase svjetla i dolazi nam „prorok“ koji pali novu svijeću. Ovo je velika radost za nas jer sa svakom novom

upaljenom svijećom sve smo bliže Isusovu rođenju. Vrijeme Adventa je ujedno vrijeme iščekivanja radosnog dolaska Božića, odnosno Božića koji se događa svake godine u našim srcima.

Niko, u tvoje ime sad smo ovdje svi...

U predvečerje blagdana sv. Nikole biskupa organizirali smo nikolinjsku predstavu. Proslava je počela oko 20 sati u sjemenišnoj blagovaonici i tra-

jala sve do kasno navečer. Nakon rektorova uvoda svaki je razred izveo kraći program (pjesmu, skeč...). Raspjevani prvi razred je započeo program s pjesmom sv. Nikoli. Nakon njih su uslijedile „vijesti iz Paulinuma“, koje su nas ukratko obavijestile o događajima iz sjemeništa. Učenici četvrtog razreda su bili kreativni pa su napravili predstavu o prvom Nicejskom saboru, kada je sv. Nikola udario Arija zbog hereze koju je širio. Maturanti su zatim organizirali kviz u kojem je pobijedio **Zoran Stipančević**, učenik trećeg razreda. Na kraju su se neki sjemeništarci zaslادili natjecanjem u jedenju banana sa šlagom. U ovom natjecanju pobijedio je učenik prvog razreda **Tamás Török**. Na koncu ove prekrasne večeri došao je i sam sv. Nikola podijeliti darove marljivim i uzornim učenicima. Nakon svega smo pospani ali puni dojmova otišli na počinak.

Čestit i blagoslovljen
Božić
te sretnu Novu godinu
žele vam sjemeništarci
i odgojitelji
sjemeništa
„Paulinum“!

Umro najstariji karmelićanin, naš o. Ante Stantić

Plemenito bačko zrno u podnožju Zagrebačke gore

U 95. godini života, u petak 6. prosinca 2013., preminuo je najstariji član Hrvatske karmelske provincije o. Ante Stantić, rođen 4. ožujka 1919. u Đurđinu kraj Subotice.

Kada umre čovjek na čijim je plećima gotovo cijelo jedno stoljeće, neminovno se zapitamo što je sve za života učinio, a upravo u okviru obilježavanja Godine hrvatskih velikana u Vojvodini, već je sada nezaobilazno ime o. Ante Stantića koji je trajno upisan u kulturnu povijest Hrvata u Bačkoj, ali i Hrvatskoj. Na sprovodu, 10. prosinca, u svetištu Majke Božje Remetske u Remetama, zemne ostatke ovog dragog pokojnika ispratilo je više od sedamdeset svećenika i redovnika, mnoštvo vjernika, među kojima su bili i njegovi suzavičajnici, prijatelji kako oni iz Hrvatske tako i iz njegovog Sombora, Subotice, Đurđina.

Misu zadušnicu predvodio je kardinal Josip Bozanić i podsjetio na doprinos o. Ante, bačkog Hrvata u oblikovanju Hrvatske karmelske provincije sv. Josipa, napose u odgoju brojnih generacija karmelićana. Na misi je propovijedao provincijal hrvatskih karmelićana o. Vinko Mamić, a riječi oproštaja i zahvale uputili su mons. Stjepan Beretić u ime subotičkog biskupa mons. dr. Jánosa Pénzesa, Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ i uredništva *Subotičke Danice*, mons. dr. Andrija Anišić u ime katoličkog mjesečnika *Zvonik*, preč. Jakob Pfeifer u ime sudišta u postupku za proglašenje blaženim sluga Božjega o. Gerarda T. Stantića, Zlatko Šušnić u ime župnog pastoralnog vijeća župe Remete, dr. Luka Štilinović u ime udruga bačkih Hrvata u Zagrebu i na koncu o. Antonio Mario Čirko u ime remetskoga samostana.

Dirljivom se riječima od pokojnika oprostio mons. Beretić rekavši, među ostalim:

„Plodna je bačka ravnica. Rodila je hrastove duha, hrastove srca i hrastove vjere. U Bačkoj su korijeni Matoševi. Bačka je na noge podigla Josipa Andrića, Bačka je odnijhala veličinu duha, čovjeka duboke i žarke duše kao što je sluga Božji Gerard Stantić. Bačka je othranila i u sjeni ponosnih somborskih zvonika, u toj kolijevci naših karmelićana othranila Hrvatsku karmelsku provinciju. U korijenima te provincije su vjera, nada i ljubav karmelićana Hrvata, Mađara i Njemaca. Bačka je rodila Aleksu Kokića, Albu Vidakovića. Rodila nam Antu Stantića na istoj onoj đurđinskoj zemlji, gdje je svjetlo svijeta ugledao i njegov prezimenjak Sluga Božji Gerard. Otac Ante je bio jedno od devetero djece dobrih roditelja Šime i Gize. Oca Antu je subotička Crna Gospa i Gerar-

dovo Cviće Karmela oduševilo tako snažno, da se punih 74 godine svoga života gorljivo darivao Gospi Karmelskoj. Zagrebačka biskupija darovala je Bačkoj i Kalačkoj nadbiskupiji ovdašnjeg pavlina biskupa Martina Borkovića. Subotička biskupija je odgovorila uzdarjem bijelom gradu Zagrebu dala je Zagrebu karmelićane, da Gospa podigne srce hrvatskoga naroda. Dala je Subotica Zagrebu i oca Antu, da obnovi remetsko svetište. Otac je Ante desetljećima čuvao ovo divno svetište najvjernije Majke i odvjetnice Hrvatske.

Rado je boravio u Subotici. Bio je marljiv vicepostulator u postupku za proglašenje blaženim Sluge Božjega Gerarda. Veliko je djelo učinio o. Ante. Tisuće i tisuće stranica iz pera Sluge Božjega pisanih hrvatski, mađarski, njemački i latinski trebalo je proučiti, prevesti na talijanski jezik i pripremiti za Rim. Radovao se sa svojom provincijom i s našom biskupijom, što je sva građa uredno dostavljena u Rim. Nema *Subotičke Danice*, i nema katoličkog lista *Zvonika* bez teksta oca Ante. Oče Ante, hvala Bogu i Karmelskoj Gospi za Vaše veliko srce, za vašu nadu, vjeru i ljubav. Teška ova zemlja podnožja Zagrebačke Gore postat će bogatija za još jedno plemenito bačko zrno. Neka ovo zrno Isusovo donese stotruki plod hrvatskim karmelićanima, Zagrebačkoj nadbiskupiji i Subotičkoj biskupiji. Ocu Anti želimo vječni mir, neprolaznu ljubav i radost u Božjem Srcu. A svima nama koji za njim ponosno i zahvalno tugujemo želim radost Duha u nadi, vjeri i ljubavi.“

K. Čeliković

O. dr. Ante od Djeteta Isusa (Stantić), OCD, prethodni je vicepostulator u postupku za proglašenje blaženim sluga Božjega o. Gerarda Tome Stantića, bio je rektor Međunarodnoga papinskog zavoda „Teresianum“ u Rimu, dugogodišnji remetski župnik te provincijal, prior i magister klerika u Hrvatskoj karmelskoj provinciji sv. Oca Josipa. O. Ante Stantić umro je u

95. godini života, 75. godini redovničkih zavjeta i 70. godini svećeništva.

O. Ante rođen je 4. ožujka 1919. u Đurđinu kraj Subotice. U Karmelski red stupio je 6. rujna 1937. u Somboru. Prve redovničke zavjete je položio 7. rujna 1938. u Czerni (Poljska), a svečane 15. listopada 1941. u Rimu, gdje je zaređen i za svećenika 4. srpnja 1943. Doktorirao je iz crkvene povijesti. Unutar Reda, između ostaloga, obnašao je službu poglavara karmelićanske zajednice u Haifi i na Gori Karmelu u Izraelu, službu rektora Međunarodnog odgojnog zavoda „Teresianum“ u Rimu, odgojitelja, provincijala i remetskog župnika. Bio je voditelj duhovnih vježbi, a kao duhovniku obraćao mu se i blagopokojni Sluga Božji kardinal Franjo Kuharić. Sudjelovao je u postupcima za proglašenje blaženim i svetim sluga Božjeg o. Ante Antića OFM, i bio član Sudišta kauze sluga Božjeg o. Vendelina Vošnjaka, OFM. Sve donedavno bio je vicepostulator u postupku za proglašenje blaženim Sluge Božjeg o. Gerarda Tome Stantića OCD.

O. Ante napisao je šest knjiga te je bio dugogodišnji suradnik u katoličkom mjesečniku *Zvonik* i u kalendaru *Subotička Danica*. Njegovo će ime biti zapisano u vječnosti ali i među bačkim Hrvatima.

Vjera i molitva (9)

Vjera i molitva žene strankinje

Piše: o. mr. Mato Miloš, OCD

Odande otide u kraj tirski. I uđe u neku kuću. Htio je da nitko ne sazna, ali se nije mogao sakriti, nego odmah doču žena čija kćerka imaše duha nečistoga. Ona dođe i pade mu pod noge. A žena bijaše Grkinja, Sirofeničanka rodom. I moljaše ga da joj iz kćeri istjera zloduha. A on joj govoraše. „Pusti da se najprije nasite djeca! Ne priliči uzeti kruh djeci i baciti ga psićima“. A ona će mu. „Da, Gospodine! Ali i psići ispod stola jedu od mrvica dječjih“. Reče joj: „Zbog te riječi idi, izišao je iz tvoje kćeri zloduh“ (Mk 7,24-30).

Riječ je o ženi poganki koja se baca do nogu Isusovih. Ženi koja je u strašnoj mucu i tjeskobi zbog kćerke koju je zaposjeo zloduh. Možemo li shvatiti bol i duševno stanje takve majke? Kolike majke i danas plaču i trpe radi svoje djece koja su pošla putem droge, nemoralna i sotonističkih udruga! Što čini ova žena iz evanđelja? Ne gubi vrijeme. Čim je čula da dolazi Isus u njezin kraj, brzo trči u kuću gdje je Isus odsjeo i baca se na koljena moleći da istjera zloduha iz njezine kćeri. Isus joj pomalo grubo odgovara, ali se ona ne daje smesti. „Da, Gospodine! Ali i psići ispod stola jedu od mrvica dječjih“. Njezine riječi razoružavaju Isusa, diraju njegovo srce. Ovo je genijalni stav vjere i molitve jedne žene poganke koja je u mucu radi svoje kćeri. Umjesto da se prepire i raspravlja s Isusom, ona pristupa ponizno i tim činom osvaja srce Isusovo. Zauzvrat Isus je izliječio njezinu kćer od zloduha.

Iz ovog evanđeoskog prizora izvucimo četiri poruke za nas: moć sažaljenja; snaga vjere; snaga ljudske riječi; snaga Isusove odlučnosti.

a) Moć sažaljenja

Žena Sirofeničanka puna je sažaljenja prema svojoj kćerki. Zaboravlja na samu sebe. Spremna je poniziti se do zemlje samo da postigne ozdravljenje svoje kćeri. Ona nježno moli Isusa, sposobnošću odgovara na Isusovu primjedbu, o djeci i psićima. To je pravo majčinsko sažaljenje koje je kadro izmoliti čudo od Isusa. Što mi činimo kada se nađemo u sličnim situacijama života? Kukamo, zatvaramo se u sebe? Što či-

nimo kada nas drugi nepravедno optužuju i sve zlo slažu protiv nas? Baš zato što nas nepravедno optužuju potrebno je da se molimo za njih i njihovo obraćenje. Svetost majki i očeva, svetost crkvenih pastira sastoji se u življenju i podnošenju teških i nepredvidivih situacija. Trebamo kao žena Sirofeničanka imati osjećaj majčinstva i očinstva, tražeći nove oblike da se drugi pridignu iz svoje plitkoće duha. Marija u Kani Galilejskoj toliko ljubi mladence koji su u potrebi nedostatka vina da joj nije briga što joj Isus grubo govori: „Ženo, što ja imam s tobom?“ Naprotiv, Marija govori poslužiteljima: „Što god vam rekne učinite!“ Idite naprijed. Ne obazirite se na ovakav ili onakav govor. To je prekrasan primjer kako da iziđemo iz depresivnosti života i naše pastoralne umornosti rada s narodom koji nam je povjeren.

b) Snaga vjere

Žena Sirofeničanka ima izvanrednu vjeru. Da, Gospodine, mi smo psići pred tvojim stolom, ali smiluj se meni, jer i psići jedu od mrvica što padaju s gospodareva stola. Vjera u Isusa dovela ju je do Isusa koji se našao u njezinu mjestu. Potom se baca na koljena. Vjeruje u Isusovo milosrđe. Sigurna je da će Isus učiniti čudo ozdravljenja njezine kćeri. Vjera treba pratiti naš život i naše poslanje koje imamo u Crkvi i u svijetu. To je sigurnost da smo nazidani na Gos-

podina, koji ne može odoljeti molbama onih koji vjeruju moleći. Naša molitva treba biti potkrijepljena vjerom. Molitva se uvijek rađa iz vjere i vjera iz molitve.

c) Snaga ljudske riječi

Treća karakteristika ovog odlomka je u pohvali riječi koje je žena izgovorila. Isus joj ne kaže samo radi tvoje vjere, nego, *radi tvojih riječi*. To znači da i ljudska riječ, kada je potkrijepljena vjerom ima svoju snagu. Naše riječi trebaju imati svoj temelj u Duhu Svetom, a ne na ljudskom uvjerenju. Snaga riječi, potkrijepljena vjerom bit će uvjerljiva i poticati će druge na obraćenje jer je začinjena Duhom Svetim.

c) Snaga Isusove odlučnosti

Isus ostavlja Galileju, kraj u kojem je redovito propovijedao. Povlači se u šutnju, na molitvu. Tako odgaja svoje učenike i izvršava svoj spasenjski plan: Nije dobro bacati kruh psićima i oduzimati ga djeci. Isus ima jasan plan. Ozbiljan i odlučan plan kojega treba ostvariti. Isusova odlučnost je otvorena, puna ljubavi i sažaljenja prema čovjeku. Isus se drži svoga plana, ali vodi računa i o narodu, prilagođava se slobodno i učinkovito prema situaciji u kojoj se nalazi. Isus uvijek gleda na dobro svakog čovjeka.

Prva Samuelova knjiga: Bog je ljubav?

Piše: dr. sc. Tivadar Fehér

U Bibliji postoji nekoliko teških teoloških pitanja. Nema ih puno, ali u ovoj knjizi susrećemo jedno: *Ovako govori Jahve... Sada idi i udari na Amaleka, izvrši 'herem'... pobij muškarce i žene, djecu i dojenčad, goveda i ovce, deve i magarce* (I. Sam 15,2,3). Šaul je izvršio naređenje, pobio je sve ljude osim kralja Agaga i stoke (I. Sam 15,8-9). Možemo se pitati: Kakav je Bog koji kolje ljude?

Moramo razlikovati **povijesnu situaciju** i na tom događaju utemeljenu **božansku poruku**.

1). Povijesno „herem“ su prakticirali mnogi narodi još prije Izraela. U kasno antičko doba čak su ga i Rimljani primjenjivali npr., kod osvajanja grada Perusije (Suet. Aug. 15). „Herem“ je dar božanstvu, gdje se sve žrtvuje njemu. U Bibliji, kao zapovijed, javlja se u knjizi Ponovljenog Zakona (7,2; 13,16; 20,17). Ona je napisana i više puta prerađena otprilike do 538. god. pr. Kr., kada su se Židovi vratili u Obećanu zemlju. Ta je knjiga, dakle, iz kasne tradicije. Može se utemeljeno izjaviti da su mnoge povijesne ratove tj. „herem“ projicirali unatrag, kao npr. Jš 6,21 – kada opisuje pad Jerihona, i izvršavanje „prokletstva“ nad stanovnicima. Pri osvajanju Palestine sigurno je bilo ratova, ali je arheologija potvrdila da je Jerihon već bio razrušen prije Jošue. Židovski autor sve gleda kroz perspektivu grijeha i milosti.

2). Ovdje ulazi drugi, **teološki** element židovskog razmišljanja. Po njemu Jahve ne želi čovjeka kao čovjeka uništiti, nego pogane kao zavodnike Izraelskoga naroda. Ovaj vid shvaćanja povijesti nikada se ne smije gubiti pred očima, jer nećemo znati razriješiti problem. Pomalo je krivo ono razlikovanje koje smo gore naveli. Židov nema pred očima „profanu“ povijest ili „religioznu“. Za njega postoji samo jedna povijest: ona koju vodi Bog. Pisac meće u Jahvina usta ove skandalozne riječi, jer grijeh mora biti uništen. Povijesno gledano, Jahve nije zapovjedio 'herem', mada su se prije utemeljenja kraljevstva rijetko događali, a kasnije se jedva mogu dokumentirati. Pisac ispravno razmišlja kada želi pokazati Božju nakanu tj. uništiti grijeh. No, neispravno kada to projicira natrag, u neke događaje prošlosti, te prikazuje ž kao božansku volju uništenje grješne zajednice. On nije znao razlikovati grijeh od čovjeka. Grijeh treba uništiti, čovjeka ne! No, SZ je nesavršen. Ipak imamo svjedočanstvo da se SZ razvija, jer kaže: *I više neće biti prokletstva /herema/, i Jeruzalem će živjeti u miru* (Zah 14,11).

Starozavjetni pisac, zbog svojih nerazrađenih teoloških principa, ostavio je za sobom problem, koji teolozi Crkve teškom mukom razrješavaju i tumače. Vrlo je zanimljivo da Bog ne ulazi na taj teoretski teren. On odgovara na umjetno napravljeni skandal egzistencijalnim činom: rođenjem svoga Sina. Ovim pokazuje da autor Pnz-a ispravno misli: Otac želi uništiti grijeh, jer grijeh čini „herem“. No, Sin Čovječji je došao: *da dadne svoj život kao otkup mjesto svih* (Mt 20,28). Bog ne samo da ne želi oduzeti ničiji život, nego se bori za svaku pojedinu ovcu, tj. osobu (Mt 18,12-14). Otac je na Božić odgovorio na pitanje: Je li Bog ljubav? *Evo, Dje-*

vica će začeti i roditi sina, i dat će mu ime Emanuel – što znači: Bog je s nama! (Mt 1,23) Ovaj čin, Utjelovljenje, jači je od bilo kojeg teoretskog dokazivanja da Bog nema nikakve veze s „heremom“. *Ja sam pastir dobri... I ja dajem život svoj za ovce* (Iv 10,14.15). On je to učinio u jaslucama, kada je *Riječ tijelom postala* (Iv 1,14), i zapečatio ga zauvijek na križu, kada je izvršio Očevu volju: *Ovo je krv moja... koja se proljeva za sve* (Mk 14,24). Božić je dokaz Božje prevelike dobrote.

No, ovdje moramo još dublje vidjeti. Starozavjetni pisac je „herem“ predvidio za ljude. Užasna smrt je za čovjeka... Isus je svojim utjelovljenjem totalno promijenio ljudsku situaciju. On je pokazao da „herem“ prihvaća sam Bog, kako bi čovjek ostao na životu. *Kao što je Mojsije podigao zmiju u pustinji, tako mora biti podignut Sin čovječji, da svatko tko vjeruje u njega ima život vječni* (Iv 3,14-15). Božić je početak uništenja smrti /herema/. Bog je došao uništiti grijeh i spasiti čovjeka: *Da obasja one koji prebivaju u tami i sjeni smrti* (Lk 1,79). Mali Isus nije romantična priča, golicanje osjećaja nekoliko dana... On je Očev konkretan odgovor na pitanje: Je li Bog ljubav? I može li itko dati bolji odgovor?

No, Božić je još nešto dublje: utjelovljenje nije završeno. Cilj Oca je stvorenje, kada se ostvaruje ono po sv. Pavlu: *Živim, ali ne više ja, nego Krist živi u meni* (Gal 2,20). Božić ima smisla jedino onda kada se u vjerniku ostvaruju gore navede riječi. Onda smrt zbilja nestaje, a život caruje.

Zahvalnost

Piše: Antonija Vaci

Kada ste posljednji put pogledali oko sebe i iskreno rekli „Hvala“ svojim bližnjima zašto što svakodnevno za vas rade stvari koje vam život čine udobnijim? Jedan čovjek povjerio se svom prijatelju kako bi mu puno značilo da njegova supruga s vremena na vrijeme kaže hvala za to što on svakodnevno ide na posao kako bi ona mogla ostati kod kuće i podizati djecu. Te iste večeri njegova je supruga povjerala svojoj prijateljici kako je zaista ponosna na to što je uspjela naviknuti svog muža da joj zahvali na stvarima koje ona uradi po kući i načinu na koji podiže njihovu djecu.

Riječ hvala je doista bitna. Svima nam je potrebna kada kuhate ručak, spremate kuću, skuhate kavu, donesete plaću, to specifično „hvala“ puno znači. Sve su to najčešće stvari koje svakako trebamo učiniti, ali ako nam nije strano kritizirati i biti kritizirani kad ih ne uradimo, zašto je tako neuobičajeno zahvaliti kada jesu urađene? Rijetko kada zahvalimo, a što je još interesantnije, kada nam je ta riječ doista potrebna ne tražimo je. Zašto? Zato što tražeći tu riječ našim najbližima dajemo kritičnu informaciju o sebi, a oni nas mogu poštovati, ignorirati ili čak zanemariti.

Ovo se često događa s ljudima koji imaju problem s drogom i alkoholom. Ukoliko pričate s njima saznat ćete kako mnogi od njih doista pate što im njihovi očevi ili majke nikada nisu rekli da se ponose njima. Kasnije često saznaju da su se njihovi roditelji ponosili

njima povjeravajući se prijateljima, braći i sestrama, ali nikad izravno njima. Bez obzira na to hoće li vas ovaj tekst potaknuti da svojim bližnjima date kritičnu informaciju o sebi i zatražite hvalu koju zaslužujete, treba pogledati i drugu stranu priče. Naime, sasvim sigurno u vašoj najbližoj okolini postoji puno ljudi kojima se treba svakodnevno zahvaliti na svakojakim stvarima, no osim toga što ćete obraćanjem pažnje i hvalom učiniti dobro djelo, izravno ćete pridonijeti i svojoj sreći. Svi želimo biti sretni. Iako nam se ponekad čini da će nam sreću kupiti novi par cipela, veća plaća, skuplje ljetovanje ili položeni ispit, istina je da sreću ustvari kupuje zahvalnost. Sreća ne generira zahvalnost već obrnuto. Sigurno poznajete ljude koji imaju sve uvjete da budu sretni, a ipak su nesretni, kao što poznajete ljude koji imaju veoma težak i nesretan život, a ipak su sretni. Zahvalnost se javlja kada dobijemo nešto što je nama vrijedno. Ovo nešto se ne kupuje i ne rađa, jednostavno nam je dano.

Trik je u tome da ne promatramo kada dobijemo nešto što nam je vrijedno, već zahvalno živimo jer svaki trenutak na ovom svijetu je dar koji ne možemo kupiti i koji je veoma vrijedan. Nikada ne znamo koliko nam je trenutaka ostalo i svaki trenutak je nova prilika za nešto dobro i lijepo.

Zahvalnost se dokazala kao važan faktor u još jednom području a to je obrazovanje. Profesorica dr. Ketty How-

lens je na jednom svom predavanju primijetila kako pri kraju većina studenata gubi koncentraciju i gleda na sat čekajući da se predavanje završi. Svi su se, osim jedne djevojke koja ju je pažljivo pratila od početka do kraja predavanja, ponašali slično. Na kraju predavanja dr. Howlens je pozvala djevojku i pitala je kako je uspjela održati koncentraciju te saznala kako djevojka ima dijete i dva posla i da je nevjerojatno zahvalna što je konačno uspjela upisati fakultet. Ovo je dr. Howlens natjeralo da napravi pristup razvijanja zahvalnosti u obrazovanju s idejom da će studenti biti bolji, pažljiviji i uspješniji. Svoju teoriju je testirala na studentima prve godine oftalmologije. Na predavanju koje je održala ih je zamolila da zatvore oči i, uz sve što znaju, pokušaju odvojiti vrijeme svakog dana i biti zahvalni što imaju zdrave oči kojima mogu učiti, promatrati i gledati u oči drugih ljudi. Studenti su nakon ove vježbe postali strpljiviji na predavanjima, učili su više i kvalitetnije i uopće prijavljivali da su puno sretniji. Zato recite hvala drugima i budite zahvalni za sve što imate jer će vam to unaprijediti život.

R o r a t a

Na biloj prtini
svitluca misečina.
Zvize pozdravljaju
zoru
i odlaze na počinak.
Škripi snig.
Klupe kuružne
spavaju
pod bilom dunjom.
Drvene klompe

prte širok trag.
Šubara se
natuče na uši,
a rojtoš steže
oko ramena.
Da' se mrzne
od ladnoće
kad se ide
na Roratu.

Blaženka Rudić

Crkva i porez

Piše: dr. sc. Andrija Anišić

Nauk prve kršćanske zajednice

U tumačenju obveze plaćanja poreza i drugih obveza prema zakonitoj vlasti, Crkva se poziva na izvore. U prošlom broju iznio sam Isusov stav. On, naime, smatra da nije nepravedno dati porez Cezaru, jer vremenita vlast ima pravo na ono što joj se mora dati.

I prva kršćanska zajednica je na toj liniji. Sveti Pavao definira odnose i obveze kršćana prema vlasti (usp. Rim 13,1-7). Inzistira na građanskoj dužnosti plaćanja poreza: *Dajte svakomu što mu pripada: komu porez – porez, komu carina – carina, komu poštovanje – poštovanje, komu čast – čast* (Rim 13,7). Apostol jamačno ne kani opravdati svaku vlast, nego prije svega pomoći kršćanima da se zauzimaju za dobro „pred svim ljudima“ (Rim 12,17), također u odnosima prema vlasti ako je ona u službi Bogu za dobro osobe (usp. Rim 13,4; 1 Tim 2,1-2; Tit 3,1), a gnjev njegov iskaljuje na onome koji zlo čini (Rim 13,4) (Kompendij socijalnog nauka Crkve, br. 380). No sveti Petar ističe i dužnosti kraljeva i njegovih upravitelja da kazne zločince, a pohvale one koji dobro čine (1 Pt 2,14). No, isto tako ističe da se sloboda ne može rabiti da bi se pokrivala vlastita zloća nego da bi se služilo Bogu (usp. 1 Pt 2,15). Dakle, radi se o slobodnoj i odgovornoj poslušnosti vlasti koja čini da se poštuje pravednost, osiguravajući opće dobro (Kompendij, br. 380).

Suvremeni nauk Crkve o porezu

Katolička crkva već više od stotinu godina ima razrađeni socijalni nauk, s jasnim načelima o svim pitanjima društvenog života. Tako, u raznim svojim dokumentima uči i o ubiranju poreza: *Ubiranje poreza od ključne su gospodarske važnosti za svaku građansku i političku zajednicu: cilj kojemu treba težiti jest javno financiranje... Pravedno, djelotvorno i djelatno javno financiranje proizvodi kreposne učinke na gospodarstvo jer uspijeva pospješiti rast zaposlenosti, podupirati poduzetničke djelatnosti i inicijative kojima svrha nije do-*

bitak, te pridonosi povećanju vjerodostojnosti države kao jamca sustava socijalnog osiguranja i socijalne zaštite koji su posebno namijenjeni zaštititi najslabijih (Kompendij Katoličke crkve, br. 355). No nije svako javno financiranje usmjereno na opće dobro, zato postoje jasni kriteriji koji utvrđuju je li određeni porez pravedno nametnut građanima ili nije: *Javno se financiranje usmjerava na opće dobro kada se drži nekih temeljnih načela: plaćanje poreza kao specifikacija obveze solidarnosti; racionalnost i jednakost u nametanju davanja; strogost i integritet u upravljanju javnih izvora. U preraspodjeli izvora javno financiranje mora slijediti načela solidarnosti, jednakosti, vrednovanja talenata, te veliku pozornost posvećivati podupiranju obitelji, namjenjujući u tu svrhu prikladnu količinu izvora* (Kompendij, br. 380).

Na temelju iznesenog lako je ustvrditi kako se u našoj državi u mnogim slučajevima ne poštuju ta temeljna načela – ni načelo solidarnosti i jednakosti, još manje načelo vrednovanja talenata, a najmanje podupiranje obitelji. Još kad uzmemo u obzir načelno supsidijarnosti kojem odgovaraju: *poštovanje i stvarno promicanje primata osobe i obitelji; vrednovanje udruženja i posredničkih organizacija u njihovim osnovnim odabirima i u svima onima koji se ne mogu delegirati ili ih ne mogu preuzeti drugi...* (usp. više o načelu supsidijarnosti u Kompendiju, br. 187. i 188.). Prema tome, po načelu supsidijarnosti država treba štiti interese pojedinaca i obitelji i raznih manjih udruga! Ako to znamo, onda se samo možemo čuditi kako građani naše države tako mirno podnose nesnošljive namete koje im država nameće i koje joj oni daju i uz cijenu da se odreknu i onog osnovnog za život kao što su jelo, grijanje, rasvjeta.

Kompendij je glede toga jasan: *Kada ljudska vlast izlazi iz granica što ih je želio Bog, sama sebe pobožanstvenjuje i zahtijeva apsolutnu podložnost: tada postaje Zvijer Apokalipse, slika progoniteljske imperijalne vladi... Pred takvom vlašću, sveti Ivan preporučuje otpor mučenika: na taj način vjernici svjedoče da je korumpirana i sotonska vlast pobijeđena, jer nema više nikakva utjecaja na njih* (Kompendij, br. 382).

Crkva plaća porez! – Dokaz

U završnom dijelu ovog članka želim pokazati i dokazati da Crkva plaća porez iako je optužuju da to ne čini. Radi se naime, o krivom poimanju Crkve. Crkva nisu samo zgrade. Crkva je prije svega zajednica vjernika i zato Crkva itekako plaća porez. Svatko zna da je PDV – POREZ NA DODANU VRIJEDNOST! Svi vjernici, uključujući i svećenike, plaćaju porez. Pdv od 20 %, ili koliko je već propisano za koji proizvod, prilikom kupnje bilo kakve sitnice. Crkva plaća porez na zemlju. Crkva plaća poseban porez na struju i grijanje. U crkvi i u župnim uredima potrošnja struje i plina obračunava se po višoj stopi! Crkva redovito plaća PDV na sve stvari, jedino, kao i neke druge ustanove, ima pravo na povrat PDV-a. Dakle, mora uplatiti PDV, a uplaćeni PDV dobije natrag, ali često ne po zakonskom roku nego kad država hoće ili ima novaca.

Je li to normalno?

Prepuštam dragim čitateljima *Zvonika* da prosude je li normalno ili u redu da je na pr. crkva sv. Roka dobila razrez poreza na stambeni prostor u iznosu od 207.000 dinara, s tim da su – ne znam gdje – otkrili da u župi postoji „starački dom“ (!), pa je stopa poreza veća. Je li normalno da naša biskupija za zgradu „Paulinum“, „Augustinianum“ i Biskupski ordinarijat treba platiti preko tri i pol milijuna dinara?! Pitam se iz čega ćemo platiti? Naravno, nismo protiv da plaćamo kao i drugi građani naše države porez na stambeni prostor. Ali, tko stane recimo u našoj vjeronaučnoj dvorani, u knjižnici, u spomen-sobi Blaška Rajića, u hodnicima, velikoj dvorani za sastanke...? Što Crkva zarađuje u svojim prostorijama? Reći će netko – pa vjernici daju novac. Da, svatko. A vjernici su Crkva. Dakle, dragovoljno daruju svoj novac za potrebe Crkve, a onda ih još i država želi oporezovati zato što su svoj novac darovali Crkvi.

Nadam se da će POREZNICI naše države ipak biti malo realniji i sve porezne obveze uskladiti s primanjima građana pa i s primanjima Crkve, koja, kako oni tvrde ne plaća porez državi! – Odgovorno tvrdim: Crkva plaća porez! Sve je lako provjerljivo.

„Bunjevački blues“

prva kazališna predstava na dijalektu bačkih Hrvata u Zagrebu (u Somboru i Subotici)

Glumačka družina Histriion iz Zagreba postavila je na scenu knjigu **Tomislava Žigmanova** *Prid svitom - saga o svitu koji nestaje* pod nazivom *Bunjevački blues - saga o svitu koji nestaje*. Praizvedba predstave upriličena je 15. studenoga 2013. godine, u Histriionskom domu u Zagrebu.

Predstava je realizirana u produkciji Glumačke družine „Histriion“, pod redateljskom palicom **Vlatka Dulića** koji je odigrao i glavnu ulogu. Riječ je o na scenu postavljenim pričama koje nas vraćaju u vrijeme koje je prošlo, govore o tragičnim zbivanjima iz svakodnevnja bunjevačkih Hrvata, ljubavnim jadima, nostalgiji, zemlji, Tavankutu, te podsjećaju na običaje i izraze jedne male skupine hrvatskog naroda koji se bori protiv zaborava.

Ovaj hvalevrijedan projekt prvi je ove vrste koji je omogućio da se ikavica bunjevačkih Hrvata iz Bačke prvi puta

čuje na zagrebačkoj sceni, što je nemali značaj i doprinos kulturi vojvođanskih Hrvata. No, njegova realizacija nije bila jednostavna. Tomislav Žigmanov kaže kako je nekoliko godina ustrajavao u ideji da prozni predložak njegove knjige dobije novu dimenziju na kazališnim daskama. *Višedesetljetna isključenost vojvođanskih Hrvata iz toga svijeta učinila je da postanemo, bez obzira na moguću kvalitetu, posve neinteresantni. U takvim situacijama tada od pomoći moraju biti ljudi koji imaju moć te mogu utjecati da se na tome planu nešto izmijeni. U ovome slučaju to su bili ljudi iz ureda Grada Zagreba, Tedi Lušetić, zamjenik pročelnika za kulturu, i naša Subotičanka u Zagrebu Ninoslava Zeković, koji su zaslužni da predstava bude financijski podržana. S druge strane, ravnatelj Kazališne družine 'Histriion' Zlatko Vitez očitovao je nesvakidašnju spremnost da upravo oni budu producenti koji će omogućiti sve kazališne uvjete da predstava bude na najvišoj razini, kaže Tomislav Žigmanov, te dodaje kako je Vlatko Dulić, osim što je stalno podržavao inicijativu, dramatisirao i na koncu režirao predstavu, najzaslužniji što u njoj igra hrvatska reprezentacija kazališnih glumaca – od Nine Erak Svrtan, Vesne Tominac Matačić, Suzane Nikolić i Ivane Buljan do Borisa Svrtana, Gorana Grgića, Dražena Kühna i Davora Svedružića. Među njima su tri profesora na zagrebačkoj Akademiji dramskih umjetnosti, dok su dvoje prvaci u nacionalnom teatru, zaključuje Žigmanov. Svoj su veliki stvaralački doprinos dali u glazbi Pere Ištvančić i u scenografiji slikar Ivan Balazević, obojica podrijetlom iz Vojvodine.*

O zainteresiranosti publike za ovu predstavu govori podatak da su karte u Zagrebu za osam predstava bile rasprodane, a svoju izvedbu u Vojvodini, predstava je imala 5. prosinca u somborskom Narodnom kazalištu, te dan poslije, 6. prosinca, u subotičkom na sceni Jadran u dva termina.

Sudeći po reakcijama tijekom njezine izvedbe i završnom pljesku u Somboru i Subotici, predstava je dotaknula „domaću“ publiku, osobito onaj dio gledateljica i gledatelja koji još pamti u drami opisani nestajući svijet. “

/prema HR, Dijana Prčić/

Novе knjige

Željka Zelić, (intimna) Kronika srca
Subotica, Hrvatska riječ, 2013.

Pjesnički prvijenac Željke Zelić, subotičke književnice mlađe generacije jest zbirka ljubavne poezije. Kako se iz naslova da naslutiti, riječ je o literarnom djelu terapijski-ispovjednog tona, čiji je motivacijski okidač pjesnikinjin neostvaren ljubavni odnos s osobom koja – da stvari budu složenije – gaji naklonost prema njoj, ali iz čitatelju nepoznatih razloga tu ljubav ne može / ne smije uzvratiti. Zbirka sadrži ukupno 41 pjesmu podijeljenih u pet ciklusa: „Početak“, „Borba“, „Rastanak“, „Odlazak“ i „Susret“, koji nam otkrivaju kronologiju, ali i čudesnu putanju ovog emotivnog odnosa. U pojedinim nastojanjima da literarno predoči stanje svoje duše, pjesnikinja se služi i religijskim motivima.

Knjiga se može nabaviti u subotičkim knjižarama.

D. Bašić Palković

Tomislav Šovagović (ur.), Anđeli nikad ne odustaju

25 najboljih kratkih priča Glasa Koncila, Zagreb 2013.

Zbirka sadrži 25 najboljih kratkih priča koje je stručno povjerenstvo – predsjednik Društva hrvatskih književnika mr. Božidar Petrač, književnik Dubravko Jelačić Bužimski i novinar *Glasa Koncila* Tomislav Šovagović – odabralo između 216 priča koje su tijekom više godina (2007. - 2012.) objavljivane u katoličkom tjedniku *Glas Koncila*. U tematskom pogledu priče su raznolike, ali su svojim porukama zaokupljene sudbinom ljudi i zrcale razne situacije čovjekova života u današnjem svijetu. Odlikuje ih duh kršćanstva, općeljudske vrijednosti, a porukom i sadržajem afirmiraju civilizaciju života.

Među autorima priča su i dvojica subotičkih pisaca: **Milovan Miković** i **Tomislav Žigmanov**.

Hrvatska zajednica proslavila svoj praznik i dodijelila priznanja zaslužnim Hrvatima

Svečanom akademijom, 13. prosinca 2013. godine, u amfiteatru zgrade Nove općine u Subotici hrvatska je zajednica proslavila Dan izbora za prvo Hrvatsko nacionalno vijeće – jedan od četiriju praznika hrvatske zajednice u Republici Srbiji – 15. prosinca, dan kada je 2002. godine održana elektorska skupština za prvi saziv Hrvatskoga nacionalnog vijeća. Tim je činom osnovano krovno tijelo hrvatske zajednice u Republici Srbiji.

U svečanoj su akademiji sudjelovala djeca iz subotičkog vrtića „Marija Petković“, članovi Hrvatske glazbene udruge „Festival bunjevački pisama“, **Anita Đipanov** iz Monoštora, pjevačka skupina HKPD „Matija Gubec“ Tavankut, pjevačka skupina UG „Tragovi Šokaca“ iz Bača i **Davorin Horvacki**, recitator Hrvatske čitaonice a voditeljica programa bila je **Bernadica Ivanković**.

Predsjednik HNV-a **dr. sc. Slaven Bačić** u svom se govoru osvrnuo na ostvarene rezultate od kojih je važno istaknuti da su prvi puta tiskani udžbenici na hrvatskom jeziku za učenike nižih razreda osnovne škole zahvaljujući velikom angažmanu upravo HNV-a. Pothvat vrijedan čestitki, iako će se svatko od nas pitati nije li država ovo već trebala učiniti i tako skratiti muke nastavnika, roditelja i djece.

U najsvečanijem dijelu večeri prvi su puta uručena priznanja dvojici Hrvata koji su svojim radom pridonijeli očuvanju i razvoju hrvatskog nacionalnog identiteta u Vojvodini i Srbiji. Hrvatska zajednica ovim činom želi odati priznanje onima koji su svoje znanje i svoj život uložili za dobro svoga naroda.

Na redovitoj sjednici, održanoj istoga dana, 13. prosinca 2013. godine u Subotici, Hrvatsko nacionalno vijeće je prihvatilo prijedlog Povjerenstva za dodjelu priznanja te donijelo odluku da se ove godine dodijeli nagrada „Dr. Josip Andrić“ za doprinos hrvatskoj kulturi dodijeli **Lazaru Merkoviću** (1926.), za što ga je predložio Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata. Lazar Merković, nesvakidašnja ličnost u kulturi vojvođanskih Hrvata, bio je i ostao jedna od najzaslužnijih osoba koje su osigurale kontinuitet pisane hrvatske riječi u književnosti, odgajatelj cijele plejade hrvatskih književnika iz Vojvo-

dine, a kao kulturni djelatnik bio je pokretač ili sudionik većine aktivnosti na planu književnosti Hrvata u Vojvodini, čije postojanje danas uvelike jest i posljedica njegova djelovanja.

Priznanje „Ban Josip Jelačić“ za društveni rad u hrvatskoj zajednici Hrvatsko nacionalno vijeće dodijelilo je **Branku Horvatu** (1945.), na prijedlog Hrvatskog kulturnog prosvjetnog društva „Matija Gubec“ iz Tavankuta. Osim dugogodišnjeg aktivnog rada u hrvatskoj zajednici, najprije u HKPD „Matija Gubec“ u Tavankutu, a potom i u HNV-u, u obrazloženju se ističe nesvakidašnja gesta, naime početkom 2012. g. Branko Horvat je kuću u svom

vlasništvu, darovao HKPD „Matija Gubec“, koju društvo koristi za galerijski izložbeni prostor slika od slame, za svoje sjedište, te za održavanje brojnih kulturnih manifestacija.

Priznanja je uručio predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća, dr. Slaven Bačić pred punim amfiteatrom Nove općine. Ovoj proslavi prisustvovao je novi gradonačelnik Subotice **Jenő Maglai**, generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici **Dragan Đurić** sa suradnicima, opunomoćena ministrica u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Beogradu **Valentina Šarčević** sa suradnicima, vijećnici Hrvatskoga nacionalnog vijeća, predstavnici udruga kulture Hrvata u Srbiji te brojni Hrvati i Hrvatice. Želimo vjerovati da ćemo i dalje kao narod znati prepoznati i vrednovati one među nama koji sebe ugrađuju u očuvanje hrvatskoga nacionalnog i vjerskog identiteta, ponekad uz vrlo velike napore i odricanja.

K. Čeliković

Uredila: Katarina Čeliković

Želim ti lijep Božić!

Prije stotinu godina u karmelskoj crkvi u Somboru o. Gerard Tomo Stantić ustoličio je Malog praškog Isusa, stavio ga je na oltar kako bi mu se vjernici mogli utjecati u zagovor. O. Gerard je jako volio baš tog Malog Isusa i često je upozoravao koliko je važno pripremiti svoje srce za njegov dolazak.

Ako želimo lijep Božić, ako se želimo radovati, onda je važno poslušati što nam naš karmelićanin poručuje:

Sveti Nikola stigao djeci u Plavnu

Isus će nam doći i u našem srcu se roditi, u našem srcu živjeti i radovati se. Svatko tko želi lijepi Božić, odlučit će se na to, da Isusu pripravi put!

Ponizno srce put je k Isusu. Tim putem ćemo ići k Isusu. Isusa naći.

Još je nešto važno:

Tvoja dobra djela neka budu jaslvice za Isusa, tvoja ljubav neka grije Isusa, poručuje nam otac Gerard.

Svi želimo imati lijep Božić, poželimo to svima oko nas! Radost drugih i naša je radost!

Vaša Zvončica

Za bebe i njihove mame!

KUVARSKI DNEVNIK BEBE MARTE

Vam za trpezu Badnje večeri Vaše bebe preporučuje posni, *soparni grah* po receptu i preporukama iz ove knjige odnosno priručnika za uvođenje nemliječne dohrane i uobročavanje odojčeta:

Kuhati oprana zrna graha u ekspres loncu oko pola sata i baciti tu prvu vodu. Zatim dodati novu vodu i dosta mrkve, peršina i tri luka isjeckana na sitno. Kuhati u ekspres loncu još *satićak* vremena dok ne bude mekano. Vašoj bebi kroz cjediljku propasirajte zrna graha, dodajte puno mrkve, peršina, a gustoću njene kašice tj. pirea regulirajte tečnošću od kuhanja.

Za ostale ukucane grah naknadno začiniti po želji.

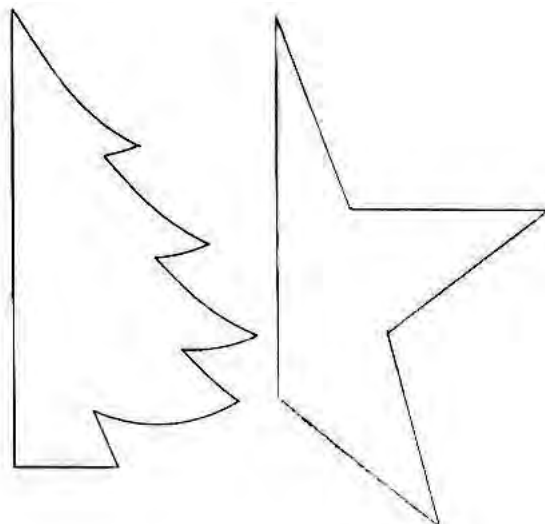

Napravimo sami ukrase za jelku

Volite li sami ukrasiti svoju jelku? To može biti vrlo zanimljiva i korisna zabava.

Nudimo dvije sheme koje lako možete sami izraditi. Dovoljno je uzeti lijep papir, čak je i čist papir veoma zanimljiv, presaviti ga, nacrtati olovkom pola zvijezde ili jelke, izrezati i dobit ćete ukras koji možete objesiti na svoju jelku.

Za one maštovitije preporučamo da sami osmisle neki oblik, iglom probuše rupicu i provuku konac kojim objese ukras na jelku.

Najbolji recitatori u Slavonskom Brodu

Tridesetak najboljih recitatora na XII. Pokrajinskoj smotri recitatora na hrvatskom jeziku ove je godine otputovalo 23. studenog na jednodnevni nagradni izlet sa svojim pratiteljima i nastavnicima u Slavonski Brod. Putnike iz različitih mjesta Vojvodine dočekala je u gradskoj tvrđi gospođa Vera iz Turističke zajednice koja im je pripremila zanimljiv sat povijesti. „Od nje smo doznali da je važan događaj u povijesti Broda bila izgradnja tvrđe za obranu od Turaka, iako ta njezina svrha nikada u praksi nije potvrđena. Odluka o početku gradnje brodske tvrđave donesena je 1715. godine, a provedbu generalnog plana izgradnje odobrio je oso-

bno, svojim potpisom princ Eugen Savojski. Sve smo to doznali sudjelujući u Living history programu. Naime, kostimirani glumci odigrali su za nas interaktivni sat povijesti. Neki od nas su bili uključeni u ovaj dio te su morali glumiti špijune, vojnike i slično, a sreli smo i kraljicu Mariju Tereziju osobno. Bilo je veoma svečano i nezaboravno“, kaže Bernadica Ivanković, predsjednica Hrvatske čitaonice.

Iako je toga dana kišilo, djeca su rado pogledala kuću Ivane Brlić – Mažuranić, a potom su prošetali i razgledali XVIII. Katarinski sajam. Mnogima će u sjećanju ostati posjet Franjevačkoj crkvi i samostanu gdje je djecu srdačno dočekao i ugostio dragi, nekada subotički fra-

njevac, fra Domagoj. On je djeci ispričao povijest crkve a potom im pokazao spomen sobu Dragutina Tadijanovića koja se nalazi u samostanu.

Iako umorni, ali puni dojmova, recitatori iz Svetozara Miletića, Bačkog Brijega, Bezdana, Plavne, Sonte, Bač-

kog Monoštora, Starog Žednika, Đurđina, Male Bosne, Tavankuta i Subotice svjedoče kako jedva čekaju novu smotru a do tada će recitirati na mnogim priredbama u svojim mjestima. /Zv/

Božićna bojanka

Stigao je!

Napokon nam je stigao najradosniji

k a t o l i č k i
blagdan Bo-

žić. Vjerujem da ste ovaj dan jedva dočekali, da ste očistili vaša srca i skrušeno i ponizno dočekali Isusa. Dok čitate ovaj uvodnik, vjerojatno sjedite u svojim foteljama i zajedno sa svojom obitelji uživate u Božiću. Od srca vam preporučam tekst naše Marine Gabrić koji će potaknuti vaša srca na razmišljanje. Sjedeći udobno zavaljeni, ne zaboravite sjetiti se i onih koji su sada na ulici jer nemaju dom i onih koji su sada gladni. Njima je sada najpot-

rebniya pomoć. A budući da je Božić vrijeme darivanja, budite spremni nekome darovati nešto što vama ne treba (odjeću, hranu) koju možete odnijeti u Caritas. Redovito u ovo blagdansko vrijeme idite na misu kako bi na njoj primili Isusa u svoje srce i tako upotpunili duh Božića. Redovito molite krunicu, jer za to sada svakako imate vremena. Radujte se susretu s nekim starim prijateljima i zaželite im sretan Božić. Zaboravite na zlo, okrenite se svjetlu i radosti.

Sretan vam Božić i blagoslovljena nova, 2014. godina!

Larisa Skenderović

Misa mladih

Tradicionalno, prvog petka u mjesecu, 6. prosinca 2013. održana je misa mladih u franjevačkoj crkvi sv. Mihovila.

Misno slavlje predslavio je fra **Zdenko Gruber**. Na misi se okupilo stotinjak mladih. Misno slavlje svojom prisutnošću uljepšali su članovi VIS-a „Apostoli radio Marije“. Sljedeća misa mladih bit će 3. siječnja 2014. u 20 sati u crkvi Isusova Uskrsnuća u Subotici. Srdačno vas očekujemo. /P. M./

Obavijesti

Misa mladih:

**3. 01. 2014. u 20 sati
u crkvi Isusova Uskrsnuća
u Subotici (Mala crkva)**

Emisija „Kateheza mladih“

**srijedom u 21,30 sati
na Radio Mariji**

Emisija „U svjetlosti hodimo“

**ponedjeljkom u 21,30 sati
na Radio Mariji**

Mladi župe Marija Majka Crkve u akciji

Ove godine zajednica mladih katolika ZAMKA iz župe Marija Majka Crkve, prvi je puta odlučila aktivirati se i pomoći starim i bolesnim župljanima, izradivši za njih adventske vijence. Na svom redovitom susretu 30. studenog, petnaestak mladih skupilo se i krenulo u akciju. Na početku je župnik vlč. Slavko Večerin pojasnio značaj adventskog vijenca. Mladi su uz pomoć djece koja dolaze na vjeronauk na župu napravili dvadesetak vijenaca koje su odnijeli starima i bolesnima. Također su odlučili da će stare i bolesne pohoditi još nekoliko puta te im pomoći oko priprema za božićne blagdane, porazgovarati s njima te ih posjetiti za Božić i čestitati im ovaj blagdan. Uz prijatnu atmosferu, glazbu, palačinke i fanke koje je pripremila teta Vesna, mladi su se družili i s radošću pravili ove vijence.

Zajednica mladih katolika – ZAMKA, njih dvadesetak, okuplja se svake subote navečer u 18 sati na župi te zajedno s kapelanom vlč. dr. Ivicom Ivanovićem Radakom organizira razna predavanja, rad u skupinama, klanjanja, izlete i druženja, predstave, humanitarne akcije... Pozivaju i radosno očekuju sve mlade da im se pridruže kad god su u mogućnosti.

Ove godine mladi su donijeli još jednu odluku: da zajedno s djecom na Badnju večer iznenade i ostale župljane. Naime, na Badnju večer bit će predstavljen „živi Betlehem“ jer će se par mladih obući u Josipa i Mariju, a djeca će biti mali pastiri. Tako će i ovogodišnji program djece, koji se održava svake godine prije mise polnoćke biti održan ispred „živog Betlehema“.

Marina Gabrić

Molitva malom Isusu za Božić

Dragi Isuse!

Ovaj Božić je veoma poseban za nas, daj nam da Te sretno dočekamo i ovog Božića. Iako smo za vrijeme Božića preplavljeni materijalnim stvarima, više se trebamo posvetiti obitelji, zajedništvu i Bogu. Božić nisu samo običaji, božićne večere i darovi, Božić je zahvala Bogu što nam je poslao Isusa za otkupljenje grijeha. Daj da nam materijalne stvari budu u drugom planu i da uvidimo pravu bit Božića.

Božić je vrijeme darivanja, daj da svoje vrijeme, strpljenje i dobru volju nesebično dijelimo drugima. Hvala Ti za sve što si podnio za nas poslije svoga rođenja. Ti si naš spas, naša nada, u Tebe se uzdamo.

Mi vjernici, spremno ćemo Te dočekati u našim srcima. Ispovjedit ćemo se, očistiti dušu, pokajati se za grijeha i sve urediti za Tvoj dolazak. Najveći dar Božića bit će nam Tvoj dolazak, Tvoja prisutnost u hostiji.

Ulice su pune svjetla. To svjetlo odagna tamu kao što Isus iz naših srca odagna grijeh i unosi svjetlost, dobrotu.

Podari nam savršenstvo i mudrost kako bismo to mogli podijeliti s drugim ljudima. Pomozi nam da ovog Božića budemo još bolji i da Te radosno dočekamo toplom srcu i čiste duše.

Amen!

4. f

Molitva

Gospodine, veoma se radujem Božiću koji nam uskoro dolazi! Odlučila sam da ću u ovo adventsko vrijeme donijeti mnoge promjene u svojem životu. Želim postati bolja osoba i smatram da je upravo ovo vrijeme pogodno za to. Gospodine, želim da mi pomogneš u tome. Budući da je Božić vrijeme ra-

dosti i veselja, željela bih tu svoju radost i sreću koju mi Ti daješ podijeliti s ostalim mladima. Današnji mladi su veoma tužni, depresivni i veoma ranjeni u duši. Želim da i oni osjete božićni duh! Želim da se dogodi neka promjena u njima za vrijeme Božića! Gospodine, hvala Ti što mi pružaš mnogo snage i ljubavi kako bih pomogla drugima. Hvala ti, Gospodine, što si mi darovao život. Želim ga iskoristiti dobro i pametno, ali samo uz Tebe i uz Tvoju volju! Vjerujem da ćeš biti uz mene kada mi je najteže i pokazati mi pravi put!

K. V.

Djetešce nam se rodilo!

Mali Isus nam je došao! Velika je radost u našim srcima. Božić je došao, darovi su spremni, svi se radujemo zajedni-

tvu. Svatko od nas je donio neke bitne odluke. Često čujem od drugih: „Od Božića...“ (bit će nešto drugačije), ali to nažalost nije uvijek tako. Mnogi od nas se nakon donošenja odluke opuste, pa čak i zaborave na njih. Da ne biste slučajno zaboravili na te odluke, zamolite Djetešce koje nam se rodilo da vas podsjeti na to i vrati vas na pravi put. Recite mu: „Isuse, mileni, Bože moj... daj mi snage da svoju odluku i ispunim“. I vidjet ćete, On će vas posjetiti. I dajte mu svoje srce, prepustite mu se. Bit će vam lakše. Iako je djetešce malo, Njegovo srce je veliko i spremno je primiti sve nas zajedno. Ono neće praviti razlike između ljudi, plemena i naroda, ono sve jednako voli. Na kraju krajeva, zato nas je izabrao kako bi nam pomogao i otkupio naše grijeha. Primite i vi u srca vaša sve one ljude kojima ste okruženi. Nemojte praviti razlike između bogatih i siromašnih. Primivši svakoga od njih u svoje srce bit ćete slični malom Isusu i naposljetku ćete biti primjer drugima.

Larisa Skenderović

Bijela kuverta

Vidno uznemiren, Luka ulazi u sobu. Majka ulazi za njim pokušavajući ga umiriti i saznati što se dogodilo. Doznaje da su Luki, koji uskoro (na prvi dan Božića) slavi svoj 18. rođendan, rekli da je dvorana gdje je tulum trebao biti – zauzeta. I pored toga, DJ kojega je htio unajmiti je zauzet. Baš mu ništa ne ide od ruke. Sve je krenulo loše. Majka (u pokušaju da ga oraspoloži) predloži da iznajme drugu dvoranu ili čak da Luka svoj rođendan proslavi u svojoj kući. Naravno, Luka se s time nije složio. U toj dvorani su svi iz društva proslavili svoj rođendan; ne može on biti drugačiji od njih. Nakon žešće rasprave s majkom, u „razgovor“ se uključuje i otac, koji nakon što vidi da se s Lukom ne može dogovoriti, donosi drastičnu odluku – ROĐENDAN SE NEĆE SLAVITI! (Mislim da vam ne moram opisivati izraz Lukina lica.)

Luka ostade sam u sobi. Okreće se ka zidu i pažnju mu privuku dvije okačene slike. Na jednoj je obitelj: mama, tata, mala sestra i on. Gleda sliku i ne zna što učiniti, kako popraviti posljedice koje su nastale. Skreće pogled ka drugoj slici na kojoj je još jedna obitelj: Otac, Majka i Sin – Sveta Obitelj. Kako nije znao što učiniti, klekne Luka pred sliku Svete Obitelji i počne se žarko moliti, iz sveg srca, onako kako samo on zna:

*Dragi Isuse, i Tebi će uskoro biti rođendan. Zapravo, malo prije mog proslavit ćemo Tvoj rođendan. Ti razumiješ kako se osjećam, znaš koliko mi je stalo da mi rođendanski tulum bude 'na nivou'. Stoga te molim, umiri moga oca i učini sve da ipak proslavim rođendan, pa makar i u drugoj dvorani, samo da se ne obrukam pred društvom. A ja ti obećavam da ću Ti dolaziti **svako jutro** na zornice i pripraviti se za Tvoj rođendan. Hvala ti.*

Nakon par dana, Luka se ipak dogovorio s roditeljima da proslavi rođendan u drugoj, ljepšoj i boljoj dvorani, a prijatelj mu je osigurao jednog od najboljih DJ-eva. Sve se okrenulo – tulum počinje obećavati najbolji pro-

Na prvi dan Božića, kada je ustao, Luka je na stolu pokraj kreveta

ugledao ogromnu tortu i jednu bijelu kuvertu pokraj nje. Očekujući neki „dobar“ dar, nije ni pogledao tortu, već mu ruka poleti ka onoj bijeloj kuverti. No, kako li se iznenadio kada je u njoj pronašao samo jedno pismo i jednu neobičnu pozivnicu. U pismu je pisalo:

Dragi Luka!

Prije par dana, došao si k meni i zamolio me za pomoć, iako je to više sličilo na ucjenu, nego na molbu. Ali ne brini, nisam to uzeo k srcu. Kao što vidiš, pomogao sam ti, iako ti nisi ispunio svoje obećanje – bio si samo jednom na zornici (ako se to može smatrati tvojom prisutnošću, budući da si u mislima još uvijek bio u svijetu snova). No, nema veze, nisam mario ni za to.

Ali sinoć se dogodilo nešto što me je jako ražalostilo. Doduše, to se događa već duže vrijeme, nekoliko godina unatrag. Cijelo ovo vrijeme pripremao si se za „naše“ rođendane. Znaš, veoma sam se obradovao kad si mi se javio prije par dana, jer sam znao da ćeš barem jedan dan u godini misliti na me. Danas je puno onih koji zaboravljaju zašto slave za Božić. Ali, sinoć si izgleda i ti zaboravio. A tako je sve bilo lijepo. Stol je bio pun, sve je bilo lijepo okićeno, ispod jelke su svjetlucali darovi... Slavlje je bilo upriličeno za moj rođendan, ali, ja nisam bio pozvan. Kucao sam na vratima, želio sam proslaviti svoj rođendan zajedno s vama, koje najviše volim. No, od tolikog veselja, niste me čuli. Stao sam kraj prozora i provirio unutra (u nadi da će me netko, ili bar ti, primijetiti). Svi ste se veselili, nazdravljali. Podijelili ste darove jedni drugima. Primaknuo sam se bliže da vidim ima li negdje skriven dar i za mene. Nije ga bilo. Svake godine je sve gore. Svi pripremaju moj rođendan, a mene se nitko ne sjeti. Kako bi se ti osjećao da te danas, na tvoj rođendan, nitko ni ne pogleda?

Želio sam da me se barem ti sjetiš ove

godine, da me pozoveš na večeru za obiteljski stol, da mi dopustiš da ovog Božića uđem u tvoj život. Ja sam prije više od 2000 godina osigurao da budeš spašen. Prije par dana sam ti osigurao dvoranu, DJ-a... Jutros sam te probudio... A ti?

Zato sam donio jednu odluku. Budući da mnogi pripremaju slavlje moga rođendana, a nitko me ne zove, priredit ću ja sam svoje veličanstveno slavlje, napraviti ću svoj tulum i to takav kakav nikada nije viđen. Pripremit ću sve što je potrebno za to, bit će glazbe, hrane, pića i odabrano društvo. Poslao sam veliki broj pozivnica, među kojima je jedna i za tebe. Nalazi se u ovoj bijeloj kuverti. Molio bih te da potvrdiš svoj dolazak kako bih te mogao staviti na listu uzvanika i osigurati ti najbolje mjesto za sjedenje. Svi koji ne potvrde svoj dolazak, morat će (po naredbi moga Oca) ostati vani.

Volim te više od svega stvorenja i jako bih bio žalostan da slavim svoj rođendan bez tebe. Pripremi se, jer u dan kad se i ne nadaš, ja pravim najveći tulum svih vremena.

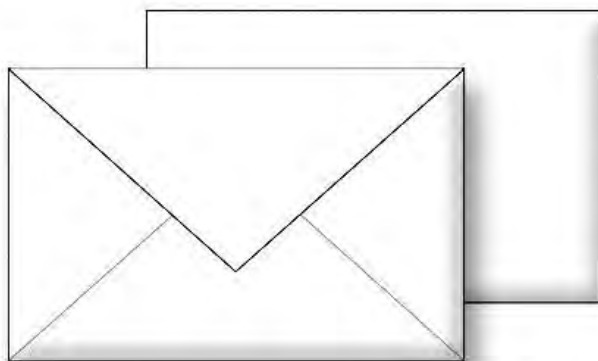
Tvoj prijatelj i brat, Isus.

A što bi ti učinio da, poput Luke, dobiješ bijelu kuvertu? Misliš da je već nisi dobio? Provjeri na svom „stoliću“ i pazi da ti se ne zagubi pozivnica koja je u bijeloj kuverti.

U nadi da ćeš potvrditi Isusu svoj dolazak, želim ti

**SRETAN I BLAGOSLOVLJEN
BOŽIĆ!**

Marina Gabrić

Čuvaj vezu – Božić na vidiku!

Svjedoci smo kako svake godine u predblagdansko vrijeme ima sve više romantičnih reklama. Cilj reklama je stvoriti u glavi takvo ozračje da nas navede na činjenicu da nam baš taj proizvod koji se reklamira nedostaje za ostvarenje romantike s reklame. Moramo priznati da se preko reklama na nas vrši terorizam romantike. No, kako prosječan čovjek to podnosi?

Zanimljivo istraživanje objavljeno je u prosincu 2010. godine. ABC i još nekoliko medijskih kuća u USA objavili su tzv. „tablicu najčešćeg vremena za raskid veza“. Sama studija je temeljena na Facebook informacijama. Autori studije su dvojica bivših novinara britanskog *The Guardian*. Zanimljivo, na drugom mjestu (s minimalnim zaostatkom za periodom početka proljeća) je advent. S naglaskom na dva tjedna prije Božića kao najčešćim periodom u samome adventu. Mnogi će posumnjati u kredibilitet studije, jer se temelji na Facebooku, no psihologinja Doree Lynn objašnjava da je to zapravo logično. Njezin komentar glasi ovako: „Ovo je period u kojem su ljudi emotivno siromašni i emotivno pohlepni, što je u suprotnosti s porukama koje dobivaju putem reklama. To proizvodi nevjerovatnu dozu stresa i depresije, a kulminacija toga je novogodišnja večer koja je po svim statistikama najcrnji dan po stopi samoubojstava“. Jedan od autora, David McCandless, iznio je svoj stav: „Ne želite biti opterećeni brigama i problemima u vezi, ne želite brinuti o mogućim usponima i padovima u vezi, samo želite očistiti stanje“. Sve ovo skupa su doista strašne i teške riječi. Kao da se radi o nekom napornom poslu, a ne o ljubavi. Gdje je nestalo ono oduševljenje poput zaljubljenog zaručnika u Pjesmi nad pjesmama *Kako je slatka ljubav tvoja, sestro moja, nevjesto! Slađa je ljubav tvoja od vina, a miris ulja tvojih ugodniji od svih mirisa* (Pj 4,10).

Moderan čovjek je zaražen slikom idilične ljubavi. Sve mora biti fantastično. Moderan čovjek odbija križ. Veza je proba za brak i ona mora proći svoj „križni put“. Jednostavno, ako je sve idilično i fantastično, onda nema pravu sliku stanja. Onakvi kakvi smo, takve su nam veze. Dakle, vezu čine dvije grešne osobe sa svojim vrlinama i manama. Veza može imati lijepih trenutaka (zajedničke šetnje, razgovori...), no ona nužno uključuje i ne tako lijepe trenutke. To podrazumijeva žrtve. Ona neće ići u shopping s prijateljicama tako često – kako bi bila s njim. On će biti spreman propustiti pola svjetskog prvenstva u

nogometu – kako bi to vrijeme bio s njom. Svaki katolik i katolkinja pozvani su na služenje u svim segmentima života. Veza, kao priprava za brak, nužno to podrazumijeva. To se fantastično nadopunjava na riječi psihologinje Lynn. Činjenica je da je čovjek izložen pritiscima od reklama, ali se to ne bi smjelo odraziti na naše veze. Pogotovo su „emotivno siromašni i emotivno pohlepni“. Emotivno siromaštvo je simbol lošeg upoznavanja. To znači da u vezi nemamo željenu razinu emotivne intimnosti koja se ne očituje spolnim činom, nego razgovorom. Na emotivnu pohlepu bi sv. Pavao rekao „Ljubav ne traži svoje“. Jer emotivna pohlepa nije ništa drugo do našminkana požuda – da ja iskoristim partner/a/icu za svoje dobro, a što će biti s njim/njom to me se ne tiče. Uzrok te emotivne pohlepe je emotivno siromaštvo, jer nismo dobili ono za čime svako ljudsko biće čezne – da bude voljeno, željeno i prihvaćeno. Te tri stvari se mogu dogoditi jer se ljudi ne poznaju dovoljno. Tada počinjemo grabiti i ne gledamo po čemu „gazimo“.

Zbog svega toga, u veze moramo „ubaciti“ Isusa. Zamislimo Božić bez Isusa – pa to onda i nije Božić! Isto tako je i s vezama. Veza bez Isusa nije prava veza!

Dušan Balažević

Božić

Molitvom iskrenom iz srca izgovorenom, a ne onom molitvom izrečenom radi reda pozdravimo spasitelja Isusa. Nije Božić radi uživanja, jela i pića tako lijep, već je to jer se u duši i srcu rađa mir. Ne slavimo Božić samo radi ljepote koju pruža božićno drvce i darovi, već jer se tada pruža ruka pomirenja i oprost svim ljudima na svijetu. Tko Božić slavi radi uživanja ne može osjetiti taj neopisiv osjećaj mira koji nam donosi rođenje Isusa Krista.

Danijela Pejić

Usnulo Dijete...

Dragi čitatelji! Gledajući uličnu rasvjetu, izloge, naše domove, pa i naše crkve, stječe se dojam da je Božić – samo blještavilo i da ako nema „šljokica“ – nije Božić! Zamislimo li, pak, novorođenog Isusa, svakome je jasno da je kraj Njega moglo biti samo pravog sjaja, dok bi se svaki lažni sjaj sam postidio i sakrio. Bog se rodio kao siromašno djeteta koje nije imalo ni brendiran krevetić ni benkicu, nije imao bor ni lampice ni kuglice, ni upakirane darove – ni igračke, ni slatkiše ni darove „u novcu“. Sijajmo zato pravim sjajem MI SAMI. Naša topla srca neka Djetecu Isusu budu najmodernija kolijevka i najmekše odjelce, a dar neka mu budu – mnogobrojna (i mala i velika) dobra djela, urešena najraskošnijim draguljima umjesto „šljokica“: LJUBAVLJU... (*Ivh*)

obiteljski život

Otac svjedoči svojim životom u domu

Otac mora imati na umu da najbolje svjedočenje evanđelja koje može pružiti svojoj djeci nije u riječima, nego u djelima, u kvaliteti života koji stvara u svojoj „domaćoj Crkvi“. Kako bi stvorio zajednicu jedinstva, pravu kršćansku zajednicu punu ljubavi i radosti, otac obitelji mora dati sve od sebe da uspostavi duh molitve, slavljenja i zahvaljivanja – ukratko, duh nadnaravne ljubavi u svojoj zajednici. Pomoć pri izvršavanju ove zadaće pružit će mu njegovanje kršćanskih aktivnosti kao što su molitve prije jela (koje nisu samo rutinska dužnost, nego trenuci istinskog sudjelovanja obitelji) i biranje drugih trenutaka za obiteljsku molitvu i obiteljske rituale. Izgradnja obiteljskih običaja i tradicija treba postati sastavni dio života u zajednici koja štuje Boga, što bi obitelj i trebala biti.

Posljednjih godina objavljeno je mnogo knjiga i brošura o obiteljskim molitvama i obredima. One ne samo da potiču kršćanski život u obitelji nego su i znak sve većeg zanimanja za kršćansku obitelj. Katolici imaju veliko bogatstvo obreda i tradicija koje pomažu obitelji da raste u milosti i da se preobražava u Kristu. Odabir onih koje će najbolje odgovarati potrebama određene obitelji najbolje je prepustiti roditeljima; minimum bi trebao biti barem povratak

na stari časni običaj započinjanja obiteljskog objeda molitvom. Naravno da će otac koji je potpuno svjestan svete dužnosti, koja ide uz dostojanstvo očinstva, tražiti, zajedno sa svojom ženom, i druge načine usađivanja kršćanskih istina u umove i srca svoje djece. Posebni dani pamtit će se na poseban način: na primjer, može se obilježiti dan krštenja svakog djeteta tako da se njegova krsna svijeća upali na nekoliko minuta prije glavnog jela dok otac ili majka ponovno čitaju krsna obećanja.

Kao predstavnici Božji u domu, roditelji su na čelu onog što nazivamo „prvom i najvažnijom liturgijskom zajednicom“. Oni su ti koji moraju voditi svoju obitelj kroz liturgijsku godinu na način koji odgovara obiteljskom životu. Roditelji objašnjavaju svojoj djeci značenje svakoga liturgijskog razdoblja i pripremaju ih za velike blagdane, svako dijete u skladu s njegovim sposobnostima razumijevanja. Život u domu mora biti liturgijski život, život koji se živi prema ritmu crkvene godine. Kristovo se rođenje treba slaviti kao Kristovo rođenje, a ne kao vrijeme u kojem svjetovni djed „Božićnjak“ obilno dariva. Ako za Božić previše pozornosti posvećujemo darovima iz robne kuće i djedu „Božićnjaku“, i ako to isto radimo za Uskrs sa zečicama i pilićima, to ne znači samo da

sekulariziramo ove velike svetkovine Crkve nego i da ugrožavamo vjeru svoje djece. Jer ako Božić i Uskrs svodimo samo na izmišljene priče, u trenutku kad se odrastanjem djetetovo vjerovanje u takve događaje pokoleba, može nam se dogoditi da otkrijemo kako je oslabljena i njegova vjera u pravu stvarnost Uskrsa i Božića. A u najmanju ruku njegovu povjerenje u roditelje može biti narušeno. Već sama ova pomisao trebala bi nas potaknuti na promišljanje, ali prije svega trebali bismo imati na umu svoju dužnost da doista budemo u potpunosti vjerni Kristu, što se nikako ne smije ignorirati ukoliko uopće želimo živjeti kao kršćani.

(Clayton C. Barbeau,
iz knjige *Glava obitelj* – Verbum)

„U vjerskoj sferi činiti nije toliko važno koliko biti. Izvršiti djelo milosrđa a da pritom nismo milosrdni – dati novac prosjaku da ga se riješimo ili da pokažemo drugima kako smo milosrdni – znači da uopće nije riječ o činu milosrđa. Zapravo, takav čin može biti grijeh sebičnosti ili taštine. Okititi kuću križevima ili slikama svetaca ne znači ništa – čak može biti i nakaradno – ukoliko te stvari ne odražavaju stvarni život koji se živi u toj kući. A taj život mora biti život koji se živi u Kristu.“ (Clayton C. Barbeau)

Ideje za vas

1. Blagdanski kolačići

♥ Svi su kolačići slađi ako se prave s najmilijima ♥... Kušajte domaće kekse sa čajem, medom i limunom ovih blagdana!!!

2. Lijepo i korisno!

☺ Od rasparenih čarapica napravite veselog crva, koji može biti divan dar – kao draga igračka, jastučić ili zaštita od propuha (u prozoru ili kod vrata)! ☺

3. Biblija u obitelji

Za dane raspusta, poigrajte se svi u obitelji – napravite Noinu arku! Fotografirajte je i pošaljite nam sliku, najmaštovitije ćemo objaviti! Mnoštvo ideja potražite na internetu pretragom riječi „noah ark craft“. Pogledajte i crtiće na YouTube-u, kojih na ovu temu ima mnogo zanimljivih (onaj s Pajom Patkom preporučamo zaljubljenima) i igrani film „Svemogući Evan“ (Evan Almighty, 2007.), na temu suvremenog Noe i poruke koju Bog (i) danas daje svima nama, a osobito (pre)zaposlenim očevima!

Sve što trebamo znati o životu naučili smo

iz Noine arke:

1. Ne propusti brod, ne kasni!
2. Svi smo mi na istom brodu!
3. Planiraj! Nije kišilo kad je Noa gradio arku!
4. Budi u formi, kad budeš imao 600 godina, netko te može pitati da napraviš nešto veliko!
5. Ne slusaj kritičare, završi posao koji si započeo!
6. Gradi svoju budućnost na visokom!
7. Sigurnosti radi, putuj u paru.
8. Brzina nije uvijek prednost. Puževi su bili na brodu s panterama.
9. Kad si pod stresom, plutaj!
10. Zapamti, arku su gradili amateri; Titanik profesionalci!
11. Oluja ti ne može ništa kad si s Bogom, negdje te uvijek čeka duga.
12. Svi u arki su u paru – muško i žensko! ;)

RIJEČI, RIJEČI, RIJEČI

Riječi, riječi, riječi, posvuda riječi. Riječi lijepe i ružne, riječi pitome i divlje, riječi blage i okrutne, riječi tihe i bučne, riječi istinite i lažne, riječi potrošene i svježje, riječi jasne i mutne, riječi časne i nečasne, riječi dobre i zle. Posvuda i povozdan riječi.

Sve riječi dadu se svesti samo na dvije: na one koje daju život i one koje život zatiru... Jedne riječi ranjavaju što nisu prave; jedne riječi rane što su prave, ali nisu u pravi čas. I kao što svaka tjelesna ozljeda u ovom ili u onom stupnju prijeti životu, tako i rana što je zadaje riječ na neki način ugrožava život, pun i dobar život. Mnoga bi se zajednica sačuvala, mnoga suradnja potrajala, mnogo sputništvo i suparništvo nastavilo, mnogo prijateljstvo pozivjelo da nije bilo kobne riječi.

Riječi, prave riječi, velim, melem su rani, kruh nasušni, vino što razveseljuje srce ljudsko, štap na putu, cvijet uza stazu, vatra sred zime, voda u suši, lahor u pustinji, munja na obzoru. Riječju riječ promiče život.

Pisano je: „U početku bijaše Riječ“. Nije pisano, ali je znano: „Na svršetku bit će Riječ“. Riječ je početak i svršetak. Alfa i omega. A između toga riječi, riječi, riječi...

I. Golub

Piše: *Stjepan Beretić*

Subotica poslije oslobođenja od Turaka prema Gáboru Tormásyju

Turska je vlast pobijeđena kod Sente 1697. godine, a prostor između Dunava i Tise konačno oslobođen. Izbjegli Subotičani su se počeli spremati na povratak u grad. Nakon dogovora s ocem Šandorom i pod njegovim vodstvom vratili su vjerojatno 1968. godine iz Segedina u Suboticu.

Subotička tvrđava

Tu su našli turske stambene zgrade, pa jedno- ili višekratnice opasane visokim zidom. Ipak, najviše zgrada nije bilo useljivo. Neke su bile ruševne zbog starine, a neke su Turci prije odlaska oštetili. Sve je zapravo bilo trošno i ruševno. Jedino je gradska utvrda koju su Subotičani zvali kula ostala neoštećena. Ta utvrda koju franjevačka spomenica zove Castellum bila je trokatna građevina sa snažnim zidovima, još i danas vidljivim. Tvrđava je bila osigurana opkopom, a sa zapadne strane – na južnom i sjevernom kraju tvrđave nalazio se po jedan toranj. Na tornjevima su bile puškarnice, a u njema su bili postavljeni i topovi. Sjeverni je toranj kasnije, kad je tvrđava pregrađena u crkvu, porušen, a južni je povišen, te predstavlja toranj današnje franjevačke crkve. Topovi pronađeni u tvrđavi preneseni su u Segedin.

Bijeg u Jankovac (Jánoshalma)

Subotičani su svoje davno ostavljeno mjesto opet uzeli u posjed, među sobom su podijelili zgrade koje su tu našli, dok su kulu, odnosno tvrđavu među sobom podijelile tri najuglednije obitelji: Sučić, Marčetić i Vujavić zajedno s ocem Šandorom. Narod se okrenuo svojem uobičajenom zanimanju: ratarstvu i stočarstvu. Odjednom se pročulo da dolaze Turci. Na tu je vijest narod ostavio svoj grad i dao se u bijeg zajedno s ocem Šandorom. Pobjegli su u šume koje su se nalazile kod Jankovca. Te je šume narod, prema pričanju jedne starice, prozvaao „raca“. Starica je naime zalutala, ili je zaostala za drugima koji su bježali pred Turcima. Bojala se da neprijatelj odnekuda vrebao na nju, a bojala se i divljih životinja koje lutaju po šumi, pa se zato popela na jedan visok hrast, te je tamo prenoćila. Kad se ujutro probudila, nikoga nije vidjela u blizini, pažljivo se spustila s drveta, pa je počela tražiti svoje društvo. Dok je tako lutala, došla je do neke voćke. Svoju je glad utažila voćem, a i ponijela je koliko je stalo u njezino ruho pa je nastavila tražiti izbjeglice. Tražili su i oni nju, te su se konačno našli. Po hrastu na kojem je starica prospavala noć izbjeglice su prozvale onu šumu raca, jer se bunjevački to drvo zove rast.

U tim su šumama Subotičani proboravili šest tjedana. Više nikakve vijesti o Turcima nisu dobili, a i nevolja ih je pritisla, pa su ostavili svoje skrovište i vratili se u Suboticu. U gradu su zatekli spaljene i razrušene kuće. Jedino je tvrđava ostala čitava. U tvrđavi su se opet nastanili njezini prijašnji stanovnici i fra Šandor. Ostali su stanovali u svojim podzemnim nastambama – zemunicama. Nisu podizali kuće od tvrdog materijala zato što su se bojali da bi se Turci opet mogli vratiti. U tom se strahu nisu ni prevarili. Jedna je mala turska

jedinica provalila u grad, pet-šest osoba su odnijeli sa sobom. Među njima je bila jedna mlada iz obitelji Sučić.

Trideset ubijenih pod kapelom svetoga Roka

Čini se da su se Turci, bježeći pred kraljevskom vojskom, u manjim skupinama povremeno pojavljivali u Bačkoj, pa su, pritisnuti potrebom ili iz želje za osvetom, plijenili i pustošili. Franjevački ljetopis spominje još jednu takvu provalu. Tada je nastradalo tridesetak ljudi, koje su Turci najokrutnije mučili, da bi ih konačno poubijali. Kad je barbarska skupina otišla, građani su, uz veliki plač i žalovanje, te žrtve sahranili u zajednički grob na mjestu gdje se sada nalazi kapela svetoga Roka.

Bijeg u Baju

Nisu se još dobro smirili nakon okrutnog mučenja, ubojstva i sahrane svojih sugrađana, kad je netko donio vijest da se opet približava skupina Turaka. Tada su se Subotičani dali u bijeg prema Baji. Tamo su namjeravali prijeći na drugu obalu Dunava. No kad su se uvjerali da je ta vijest bila lažna uzbuna, nakon tjedan dana opet su se vratili u Suboticu.

Utvrđeni grad

Kad je kraljevska vlast opet uzela u posjed zemlju, ustrojila je graničarsku jedinicu, te je podvrgla vojnom zapovjedništvu. Za svaki slučaj zaposjednuta zemlja je opasana sustavom jaraka. Vojno je zapovjedništvo posebnu pozornost posvetilo Subotici, koja je zbog svoje utvrde i za vrijeme Turaka bila središnje mjesto za obranu od možebitnog napada neprijatelja, pa su zato i grad i tvrđava mogli biti odabrani za cilj neprijateljskog napada. Zato je Subotica opasana dvostrukim jarkom. Grad je bio tim sigurniji što je oko grada bilo puno močvara, što bi neprijatelju također onemogućilo pristup gradu.

Subotički kapetan

Kad je Subotica ustrojena na vojnički način, gradskim je kapetanom imenovan Luka Sučić. Njemu je bilo povjerenje da se stara o potrebama grada i njegovih građana. Franjevačka spomenica piše o njemu da je bio toliko marcijalan (silovit, ratnički) tip, da bi sama njegova pojava u neprijatelja pobudila strah. Među svojim Luka je bio blag i obljubljen čovjek. Gradski su službenici pokraj Sučića bili kao časnici nižeg stupnja pojedini članovi iz obitelji Marčetić, Kajth (Kajić) i Vujavić. Svi su oni živjeli u najljepšoj slozi u „kuli“ – tvrđavi. Povjerenstvo koje je uređivalo vojnu granicu darovalo je Subotičanima pustare, za što su oni platili određenu otkupninu.

Dobra nana

Piše: Lazar Novačković, svećenik

Prošlo je 11 godina kako je moja nana prešla na drugu obalu. Bilo je to na dan zaljubljenih – dan sv. Valentina. To nije bilo slučajno. Nana je bila zaljubljena, imala je puno ljubavi. Voljela je Boga, našu svetu *viru*, majku Mariju i nas svoje bližnje. Rado se *sićam* svoje nane. Zazivam njeno ime osobito kad mi je teško... Sjećam je se svake godine u slavljenju sv. Mise kod oltara Gospodnjeg. Sjećam se što je govorila, činila dok je živjela među nama. Sjećam je se u ovim svetim danima pred Božić kada slavimo dan majki – Materice.

Po čemu se sjećam svoje nane? Ona me je prve *riči* naučila. Prve molitve i dragu kronicu od nje sam naučio. Kao beba imao sam tešku bolest. Kasnije mi je pričala da se ta bolest zvala magarećji ili veliki kašalj. Zajedno smo bili u bolnici više mjeseci. Bilo je kao da ću prestati disati a onda sam se *otukao*.

U djetinjstvu su mi posebno ostale u sjećanju nedjeljne *užne*. Svi smo bili na misi i *užna* je počinjala u 12 sati. Znali smo da se na nju ne smije zakasnuti. Nana je predvodila molitvu i onda svima vadila u tanjur. Nakon blagoslova dodala je: „Podaj Bože onima koji nemaju – za nas nemoj zaboravit!“ Molitva me je činila ponosnim i radosnim. Nana moli i misli ne samo za nas već i na mnoge kojima je teško, koji su u nevolji. I danas nekad dodam nanin zaziv kad blagoslivljam hranu.

Jedan od braće je imao ozbiljnih zdravstvenih problema u djetinjstvu. Vođen je liječnicima – ali nije bilo bolje. Nana i majka su se odlučile na zavjet Gospi od utjehe u Bilom Aljmašu. Nebeski lik i Marijin zagovor su pomogli – brat je ozdravio.

Teška godina za našu obitelj bila je 1970. Te godine je *baćo* teško stradao. Do tada je nana držala tri *ćoš*e kuće a onda je preuzela i četvrtu *ćošu*. Strpljivo i s puno ljubavi dvorila je *baću* punih 18 godina. Nana se darivala, trošila i u tome ju je stigla šećerna bolest. I nju je strpljivo nosila punih 26 godina. Svaki dan je primala dvije injekcije inzulina.

Dok su zdravlje i godine dozvoljavali, nanina velika ljubav su bili bolesnici u rodbini i u susjedstvu. Rado ih je posjećivala, preporučivala dolazak svećenika i primanje svetih sakramenata. Kad su prešli na drugu obalu, rado je sudjelovala na molitvi bdjenja za spasenje duše...

Kad sam krenuo putem svećeničkog poziva, radovala se nana tiho i ustrajno molila. Hvala joj!

U naninoj starosti ostala mi je slika kako drži *Glasnik Srca Isusova i Marijina* ili *Zvonik* i čita duhovno štivo uz pomoć naočala i povećala. Hranila je nana svoju dušu i pričešću.

Život me je odnio daleko od rodnog doma. Gdje god bio na dan Materica trudio sam se doći za nanin stol i čestitati joj njezin dan. Bila je radosna ona a i mi, njezini potomci. Vjerujem da je nebo blizina Boga i voljenih ljudi. Vjerujem da je velika fešta bila kad je Isus svoju i našu majku Mariju uzeo sebi i na nebu okrunio. Vjerujem da je i moja nana u svjetlosti i radosti. Učila me je častiti Gospu. Vjerujem da je sada kod Nje. Čestite Vam Materice, nane! Svim majkama našeg roda i cijeloga svijeta čestite Materice!

PRID BOŽIĆ

Na sam Badnjak
najmlađi nasljednik
prizimena i imanja
okreće se prija večere,
u sobe isprid astala
i Badnjak čestita.
Čašu drži u ruke
sa kukuruzma i žitom
i upalitim svičicama,
crvenom, bilom i plavom.

Pod malim nogama
šuška suva slama
s merisom vitra
iz dozrilog žita,
od sunca i kiša;
ta spomen-pisma
tijanog kraja,

sveg truda i znoj
vridnoga paora.
U pobožne tišine,
dite se okrene oko sebe,
zastane i rekne:
„Faljen Isus, čestiti vam
Adam i Eva i Badnjak!“
„Živ i zdrav bijo!“
odgovoru mu uglas.
Pita ga još stari:
„Šta reče Bog?“
„Dobro!“, unuk izjavi.
„Sad dobro,
dogodine još bolje!“,
stari nastavi...
I tako triput.
Sa vinom iz usta
poprsku se svičice i utru,

pa zajedno Očenaš izmolu.
Badnjača iskidana na dilove,
prva se od jila proba i ijde.

Prid okom i srcem ljudskim,
ničeg uzvisitijeg nema
do te ljubavi i zajedništva
starog, unuka i sina;
dok svitlost svičica
miluje jim srična lica
ko što i zvezdano nebo
te večeri badnje,
sav svoj sjaj prosipa
na dvorove i krovove kuća,
u svečanom očekivanju
još jednog, lipog Božića!

Anica Krajačić

Prema vječnom Božiću

U posljednjih mjesec dana preselilo se u vječnost troje naših dragih župljana. To nisu bili obični župljani. Bili su to oni, kako ih ja volim nazivati, natprosječni župljani. Oni nisu samo išli redovito na misu i molili Boga. Oni su živjeli za župu. U sva tri odlaska sam bio, sigurno Božjom providnošću, izravno „umiješan“ pa su mi stoga s jedne strane puno teže pali ali sam ih kao župnik doživio kao čudesne. Kao što to često čini, Isus je za svoj rođendan, za Božić uzeo k sebi najbolje da započnu slavlje vječnog Božića obasjani svjetlom kakvog na zemlji nema, ispunjeni potpunom radošću i mirom, i to radošću i mirom koji ne prestaju i to pred njegovim licem u društvu anđela i svetih.

Ivan Mesaroš

On je bio „crkveni otac“ naše župe. Dugogodišnji član Pastoralnog vijeća. Bio je on župljanin kojemu je srce kucalo za našu župnu zajednicu i za našu crkvu. Osim toga on je u našu župu uložio puno vremena, puno rada i puno novaca. Zato smo mu beskrajno zahvalni.

Imao je tri velike ljubavi i tri ponosa. Neizmjereno je ljubio i bio ponosan na svoju brojnu obitelj. Volio je raditi i ponosio se svojom stručnošću iako nije bio „škulovan“. Osobito je bio ponosan na svoj rad u „Bratstvu“. A najviše je ljubio svoju župu. Za život župne zajednice i za uređenje crkve i župe dao je najviše. Dokle god je mogao svaki dan je bio na misi i pričesti, na svim pobožnostima, sudjelovao u svim radnim akcijama. Brinuo se za skupljanje i brojanje milostinje tako da o tom nikad nisam morao voditi brigu.

U nedjelju 17. studenog ujutro je ustao i pripremio se za misu. Rekao je supruzi: „Dobro sam, idem malo ranije, pa ću izmoliti krunicu“. Izmolio je krunicu, bio na misi, pričestio se, bio u župi s članovima Pastoralnog vijeća, družio se i s njima razgovarao dok su brojali novac. Potražio me kad je krenuo kući kako bi mi rekao da možda neće moći doći sljedeće nedjelje na misu, jer se ne osjeća dobro. Ponudio sam mu da ga odvezem kući, rekao je da će to učiniti bač Vinko. Ponudio sam mu da šaljemo svake nedjelje auto po njega da ga dovezemo na misu, rekao je „Vidjet ćemo“... Obećao sam da ću k njemu kući. Pitao me kad. Obećao sam sljedeći tjedan. Otišao sam pozdraviti druge koji su bili u dvorani a već sljedećeg trenutka je netko rekao: „Bač Ivanu je loše“... Sve se brzo odigralo. Podijelio sam mu potpuni oprost. Odvezli su ga u bolnicu. Uspjeli su ga oživjeti, ali na blagdan sv. Cecilije započeo je slaviti Gospodina anđeoskom pjesmom. Uvjeran sam da ga je Bog nagradio vječnim mirom i vječnom radošću za sve dobro što je ovdje na zemlji činio za svoju obitelj, za našu župnu zajednicu i za naš narod i društvo općenito. Hvala mu na svemu. Može nam biti uzor u mnogo čemu.

Pokojnika oplakuju: supruga **Marija**, kćerke **Marija**, **Otilija** i **Ankica**, sinovi **Ivan**, **Josip** i **Marin**. Snahe: **Željka**,

Nataša i **Gabrijela**; unučad: **David**, **Damjan**, **Daniel** i **Nađa** te sestre i braća s obiteljima.

Sveta misa na šest nedjelja bit će u nedjelju, 5. siječnja u crkvi sv. Roka u 9 sati.

Ljubica Kovač Striko

Ljubicu znam iz djetinjstva iz osnovne škole na Hrvatskom Majuru, a otkad sam župnik posebno. Žena i majka s ljubavlju koja traje i nikad ne prestaje. I onda kada ju je bolest smjestila u krevet i bolesnička kolica, nije se predavala. Njezin krevet je bio njezin ured, a kasnije kad su došle unučice njezin krevet je bila i kolijevka. Nikad neću zaboraviti taj prizor. Ljubica u krevetu, a kraj nje beba koju ona čuva, dok kćerka obavlja svoje poslove po kući. Nije se predavala. Nije gubila vedrinu ni optimizam. Par puta godišnje posjećivao sam je i dijelio sakramente. Dolazila je i u crkvu. Nedavno i s motornim kolicima. A onda se zdravlje pogoršalo. Željela je

da hitno dođem k njoj da još jednom primi bolesničko pomažanje, da se ispovjedi i pričesti. Bilo je kritično, ali joj je Gospodin podario još tri tjedna života. A onda u ponedjeljak, 11. prosinca, krenuo sam u posjet starima i bolesnima. Kod tri starice sam zvonio i nitko nije otvarao. Kasnije sam razumio da mi je Gospodin namjestio još jedan susret s Ljubicom. Dovezla su je kola hitne pomoći iz bolnice. Ušao sam je pozdraviti. Bila je jako loše ali pri svijesti. Pomolili smo se. Dao sam

joj potpuni oprost. Pričestila se. Još sam je jednom zagrlio. Nakon tri sata javili su mi da je umrla. Tako Bog ljubi svoju najmanju braću i sestre. Tolike godine bila je suobličena Kristu patniku, a okrijepljena i ujedinjena s njim u svetoj pričesti otišla je s ovoga svijeta kako bi otkrila što je Isus mislio kad je rekao Ivanu: „Evo sve činim novo“. Njezina kćerka Anica kraj njezinog lijesa ponavljala je: Eto, mama, sad ponovno možeš hodati. Dodao sam u propovijedi: ne samo hodati nego i letjeti. Za nju je počeo vječni Božić, a za njezine najmilije bit će ovaj Božić tužan. Mamina soba i mamin krevet prazni. Ipak, vjerujem čvrsto, iskusit će radost i mir Božića, jer će im to mama izmoliti.

S ljubavlju je se sjećaju, neizmjereno zahvalni: sin **Josip**, kćerka **Anica**, snaha **Jelena**, zet **Atila**, unuke **Katarina**, **Aleksandra** i **Martina** te sestra **Marija** s obitelji.

Sveta misa na šest nedjelja za Ljubicu bit će 19. siječnja u 9 sati u crkvi sv. Roka

Josip Poljaković

Miran, tih. Uvijek vedar i nasmijan. Svake nedjelje na misi i pričesti. Veseo na našim druženjima poslije mise u vjeronaučnoj dvorani. A onda prije otprilike tri mjeseca njegova supruga Ruža me pozvala da dođem njihovoj kući jer je Josip teško bolestan. Želio se ispovjediti, pričestiti, primiti bolesničko pomazanje. U suzama ali u nadi ozdravljenja prima sakramente. Uzda se i on i njegova supruga Ruža u zagovor bl. Marije Pet-

ković koju je jako štovao i volio. Služio sam misu u njezinu čast za njegovo ozdravljenje. No, Bog je htio drugačije. Bolest je uznapredovala. Terapija nije bila moguća. Bolovi su jaki. Par puta ga posjećujem. U svetoj pričesti crpi snagu za podnošenje boli. Njegova supruga se kao lavica bori za njegovo zdravlje. Vodi borbu s liječnicima da mu pomognu jer ima strašne bolove. Nažalost, ništa nije uspjela. Dan prije njegove smrti ponovno sam kraj njega. Još jednom bolesničko pomazanje, jer se stanje pogoršalo, potpuni oprost i pričest. Zagrljaj i pozdrav: Zbogom, doviđenja! Sutradan i on je otišao slaviti vječni Božić. Vidjet ćemo se u vječnosti.

Suosjećam s njegovima najmilijima koje je neizmjereno volio. Koliko je puta o njima govorio radosno i s ljubavlju. Tužni su. No, nisu bez nade. Muž, otac, dida i brat će moliti za njih za radost Božića kakvu još dosada možda nisu iskusili. Izvana neće moći biti veselo, ali Božić u srcu je pravi.

U nadi vječnog Božića s njim su njegova supruga **Ruža**, sinovi **Vjekoslav**, **Igor** i **Josip**, snaha **Ivona**, unuci **Luka** i **Karlo** te braća **Alojzije**, **Stjepan** i **Ivan** s obitelji.

Sveta misa na šest tjedana bit će 26. siječnja u 9 sati u crkvi sv. Roka.

Nebo bliže, a Božić drugačiji

Nebo je drugačije kad znaš da su tamo draga bića. I zbog ove tri drage osobe, zbog ovih troje župljana meni je nebo sada bliže a nada velika, nada u ponovni susret s njima u vječnosti, u slavlju vječnoga Božića. Ljubav nikad ne prestaje. Ljubav je vječnost. Božić je ljubav bez kraja.

Andrija Anišić, ponosni župnik

In memoriam

Aranka Gromilović

U utorak, 19. studenoga 2013. godine, preminula je u Gospodinu Aranka Gromilović, rođ. Čuvardić, darovateljica zemljišta za crkvu sv. Nikole Tavelića na Bezdanskim salašima u Somboru. Ona je ujedno, zajedno sa svojim mužem Perom, te ostalim vjernicima, zaslužna za izgradnju ove crkve. Dugi niz godina služila je crkvi, uređivala je, te je bila veliki domaćin svim župnicima ove male župe.

Sprovodni obred predvodio je mons. Stjepan Beretić, njeno kumče, uz asistenciju župnika vlč. Marinka Stantića, te preč. Josipa Pekanovića i o. Bernardina Wiszmege, karmelićanina. „Skromna, a tako ponosna na svoj narod, svoju Crkvu, svoje kćeri“, naglasio je mons. Beretić, te dodao: „Kao što Isusova smrt nije bila uzaludna, tako ni odlazak mame Aranke nije uzaludan. Toliko se trudila sijati dobro, toliko se radovala životu i ljudima. I napatila se. Nabolovala se. Poslije njezina umiranja moguće je samo raj“.

Aranka Gromilović je preminula u svojoj 77. godini života. Sa svojim mužem Perom, koji je preminuo 2004. godine, imala je dvije kćeri, dva zeta, četvero unučadi, te za sada dvoje praunučadi. Mnogima su Aranka i Pere bili kumovi. Kumstvo su ozbiljno shvaćali i održavali dobre kontakte.

Za pokojnu Aranku Gromilović se može reći da je voljela Crkvu: zajednicu krštenih, ali i zgradu u kojoj se kršteni okupljaju. Neka joj Gospodin dade vječni pokoj i vječnu ljubav, a nama, da volimo što je ona voljela, te do kraja ostanemo vjerni Crkvi i svome rodu. /J. J./

Poklon malom Kralju

Zvezdice se nasmijele
zaigrale
zatitrale
ko nestašne bijele ptice
bijeke ptice –
golubice.

I sve su se zvijezde mile
zaletile
te spustile
iznad male trošne štale
gdje su sjati
krasno stale.

Kraj Djevice
sred jasllice
leži divno Dijete malo
svjetlo sjajno
kao sunce
sve ga obasjalo.

Andeli su doletili
pastiri se sakupili
svi darove daju...
svi su sretni i pjevaju,
klanjaju se
raduju se
Malenom Kralju.

Aleksa Kokić

Škola Biblije
13. siječnja 2014. u 19 sati
Pastoralni centar „Augustinianum“
Predavač: dr. Ivica Čatić

* * * * *

Sv. misa za biskupa Ivana Antunovića
19. 01. 2014. u 18 sati
katedrala bazilika
sv. Terezije Avilske u Subotici

* * * * *

SLUŠAJTE
RADIO MARIJU
Kontakt emisija
„OD OBITELJI DO
CIVILIZACIJE LJUBAVI“
petkom u 21,15
voditelj emisije:
mons. dr. Andrija Anišić

* * * * *

NOVO – NOVO – NOVO
SUBOTIČKA DANICA za 2014.
u svim crkvama
po cijeni od 400 dinara

* * * * *

Preplatite se na ZVONIK!

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“
24000 SUBOTICA, Trg svete Terezije 3

Telefon: +381 63 844 9368; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs

Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381 63 844 9368

Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika

dr. sc. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Društva „Ivan Antunović“

mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik

Katarina Čeliković, lektorica

mr. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

Hrvatska

Čitajte tisak, posudite knjige
i porazgovarajte s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 – 14 sati
utorak, četvrtak 16 – 19 sati

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

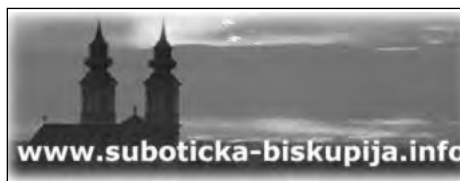
RADIO MARIJA

Tel.: 021/4790-529; 024/692-255; 011/3349746

www.radiomarija.rs

radiomarija.srbija@gmail.com

NOVI SAD: 90,0 MHz; SUBOTICA: 90,7 MHz; PLAVIŠTE: 99,7 MHz;
SOMBOR: 95,7 MHz; LESKOVAC: 107,4 MHz; VRODNIK: 88,4 MHz; NIŠ: 102,7 MHz

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Hrvatska riječ

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din

- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem,
Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva
mogu poslati na biskupijski račun s naznakom
Za Zvonik:

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Subotička biskupija, Trg sv. Terezije 3, 24000
Subotica, Serbia.

Detalj s izložbe božićnjaka u Subotici

Druženje nakon zornice u Maloj Bosni

ČESTIT BOŽIĆ
I SRETNNA NOVA GODINA!

Proroci na koncertu Apostola mira u Zagrebu

Priredba za Materice u HKC „Bunjevačko kolod

20

Obogatimo živote kulturom, tek...

Čestiti i blagoslovljeni blagdani i praznici!

14

POKLONITE PRETPLATU

*Za Novu godinu
poklonite pretplatu
dragoj osobi, rodbini,
prijatelju, bolesniku,
samcu...*

**Pošaljite nam podatke osobe na
e-mail: zvonik@tippnet.rs,
ili na adresu uredništva.**

**Godišnja pretplata je 1900 din
(inozemstvo: 50€ Europa,
60€ USA, Canada)**